...a marilor orașe. Consider că asemenea contacte sînt nu numai necesare, dar se integrează în contextul bunelor relații existente între România și Franța, relații de altfel cu o bogată și excelentă tradiție.

— Ce proiecte există pentru o cunoaștere mai aprofundată a realizărilor din Paris și București ?

— Pot să vă exemplific nu numai cu date concrete, dar și foarte apropiate. Chiar în acest an, în septembrie, voi reveni în splendida dv. țară pentru a ține o expunere „Parisul ieri, azi și mîine". In acest fel vom inaugura o expoziție de fotografii, machete, proiecte etc., care va prezenta publicului românesc actualitatea și perspectiva capitalei franceze. La fel, municipalitatea Bucureștiului va organiza anul viitor la Paris o panoramă bucureșteană.

Doresc să subliniez că accelerarea și aprofundarea unor asemenea schimburi reprezintă în mod direct unul din efectele deosebit de pozitive ale vizitei oficiale în Franța a domnului președinte Nicolae Ceaușescu, pe care am avut deosebită onoare să îl cunosc cu ocazia prezenței sale, anul trecut, la Paris.

Asemenea schimburi de informații, precum și mai accentuata activitate turistică sînt de natură să apropie și mai mult popoarele noastre. Trebuie să remarc, în această ordine de idei, că pentru orice străin este evident ce potențialități turistice prezintă România. Faptul că dumneavoastră dezvoltați în ritm rapid industria turistică este o bună premisă ca întreaga Europă și nu numai ea să poată aprecia splendidele peisaje ale României. De altfel, ospitalitatea dumneavoastră pe drept cuvînt proverbială și condițiile excelente oferite de o vizită în România, asigură acordarea unui calificativ maxim din partea oricărui vizitator.

O EXPRESIE A CAPACITĂȚII INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI

În timp ce numeroși vizitatori trec prin fața numeroaselor exponate ale pavilionului expoziției industriale românești „Mașini și utilaje", deschisă în Parcul Sokolniki din Moscova directorul expozițiilor străine din Uniunea Sovietică, ALEXANDR KONSTANTINOVICI PAVLOVSKI, a avut amabilitatea să aprecieze la solicitarea noastră această importantă manifestare românească.

„Comerțul exterior, *opinează interlocutorul*, poate fi comparat cu un aparat circulator care are nevoie de oxigen. Cred că un astfel de «oxigen» îl constituie expoziții ca cea românească, la care cele 11 întreprinderi de comerț exterior românesc și-au expus produsele. Adeseori vorbim despre creșterile schimburilor de mărfuri. A crescut o dată și jumătate — «bine», a crescut de două ori «foarte bine», a crescut de trei ori — »excelent«. Dar în astfel de situații se are în vedere numai latura pur cantitativă. Or, comerțul dintre România și Uniunea Sovietică a crescut în ultimii ani nu numai cantitativ, ci și calitativ, căci el se realizează prin posibilitățile materializate, de înaltă tehnicitate, ale celor două țări. Ne-am bucurat cu toții de Expoziția realizărilor economiei naționale ale României din 1965, dar acea expoziție avea un caracter mai mult demonstrativ decît de lucru. Una din particularitățile actualei expoziții »Mașini și utilaje« constă în aceea că ea merge «la concret». Adică, «această mașină ne trebuie, o cumpărăm». Și cazuri de acest gen au fost destul de dese. Specialiștii noștri au avut prilejul să constate posibilitățile sporite ale industriei românești în schimburile comerciale cu Uniunea Sovietică.

În expoziția dv., *a continuat interlocutorul*, este greu de spus că au existat ramuri preponderente, sau ramuri mai puțin importante pentru clienții sovietici, fie că este vorba de mașinile-unelte așchietoare, de mașinile electronice, de mașinile agricole, sau de mașini auto — domeniu în care, sincer vă spun, ați înregistrat succese frumoase. Este o expoziție armonioasă, atît din punct de vedere estetic, cît și practic. Ea oferă vizitatorului posibilitatea ca în două ore să ia cunoștință cu marile progrese obținute de poporul român în domeniul construcției de mașini și utilaje.

Exponatele, mai ales cele de o înaltă tehnicitate, dovedesc marile posibilități de care dispun harnicul și talentatul popor român, muncitorii, inginerii și tehnicienii săi. Aceste realizări fac ca imaginea României de acum cîteva decenii să rămînă tot mai mult de domeniul trecutului îndepărtat".

Laurențiu DUȚĂ

Moscova, 2 august

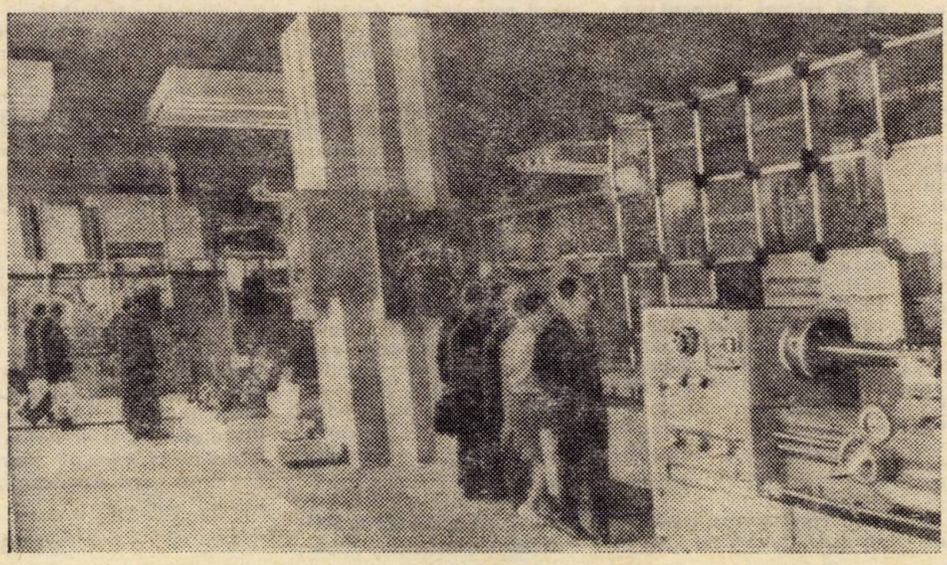

MOSCOVA
Un aspect al expoziției românești de mașini și utilaje

TRADIȚIE ȘI ORIGINALITATE

Anul acesta se va desfășura la San Marino — cea mai mică și cea mai veche republică din lume — a treia ediție a „Festivalului de teatru al popoarelor", dedicat în acest an Republicii Socialiste România. La fiecare doi ani, San Marino invită o țară să prezinte — în cadrul natural deosebit de atrăgător și original de pe muntele Titano — manifestări caracteristice culturii și artei sale (teatru, cinema, folclor etc.).

L-am solicitat pe DL. GIORGIO VERONESI, secretar general al Festivalului, să ne spună ce a determinat alegerea României pentru ediția din acest an a „Festivalului de teatru al popoarelor" la San Marino.

„Cu toate că San Marino este o republică mică și modestă, dorește ca prin acest festival să aducă un serviciu culturii, dialogului, cunoașterii și prieteniei între popoare. Festivalul nostru reunește spectacole de succes ale «Teatrului Tineretului» din Piatra Neamț și concerte ale corului «Madrigal», proiecții de filme românești și conferințe privind gîndirea, arta și știința României contemporane. Acordăm o mare importanță desfășurării acestui festival pentru că sîntem convinși că vom putea cunoaște arta și cultura românească, imaginea de astăzi a României, în cel mai amplu context regional și internațional. Actuala ediție a Festivalului își propune să prezinte elemente caracteristice Europei tocmai prin ilustrarea multilaterală a unei țări prietene, ce se afirmă atît de pregnant și interesant pe scena europeană. De ce România ? Tocmai pentru că ea este una din țările cele mai interesante de pe continentul nostru — atît prin tradițiile sale culturale bogate, cît și prin originalitatea ei în domeniile cultural și politic. Țară de deosebit interes, cu puternice tradiții culturale și europene — România va reprezenta, de asemenea, noutatea ce o poate oferi o țară socialistă. Sîntem convinși că cea de-a treia ediție a «Festivalului de teatru al popoarelor», dedicat Republicii Socialiste România, va aduce contribuția sa creatoare la lărgirea dialogului și prieteniei între toate popoarele Europei".

Nicolae PUICEA

Roma, 3 august

Rubrică realizată de
Radu BUDEANU

TOKIO — HIROȘIMA

CONFERINȚA GENSUIKYO

La 6 august 1945, cronica orașului Hiroșima a consemnat pentru eternitate o pagină de cenușă. Explozia primei bombe atomice americane a transformat Hiroșima într-un crater, iar urmările în planul distrugerii umane au devenit un tragic record absolut : 78 150 morți, 9 284 de răniți, 13 938 de dispăruți — iată efectul unei fracțiuni de secundă ce a inclus folosirea unei mari invenții într-un scop care degradează.

De atunci, opinia publică mondială, toate forțele progresiste iubitoare de pace, nu au încetat ca în cele mai variate forme să-și facă auzit protestul împotriva războiului atomic, împotriva utilizării armei nucleare ca mijloc de intimidare în relațiile între state.

În fiecare an, ca un memento al efectelor unui atare război, Japonia a devenit gazda tradițională a Conferinței internaționale împotriva bombelor atomice și cu hidrogen, manifestare deosebit de importantă care se bucură de o largă participare internațională. Și

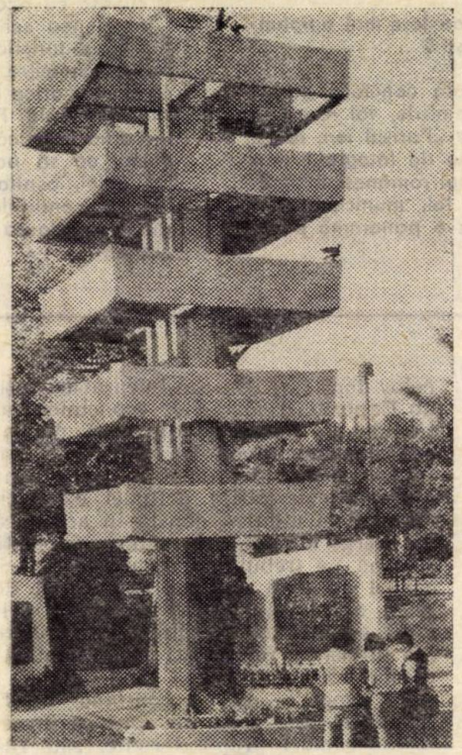

HIROȘIMA
Unul din monumentele ridicate în memoria victimelor bombardamentului atomic

în acest an, începînd de duminică, la Tokio (între 1—3 august) și Hiroșima (5—7 august) se desfășoară lucrările sesiunii preliminare organizată de Gensuikyo (Consiliul japonez împotriva bombelor atomice și cu hidrogen) la care participă 92 de reprezentanți ai mișcării pentru pace din Japonia și 55 de delegați ai mișcărilor pentru pace din numeroase țări ale lumii, precum și reprezentanți ai unor organizații internaționale. Din partea Comitetului de luptă pentru pace din Republica Socialistă România, la lucrările Conferinței participă George Serafin, secretar al comitetului.

Pe agenda sesiunii s-a înscris în prima zi citirea mesajelor adresate conferinței de șefi de state și guverne. De un deosebit răsunet s-a bucurat mesajul adresat celei de-a 17-a Conferințe Internaționale împotriva bombelor atomice și cu hidrogen, de către președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Reflectînd poziția țării noastre care, alături de toate popoarele iubitoare de pace, se ridică în mod hotărît împotriva politicii imperialiste de asuprire și dictat, de utilizare a forței, Mesajul subliniază :

„Cursa înarmărilor, acumularea stocurilor de arme nucleare și de alte mijloace de distrugere în masă apasă greu pe umerii popoarelor și reprezintă un grav pericol pentru pacea lumii, pentru viitorul omenirii. De aceea România consideră că este necesar să se facă totul pentru a se pune capăt cursei înarmărilor. Popoarele trebuie să impună scoaterea în afara legii și lichidarea armei nucleare ! Trebuie interzise folosirea, producerea și amenințarea cu arma nucleară !

În spiritul sentimentelor întregului nostru popor, România acționează, alături de celelalte forțe democratice, progresiste și iubitoare de pace, pentru înfăptuirea de măsuri practice în domeniul dezarmării generale și, în primul rînd, al dezarmării nucleare, pentru lichidarea bazelor militare, retragerea trupelor de pe teritorii străine, desființarea blocurilor militare — obiective de a căror realizare depinde progresul în pace și cooperare al umanității".

Reliefînd necesitatea renunțării la producerea de armament nuclear, im-

PEKIN : ANIVERSAREA ARMATEI POPULARE DE ELIBERARE

La 1 august, în Republica Populară Chineză a fost sărbătorită a 44-a aniversare a întemeierii Armatei Populare de Eliberare. Cu prilejul recepției oferite de tovarășul Lin Biao, vicepremier al Consiliului de Stat, ministrul Apărării Naționale, în cinstea acestei sărbători, tovarășul Huan Iun-șen, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, șef al statului major general al Armatei Populare de Eliberare, a rostit o cuvîntare.

După ce a relevat succesele dobîndite de armata și întregul popor chinez de-a lungul celor 44 de ani pe frontul luptei revoluționare, Huan Iun-șen s-a oprit asupra unor probleme ale politicii externe a R.P. Chineze. El a spus, printre altele : „Sîntem hotărîți să eliberăm Taivanul. Statele Unite să-și retragă întregul personal militar și toate instalațiile militare din provincia Taivan și din regiunea strîmtorii Taivanului. Ne opunem cu fermitate oricăror proiecte de creare a «două Chine», a unei Chine și unui Taivan sau unui «Taivan independent». Eliberarea Taivanului este o afacere internă chineză care nu implică absolut nici o intervenție din afară. Cei 14 milioane de compatrioți din Taivan vor reveni cu certitudine în brațele patriei. Sîntem profund convinși că nici un patriot din Taivan nu va îngădui ca proiectele de înstrăinare a Taivanului de China să reușească".

În continuarea cuvîntării sale, tovarășul Huan Iun-șen a subliniat că imperialismul S.U.A. trebuie să-și retragă cu desăvîrșire trupele agresoare din Indochina, partea de sud a Coreei, Japonia, Filipinele, Tailanda și toate celelalte țări și regiuni pe care le-a ocupat, să înceteze amestecul în treburile interne ale popoarelor Asiei, Africii și Americii Latine. „Noi am fost întotdeauna — a spus el în continuare — pentru normalizarea relațiilor dintre state pe baza celor cinci principii ale coexistenței pașnice". „Sprijinim cu fermitate cele trei popoare ale Vietnamului, Laosului și Cambodgiei — a arătat vorbitorul — în desfășurarea pînă la capăt a războiului împotriva agresiunii S.U.A. și pentru salvarea națională, pînă la victoria totală. Sprijinim cu hotărîre declarația comună a conferinței la nivel înalt a popoarelor indochineze ; sprijinim propunerea în șapte puncte a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud ; sprijinim cu fermitate soluția politică în cinci puncte și noua propunere pentru realizarea unei încetări a focului pe întregul teritoriu al Laosului, prezentată de Frontul Patriotic Laoțian ; sprijinim cu fermitate declarația în cinci puncte a lui Samdech Norodm Sianuk, șeful statului cambodgian ; sprijinim cu fermitate poporul coreean în lupta sa justă împotriva imperialismului S.U.A. și militarismului japonez și pentru unificarea pașnică a patriei sale".

I. G.

perativ major al întregii umanități, directorul executiv al Gensuikyo, Yushin Hosoi, sublinia în raportul general: „Tragedia orașelor Hiroșima și Nagasaki nu este o simplă problemă a trecutului. Astăzi există aproximativ 320 000 de supraviețuitori ai exploziilor atomice — cîte unul la fiecare 300 de locuitori ai Japoniei — care suferă de diferite boli provocate de radiațiile atomice. Poporul japonez și celelalte popoare ale lumii, a spus în continuare vorbitorul, se pronunță cu hotărîre împotriva tuturor armelor atomice, cu hidrogen, chimice și bacteriologice și cer să nu mai repete tragedia orașelor Hiroșima și Nagasaki, niciodată și nicăieri pe pămînt". Sesiunea preliminară de la Tokio s-a încheiat cu adoptarea „Rezoluției privind intensificarea mișcării internaționale pentru victoria popoarelor din Indochina", a „Apelului Hiroșimei pentru o acțiune internațională unită" și a „Hotărîrii întrunirii de la Tokio" de a lupta împotriva armelor atomice și cu hidrogen.

Lucrările actualei Conferințe vor culmina cu mitingul de la 7 august ce se va desfășura în parcul memorial de la Hiroșima și apoi cu marea adunare populară de la Nagasaki.

Manifestarea mondială găzduită de Japonia are loc într-un context politic internațional definit tot mai ferm de forța crescîndă cu care se manifestă voința de pace a popoarelor din întreaga lume, de cerința clar exprimată a opiniei publice mondiale de a se acționa concret și hotărît pentru stingerea focarelor de război și încordare, pentru reglementarea pe căi politice a problemelor internaționale. În acest cadru se reliefează ca o necesitate de prim ordin realizarea unui întreg complex de măsuri în vederea reducerii încordării și legat de aceasta, traducerea în practică a unui deziderat fundamental : dezarmarea generală și în primul rînd dezarmarea nucleară.

Alături de celelalte acțiuni întreprinse de opinia publică mondială în vederea salvgardării păcii și instaurării unui climat al destinderii și cooperării, lucrările Conferinței de la Tokio reprezintă un nou și salutar prilej de confirmare a voinței de pace a popoarelor.

R. B.

FOTOCRONICA

Bolivia celebrează la 6 august proclamarea independenței de stat (1825). În imagine : statuia lui Simon Bolivar, situată într-o piață centrală din La Paz

TRIPOLI

ÎNTÎLNIREA CELOR CINCI

Convocată la inițiativa președintelui Moammar El Kadhafi, conferința arabă la nivel înalt, desfășurată în capitala Libiei, a avut drept obiect examinarea raporturilor dintre fedaini și forțele guvernamentale iordaniene în lumina recentelor măsuri adoptate de autoritățile de la Amman împotriva rezistenței palestiniene.

În jurul mesei rotunde, din elegantul hotel Uaddan din Tripoli, au luat loc la 30 iulie cinci șefi de state arabi : președinții Republicii Arabe Unite, Libiei, Siriei, Republicii Arabe Yemen și Republicii Democratice Populare Yemen ; la reuniune a participat și o delegație a Organizației de Eliberare a Palestinei, condusă de Yasser Arafat. Deși, inițial, în optica președintelui Kadhafi, reuniunea urma să discute eventualitatea unei intervenții în Iordania și excluderea regatului hașemit din Liga arabă, dezbaterile șefilor de state prezenți la Tripoli (dintre care doar trei au semnat acordurile de la Cairo, ceilalți șase semnatari fiind absenți) s-au încheiat printr-o nouă condamnare morală a autorităților iordaniene. Comunicatul, publicat la capătul a 24 de ore de discuții, condamnă cu severitate Iordania pentru acțiunile sale împotriva mișcării de rezistență palestiniană, lăsînd în același timp regelui Hussein posibilitatea de a ameliora relațiile sale cu fedainii. „Dar, dacă se va vedea că guvernul iordanian este hotărît să respingă acordurile de la Cairo și Amman — adaugă comunicatul — va fi de datoria tuturor guvernelor arabe să ia, individual sau colectiv, orice măsuri practice considerate necesare pentru a apăra dreptul poporului palestinian la autodeterminare și pentru continuarea luptei sale legitime de eliberare". Participanții la conferință recunosc, pe de altă parte, că este de datoria lor să acorde sprijin „financiar, politic și militar" rezistenței palestiniene. În același timp, comunicatul atrage atenția că prin violarea acordurilor de la Cairo „autoritățile iordaniene acționează ca și cum ar căuta pretexte pentru a încheia o reglementare separată" cu Tel-Avivul.

Din motive diferite, Libanul, Kuweitul, Arabia Saudită, Tunisia, Algeria, Marocul, Sudanul și Irakul nu au luat parte la conferință. Menționînd rațiunile pentru care nu au venit la Tripoli, o parte dintre aceste state invocă necesitatea unei mai temeinice pregătiri a reuniunii pentru a evita accentuarea dezacordurilor din lumea arabă, ca și dorința lor de a lăsa în continuare toate șansele tentativelor de mediere întreprinse de Arabia Saudită și R.A.U. pe de o parte, și Tunisia pe de altă parte. „Pregătirile pentru conferință se dovedesc insuficiente, fiind necesară elaborarea unei ordini de zi care să-i permită să dea rezultate", declara în ajunul deschiderii reuniunii președintele Libanului. Subliniind că țara sa a primit favorabil inițiativa libiană, ministrul de stat kuweitian, însărcinat cu problemele prezidențiale, arăta că ceruse, în prealabil, convocarea unei conferințe a miniștrilor de externe pentru a pregăti „în mod constructiv" dezbaterile la nivel înalt. În ce privește Tunisia, după cum declara ministrul afacerilor externe tunisian, ea și-a exprimat dorința ca reuniunea de la Tripoli să fie amînată „cu atît mai mult cu cît misiunea de mediere continuă, totul dovedind că aceste contacte sînt încurajatoare". Referindu-se la turneul întreprins de Mohamed Masmoudi în Liban, Iordania, Siria și apoi în Arabia Saudită, unde trimisul președintelui Bourguiba a întîlnit pe regele Feisal, imediat după vizita la Djeddah a regelui Hussein, comentatorii subliniază posibilitatea „unui acord mai general pentru rezolvarea problemei iordaniano-palestiniană". Acest acord s-ar profila în jurul următoarelor patru puncte : unificarea rezistenței palestiniene sub egida lui „Al Fatah" ; anexarea unor garanții la acordurile de la Cairo și Amman, pentru a le face eficace : re-

întoarcerea în Iordania a liderilor palestinieni și un angajament formal din partea acestora din urmă de a respecta suveranitatea iordaniană. În legătură cu aceasta, presa tunisiană subliniază eficacitatea „diplomației liniștite" și evocă eventualitatea unei noi concertări între Cairo și Djeddah, și chiar a unei întîlniri între regele Hussein și Yasser Arafat sub egida regelui Feisal.

Exprimînd rezerve față de comunicatul final al reuniunii de la Tripoli, agenția de presă algeriană subliniază că în ceea ce o privește „Algeria nu consideră că absența sa din capitala libiană poate constitui o justificare pentru a nu lua măsurile care se impun". Pe această linie se înscrie hotărîrea guvernului algerian de a suspenda toate relațiile cu Iordania, angajîndu-se să acorde în continuare sprijin multilateral mișcării palestiniene. Hotărîrea Algeriei se adaugă măsurilor recente adoptate de Siria și Irak de a-și închide frontierele cu Iordania. Consecințele economice și psihologice ale acestor măsuri — subliniază „France Presse" — ar putea provoca serioase dificultăți autorităților de la Amman.

Rodica GEORGESCU

WASHINGTON

DILEME ECONOMICE MULTIPLE

Mesajul despre buget prezentat la 29 ianuarie în fața Congresului de președintele Nixon suscita suficiente rețineri prin prevederea pentru acest an a unui produs național brut de 1 065 miliarde dolari, care s-ar fi încadrat în acea „eră a noii prosperități" anunțate cu brio în toamna trecută. Lunile care au urmat au sporit însă nu numai reținerile existente în februarie ci și îngrijorarea economiștilor și deopotrivă a politicienilor față de rezultatele politicii economice a Administrației. Într-adevăr, de la instalarea, în ianuarie 1969, a președintelui Nixon, numărul șomerilor americani a sporit de la 2,6 la 5,5 milioane, moneda continuă să-și piardă din valoare într-un ritm ce nu poate fi controlat, iar prețurile de cost ale produselor de consum cresc în permanență. Chiar și în luna mai, s-a înregistrat același procent de 7 la sută al lunii anterioare, cînd Nixon declarase lupta împotriva inflației. Cifrele oficiale definitive publicate după expirarea la 30 iunie, a anului financiar erau menite a determina o și mai profundă îngrijorare, în primul rînd prin înregistrarea celui de-al doilea mare deficit bugetar din perioada postbelică — 23,242 miliarde dolari — cifră depășită doar în anul financiar 1967/1968 (25,161 miliarde dolari). Or, în condițiile actuale ale stării economice americane, mulți experți sînt de părere că, dacă nu vor fi luate măsuri grabnice, se va înregistra și în acest an un deficit bugetar considerabil, oricum de două ori (sau aproape) mai mult decît prevăzuse președintele în urmă cu șase luni.

Paralel cu datele oficiale ale anului financiar încheiat la 30 iunie, presa americană comenta, cu aceeași neliniște, cel de-al treilea deficit comercial lunar consecutiv, înregistrat în luna iunie — situație care înseamnă un deficit comercial semestrial de 373 milioane dolari, cel mai grav din istoria comercială modernă a Statelor Unite.

Cu un an înaintea începerii campaniei electorale, politica economică a actualei Administrații prezintă suficient de multe dileme care îndepărtează tot mai mult împlinirea acelei „ere a noii prosperități". La jumătatea lunii iunie, revista „Time" publica o analiză penetrantă a economiei Statelor Unite în acest moment :

„— redresarea de pe urma recesiunii de anul trecut are cel mai scăzut și cel mai lent nivel înregistrat după cel de-al doilea război mondial ;

— șomajul, care a crescut luna trecută pînă la 6,2 la sută, va oscila în jurul procentului de 6 la sută pînă la sfîrșitul anului, dacă nu se va face nimic pentru stimularea redresării ;

— inflația descrește lent, cel puțin în ce privește prețurile de consum, și are șanse să evolueze tot astfel în continuare în cursul anului ;

— se vor menține la nivel scăzut noile angajări.

Dat fiind acești factori, S.U.A. au nevoie acută de o politică de combinare a reducerilor de impozite cu cheltuieli guvernamentale sporite pentru accelerarea redresării".

Totuși, măsurile așteptate ale Administrației întîrzie, deși Arthur Burns, președintele Rezervelor federale, (cel care pledează pentru o „politică a veniturilor") și expertul în economie Paul Samuelson, laureat al premiului Nobel, au propus președintelui Nixon emiterea unor linii directoare pentru prețuri și salarii, care ar putea înlătura pericolul accelerării ritmului inflației. Anumiți comentatori nu exclud posibilitatea unei alianțe Burns-Connally (secretarul trezoreriei), în favoarea unui „activism economic" fără de care ar exista consecințe defavorabile pentru Administrație în viitoarele alegeri. Pe același plan, se semnalează că deși producția industrială a cunoscut în primele șase luni ale lui 1971 o extindere, procentul actual anual de creștere de 4,2 la sută e insuficient pentru a determina o scădere a șomajului. Capacitatea medie a întregii industrii este, de altfel, de numai 77,5 la sută, cu 3,5 la sută mai puțin decît în urmă cu un an, iar investițiile de capital au crescut cu numai 2,7 la sută, deși în urmă cu trei luni se preconiza 4,3 la sută. Președintele Nixon — fără a da un răspuns direct propunerilor înaintate de Burns, între lupta împotriva inflației și lupta împotriva șomajului — a ales ceea ce revista „Newsweek" a numit „planul în patru puncte de nefăcut nimic" : să nu coboare impozitele ; să nu aprobe cheltuielile extrabugetare ; să nu instaleze un birou al prețurilor și salariilor ; să nu emită linii directoare în problema prețurilor și salariilor.

Prima parte a verii acestui an a fost marcată de intensificarea acțiunilor revendicative. Greve, acțiuni de protest, demonstrații pentru soluționarea problemelor economice stringente au loc în aproape toate statele americane. 35 000 de docheri au intrat în grevă la 30 iunie, întreaga activitate în 24 de porturi de pe coasta de vest a S.U.A. — de la frontiera cu Canada la cea cu Mexicul — fiind complet paralizată. Tom McCall, guvernatorul statului Oregon a cerut președintelui Nixon, după eșuarea negocierilor dintre sindicate și firme, să recurgă la prerogativele sale pentru a pune capăt conflictului, dar greviștii au anunțat că sînt hotărîți să nu cedeze. Același impas a caracterizat și negocierile dintre reprezentanții sindicatelor oțelarilor și cei ai nouă mari companii, negocieri începute în urma încetării lucrului în unele oțelării. La jumătatea lunii iulie, agențiile de presă relatau că aproximativ 620 000 de muncitori de la telecomunicații, căi ferate, docuri, oțelării, poștă se aflau în grevă.

Pierderi importante — care au determinat intervenția președintelui Statelor Unite — a atras mai cu seamă conflictul dintre muncitorii căilor ferate și patronat (al treilea în ultimele șapte luni). Greva a început la 14 iulie, la două companii, „Southern Union" și „Union Pacific", ca urmare a noului regulament de muncă prin care salariile sînt micșorate sub motivul unor profituri mai reduse ale companiilor, iar timpul de muncă este prelungit — regulament care, introdus deja de compania „Pennsylvania Central", a provocat concedierea a 2 000 de muncitori. Așa cum se presupunea, greva s-a extins și la alte firme — „Norfolk and Western", „Southern Pacific" — cuprinzînd aproximativ 165 000 de muncitori de la zece importante firme, iar sindicatele din transporturi au anunțat că la 6 și 11 august vor înceta lucrul alte șase și respectiv opt companii feroviare. Aproximativ o treime din rețeaua de căi ferate americane era blocată, uzinele „Ford" și „General Motors" din Kansas City și-au redus producția datorită lipsei de mijloace de transport și de materii prime, în Virginia de Vest și Kentucky au fost închise peste 200 de mine datorită lipsei vagoanelor pentru transportul cărbunelui, firmele agricole din sudul Statelor Unite își vedeau activitatea paralizată, iar produsele putrezeau sau așteptau depozitate pe cîmp sosirea mijloacelor de transport. În urma întreruperii întrevederilor între reprezentanții sindicatelor din transporturi și ai companiilor feroviare, președintele Nixon a intervenit direct cerînd reluarea negocierilor și l-a numit pe William Usury, asistent al ministrului muncii, mediator pentru soluționarea

conflictului. Conducătorii concernelor refuzau satisfacerea cererilor greviștilor sperînd că, în cazul în care prejudiciile aduse prin blocarea transporturilor feroviare s-ar fi repercutat asupra întregii economii americane (situația tindea să devină într-adevăr dificilă la nivel federal), guvernul ar fi cerut adoptarea unei legi obligînd muncitorii să reia lucrul. (Ministrul muncii, James Hodgson, a și făcut o declarație în acest sens). Pe de altă parte, însă, președintele Uniunii sindicatelor din transporturi, Charles Luna, afirma că „deoarece conducerea căilor ferate continuă să refuze acceptarea revendicărilor, nu există altă alternativă decît sporirea presiunii greviste". Și, într-adevăr, în negocierile reluate vineri s-a ajuns la un acord prin care cea mai mare parte a revendicărilor muncitorești sînt satisfăcute.

În sfîrșit, declanșarea grevei a 350 000 de siderurgiști, anunțată pentru sîmbătă și amînată cu 24 de ore (cînd expirau contractele colective) a putut fi împiedicată numai în ultimul moment, printr-un acord în care principalele revendicări ale muncitorilor sînt satisfăcute și sînt încheiate contracte colective de muncă pe următorii trei ani.

În aceste condiții de stagnare, inflație și șomaj, economiștii și numeroși politicieni americani sînt de părere că previziunile pline de optimism și speranțele trebuie înlocuite cu măsuri urgente și, mai ales, eficiente, deoarece — așa cum declara Carl Albert, președintele Camerei Reprezentanților — „pronosticurile optimiste ale Administrației, nu pot redresa situația grea în care se afla economia țării".

Stelian ȚURLEA

Album de familie

DIALOG LA NEW YORK
— Unde plecați în concediu ?
— Păi în concediu sînt de trei ani și tot n-am găsit de lucru...

Desen de Cik DAMADIAN

LONDRA

STRATEGIE ELECTORALĂ SAU REALISM POLITIC?

Așteptată cu deosebit interes în actualul context politic britanic, hotărîrea comitetului executiv al partidului laburist în privința aderării Marii Britanii la Piața comună a surprins, întrucîtva, pe observatorii politici. Același comitet se pronunțase, în vremea guvernării laburiste, în favoarea aderării, fostul guvern Wilson fiind chiar acela care a inițiat reiterarea încercărilor britanice de a intra în Piața comună, pe baza unei cereri oficiale. Acum comitetul se declară împotrivă. Inconsecvență ? Simplă strategie a unui partid de opoziție ? Un răspuns veridic nu poate fi legat decît de actualul context politic britanic.

Trebuie precizat că poziția adoptată este, de fapt, mult mai nuanțată. Conducerea partidului laburist nu s-a exprimat împotriva aderării în general ci împotriva acesteia în condițiile acceptate de actualul guvern conservator. Și dacă în această privință aparențele ar fi salvate, adversarii politici neputîndu-i acuza pe laburiști de o atitudine inconsecventă, ar rămîne acuzația că partidul laburist a procedat așa pentru că nu el a fost acela care a negociat acordul final, ci tocmai conservatorii. Realitatea este, însă, că laburiștii au fost nevoiți să țină cont de tendințele care par să prevaleze în prezent în opinia publică din țară. Mișcarea anticomunitară a raliat noi adepți întărindu-și rîndurile. Perspectiva creșterii prețurilor la produsele alimentare — care ar urma să se producă, datorită adoptării de către Marea Britanie a reglementărilor agricole comunitare — a sensibilizat puternic păturile cele mai largi ale populației. Britanicii par a-și fi abandonat tradiționala lor atitudine flegmatică, indiferentă. Sondajele de opinie scot în evidență, în continuare, faptul că cei mai mulți dintre cei chestionați se declară împotriva aderării. În plus, în unele cercuri economice și de afaceri, termenii și condițiile în care guvernul conservator a acceptat aderarea sînt apreciate ca departe de a fi corespunzătoare, iar unele

NOUL ACCES DE FEBRĂ MONETARĂ

Săptămîna trecută, la Londra, pe piața liberă a aurului, uncia de metal prețios a ajuns din nou la o cotă ridicată : 42,25 dolari (față de 35 dolari uncia — prețul oficial). Se apreciază că această creștere, cea mai ridicată de la cea din 8 iulie 1969, este în strînsă legătură cu menținerea de către guvernul R.F.G. a unui curs fluctuant pentru marca vest-germană. În parte, este adevărat. Dar, fără îndoială, acest fapt are o semnificație mai largă, demonstrînd că, ori de cîte ori febra speculației atacă una sau mai multe monede occidentale, numai temporar este „scoasă de pe rol" relația aur-dolar, a cărei forțată menținere la același nivel constituie miezul crizei prin care trece actualul sistem valutar occidental. Pentru că, pînă la urmă, relația aur-dolar este „repusă în drepturi", aflîndu-se din nou în centrul speculațiilor.

Noul acces de febră survine în condițiile în care o serie de bănci centrale din principalele țări capitaliste sînt din ce în ce mai puțin dispuse să accepte finanțarea deficitului balanței de plăți americane, prin preluarea dolarilor pe care acest deficit îi aruncă în străinătate. Aceasta cu atît mai mult cu cît ritmul inflaționist mai puternic din S.U.A. face ca dolarii depreciați și transferați în străinătate să disemineze virusul inflaționist și pe alte piețe occidentale. De fapt, acesta este și principalul motiv pentru care autoritățile vest-germane au adoptat măsura introducerii cursului fluctuant pentru marcă, evitînd astfel situația de a mai fi obligate să cumpere dolarii americani și să furnizeze în schimb moneda proprie, ceea ce ar determina încărcarea seifurilor propriilor bănci cu dolari depreciați.

În cercurile financiare occidentale circulă păreri potrivit cărora actuala experiență vest-germană va fi reluată și de alte țări. Faptul nu ar face decît să reconfirme opinia acelor economiști occidentali care consideră că, în principal, nu se pune problema reevaluării raporturilor dintre diferitele monede vest-europene, ci dintre dolar și aur. Recenta știre că rezervele de aur ale S.U.A. au scăzut sub zece miliarde de dolari nu face decît să dea curs aprecierilor unor observatori politici care prevăd o intensificare a presiunilor țărilor vest-europene asupra S.U.A. spre a le determina să adopte măsuri energice pentru jugularea inflației și eliminarea deficitului balanței de plăți.

Revenirea în actualitate a aurului repune în discuție problemele de fond ale crizei sistemului valutar capitalist, evidențiază încă o dată contradicțiile economice și politice interoccidentale, ascuțirea lor permanentă.

Ștefan NICOLAE

cercuri politice — în ciuda asigurărilor date de însuşi primul ministru Heath — se arată îngrijorate în legătură cu faptul că, avînd în vedere unele prevederi şi proiecte comunitare, însăşi suveranitatea ţării ar fi afectată.

Desigur, de toate acestea a fost nevoit să ţină cont comitetul executiv al partidului laburist, iar faptul că acest partid se află în opoziţie i-a facilitat adoptarea unei poziţii în acest sens. Nu e mai puţin adevărat că o asemenea decizie va putea fi folosită şi în scopuri de strategie electorală, întrucît venind în întîmpinarea opiniilor prevalente din rîndurile corpului electoral, ea poate lărgi audienţa laburiştilor. Şi tocmai pentru a nu-şi compromite aceste noi posibilităţi, comitetul executiv „invită" pe membrii parlamentari ai partidului care s-au exprimat în favoarea aderării, să adopte „litera" majorităţii şi să voteze, în toamnă, împotriva intrării ţării în Piaţa comună.

Situaţia este, în realitate, mult mai complexă. Nu numai laburiştii au probleme în sînul propriului lor partid ci înşişi conservatorii. Iar „anticomunitarii" conservatori nu sînt nicidecum mai puţin numeroşi decît „procomunitarii" laburişti. Înfruntarea parlamentară din toamnă se anunţă, deci, deosebit de dură. Aceasta se va purta, de fapt, între adversarii şi adepţii aderării, indiferent din ce partid fac parte. Iar taberele sînt de forţe sensibil egale. Este semnificativ că, în aceste condiţii, se înmulţesc cererile ca o asemenea problemă importantă pentru destinele ţării — cum este aderarea la Piaţa comună — să fie decisă de însăşi opinia publică, printr-un referendum.

Şerban ILIESCU

MONTEVIDEO

RECRUDESCENŢA SITUAŢIEI CONFLICTUALE

Într-un oraş în care trăieşte ceva mai puţin de jumătate din populaţia ţării, transporturile erau paralizate, întreprinderile industriale, portul, magazinele, băncile, universităţile, teatrele erau închise, ziarele nu apăreau. Aşa consemnau ziariştii străini acreditaţi la Montevideo, stupefiaţi de apatia care cuprinsese brusc oraşul în urmă cu zece zile. Enigma s-a rezolvat însă într-un timp mai scurt decît se presupusese : întreruperea aproape totală a vieţii comerciale şi culturale a oraşului se datora grevei generale declanşată de Centrala oamenilor muncii din Uruguay, cel mai puternic sindicat, ca răspuns la hotărîrea guvernului de a restabili măsurile excepţionale de securitate, echivalente cu o stare de asediu atenuată.

Dar după prima reacţie, au urmat altele la nivelul înaltei politici uruguayene. Preşedintele Pacheco Areco a intrat în conflict cu Parlamentul. Motivul : a hotărît reintroducerea măsurilor excepţionale de securitate, la numai 12 ore de la revocarea lor de către forul legislativ. Una dintre înaltele personalităţi politice, fostul ministru de interne Carbajal, afirmase, este adevărat, încă de la 12 martie că preşedintele „va merge pînă la ultimele consecinţe cu presiunea asupra Congresului, cerînd prelungirea măsurilor excepţionale de securitate aflate în vigoare de un an". Şi totuşi, se pare că decizia şefului statului a depăşit limitele aşteptărilor. Considerînd-o „o sfidare a autorităţii Parlamentului", Partidul naţional — de opoziţie — a prezentat cererea pentru intentarea unui proces politic împotriva lui Pecheco Areco, sub acuzare de „violare a constituţiei". Simultan, a fost prezentată o moţiune de cenzură colectivă contra celor 11 membri ai guver-

CALENDAR

iulie

1 IULIE

— **Bucureşti : vizita lui Dolores Ibárruri. preşedintele Partidului Comunist din Spania**
— **Bucureşti : începe vizita delegaţiei parlamentare franceze.**
— **Paris : la conferinţa cvadripartită în problema Vietnamului, delegaţia Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud prezintă Declaraţia în şapte puncte, o nouă iniţiativă menită să ducă la soluţionarea paşnică a problemei vietnameze.**

4 IULIE

— **Bucureşti : vizita unei delegaţii a Partidului Comunist Francez.**

5 IULIE

— **Bucureşti : vizita delegaţiei Grupului interparlamentar din R. D. Germană.**
— **Geneva : începe a 51-a sesiune E.C.O.S.O.C.**
— **Bonn : convorbiri Georges Pompidou-Willy Brandt.**
— **Tokio : remanierea cabinetului Sato.**

6 IULIE

— **Varşovia : vizita ministrului de externe român Corneliu Mănescu.**
— **Moscova : vizita ministrului de externe italian Aldo Moro.**

7 IULIE

— **Sofia : prima sesiune a celei de-a şasea legislaturi a Adunării Populare. Todor Jivkov este ales preşedinte al Consiliului de Stat, Stanko Todorov — preşedinte al Consiliului de Miniştri, iar Gheorghi Traikov — preşedinte al Adunării Populare.**
— **Helsinki : începe a cincea rundă a tratativelor S.A.L.T.**

10 IULIE

— **Maroc : eşecul tentativei de lovitură de stat.**

11 IULIE

— **Bucureşti : vizita ministrului minelor şi oţelului din India, S. M. Kumaramangalam, trimis special al guvernului Indiei.**
— **Ulan Bator : a 50-a aniversare a Revoluţiei Populare Mongole.**

12 IULIE

— **Bucureşti : începe vizita unei delegaţii a Guvernului Regal de Uniune Naţională al Cambodgiei, condusă de ministrul de externe Sarin Chhak.**
— **Reykjavik : Olafur Johanesson formează noul guvern islandez, cu participarea Alianţei populare (partidul comunist) şi a Partidului liberal de stînga.**
— **Cairo : începe lucrările Consiliului Naţional Palestinian.**

13 IULIE

— **Santiago de Chile : naţionalizarea minelor de cupru.**

14 IULIE

— **Naţiunile Unite : proiect de rezoluţie a 18 state, printre care şi România, privind restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U.**

16 IULIE

— **Bucureşti : vizita directorului general al F.A.O., Addekke Boerma.**
— **Semnarea la Bucureşti a Acordului de cooperare economică şi tehnică între Republica Socialistă România şi Republica Democrată Populară a Yemenului.**
— **Se anunţă că preşedintele Nixon va face o vizită în R.P. Chineză.**
— **Berlin : vizita premierului polonez Piotr Jaroszewicz.**
— **Ottawa : semnarea unui acord comercial între România şi Canada pe anii 1971—1973.**

18 IULIE

— **Amman : guvernul iordanian denunţă acordurile de la Amman şi Cairo în problema raporturilor cu organizaţiile palestiniene.**

PACHECO ARECO
În dispută cu Parlamentul

nului. Acestei acțiuni li s-au alăturat ulterior toate partidele și grupările politice care alcătuiesc frontul de unitate populară — cunoscut la Montevideo sub titulatura de „Frente Amplio" — constituit în vederea prezentării unui program politic comun și al unui candidat unic al forțelor de stînga la alegerile prezidențiale din noiembrie.

Momentele de tensiune nu reprezintă fapte inedite la Montevideo, tulburat adesea de răpiri de diplomați, acte teroriste, sechestrări de oameni de afaceri și de politicieni uruguayeni. Și totuși incidente de genul acesta — conflict între președintele țării și Parlament, mergînd pînă la posibilitatea revocării sale din funcție — nu s-au mai produs. Este pentru prima dată în istoria Uruguayului cînd Congresul încearcă să pună un președinte sub acuzarea de violare a Constituției. Deși, în conformitate cu prevederile ei, președintele nu este deocamdată revocat — imposibil fără o majoritate de două treimi, atît în Camera Deputaților cît și în Senat — votul este considerat în unanimitate ca un eveniment politic important, provenit din starea de incertitudine și divergențe care caracterizează viața politică uruguayană la foarte puțin timp înaintea alegerilor prezidențiale.

Spre sfîrșitul acestei săptămîni, sau cel mai tîrziu la al celei următoare, listele de candidați se închid. Vom ști deci care sînt reprezentanții, la confruntarea electorală, a fiecărei grupări politice în parte. Deocamdată Partidul Colorado, de guvernămînt, pare decis să desemneze drept candidat al său pe același președinte Pacheco Areco, aflat acum în disensiuni vitale cu Parlamentul. Cît privește „Frente Amplio", acesta și-a desemnat candidatul în persoana lui Liber Seregni, care, de altfel, a apărut recent la posturile de televiziune. Cu acest prilej a adresat un mesaj oamenilor muncii pentru a lupta în sprijinul apărării libertăților democratice, conform teoriei politice a frontului, care nu este altceva decît o coaliție a forțelor de stînga, alcătuită din comuniști, socialiști, democrat-creștini, alte grupări mai mici, precum și din dizidenți ai partidelor tradiționale, Blanco și Colorado.

Ce se va întîmpla deci cu președintele Pacheco Areco, al cărui viitor politic depășește importanța pur personală, atingînd toate sferele grupurilor aflate în dispută pentru cîștigarea puterii ? Căci dacă două treimi din senatori vor vota în favoarea punerii sale sub acuzare — eveniment în curs de precizare —, aceasta ar atrage după sine destituirea automată a președintelui țării și organizarea de noi alegeri, altele decît cele care vor avea loc în noiembrie, așa cum s-a stabilit inițial conform calendarului electoral. Pe de altă parte, ce decizie va lua Partidul Colorado privind candidatul său la președință ? Și așa numirea lui Pacheco Areco pare deocamdată hazardată, deoarece, conform unei tradiții constituționale foarte răspîndite în America Latină, este interzisă repetarea mandatului prezidențial fără nici o pauză. Deci, dacă alegerea conducerii partidului este definitivă, ar urma să se efectueze o prealabilă modificare a Constituției în cadrul unui plebiscit. Ar mai exista o singură soluție in extremis și de aceea plină de riscuri : președintele candidat să întrunească majoritatea absolută a voturilor exprimate, ceea ce, date fiind incidentele, măsurile forte, ca legea mult discutată a „măsurilor extraordinare" — folosite sistematic de către autorități împotriva opoziției — este greu de presupus.

Climatul politic relevă deci o tensiune deasupra obișnuitului, conturarea unor forțe politice noi care vor schimba profilul și coloratura de rutină a alegerilor, dînd naștere unor schimbări în raporturile puterii. Pînă curînd, alegerile prezidențiale nu provocau nici un fel de neliniști celor direct interesați. Conform unei reguli generale, unul dintre cele două partide burgheze tradiționale — Blanco și Colorado — ajungeau în mod automat la putere, iar alternanța lor schimba prea puțin lucrurile. La începutul lui 1971, apariția frontului popular, care și-a desemnat un candidat în alegeri în persoana unui militar progresist, generalul Liber Seregni, este în măsură să declanșeze dispute la nivelul înaltei politici uruguayene, obligînd președintele să recurgă la gesturi disperate, ca reintroducerea măsurilor excepționale, cu riscul chiar de a-și deteriora actuala sa situație în fruntea țării, chiar dacă — menționează observatorii — în ultimă instanță s-ar putea salva dînd o replică parlamentului și dizolvîndu-l. Dar, chiar în cazul unei aplanări formale și aparente, atmosfera internă nu reușește să se debaraseze de inepuizabilele motive de conflict care au caracterizat cu insistență în ultimul timp viața politică și care, în fața unui moment crucial ca alegerile prezidențiale, nu a reușit decît să înregistreze momente supreme.

Anca VOICAN

---

19 IULIE

— **Berlin : a 14-a convorbire între reprezentanții R. D. Germane și R.F. a Germaniei.**
— **Pekin : începe vizita delegației algeriene conduse de ministrul de externe Abdelaziz Bouteflika.**

20 IULIE

— **București : începe vizita lui Agostino Novella, membru al Biroului Politic al P.C. Italian.**
— **Dublin : primul acord comercial între România și Irlanda.**
— **Khartum : lovitură de stat eșuată. Revenirea la putere a regimului Numeiry este urmată de represiuni sîngeroase.**

21 IULIE

— **Belgrad : se deschide a VI-a Conferință mondială „Pacea mondială prin drept".**

22 IULIE

— **București : semnarea unui acord de cooperare între România și Ciad.**

24 IULIE

— **București : începe vizita secretarului general adjunct al Uniunii Progresiste Senegaleze, Emile Badiane.**
— **Cairo : se deschide sesiunea Congresului Național al Uniunii Socialiste Arabe ; Anwar Sadat este ales președinte al Congresului.**

27 IULIE

— **București : încep lucrările celei de-a XXV-a sesiuni a C.A.E.R., care adoptă în unanimitate Programul complex al adîncirii și perfecționării în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R.**

28 IULIE

— **Comitetul executiv al partidului laburist și conducerea sindicatelor britanice se pronunță împotriva aderării Angliei la Piața comună.**

29 IULIE

— **Stabilirea relațiilor diplomatice între România și Gambia.**
— **Belgrad : Iosip Broz Tito este reales președinte al R.S.F. Iugoslavia. Gemal Biedici este ales președintele noului Consiliu Executiv Federal.**

30 IULIE

— **Declarația C.C. al P.C.R. în legătură cu represiunile din Sudan.**

— **Stabilirea de relații diplomatice între R. P. Chineză și Sierra Leone.**

31 IULIE

— **Scott și Irwin („Apollo-15"), al patrulea cuplu pămîntean pe Lună.**

DIN SURSE...

Kennedy

„Temerile familiei mele și în special îngrijorarea mamei pentru securitatea mea au fost hotărîtoare". Astfel a explicat senatorul Edward Kennedy revistei „Look" decizia sa de a nu-și prezenta candidatura pentru alegerile prezidențiale din 1972. „Poate mai tîrziu, cînd atmosfera se va schimba, am să încerc...", a declarat în încheiere ultimul dintre frații Kennedy.

Simbolic

Paul Ribeaud, un francez în vîrstă de 42 de ani, intenționează să străbată, la bordul ambarcațiunii „Speranța", Canalul de Suez de la Port Said la Suez. Se pare că în vederea acestei expediții, navigatorul francez, în același timp ziarist și scriitor, a trimis mesaje președintelui egiptean Anwar Sadat și premierului israelian Golda Meir, în care a subliniat că dorește să facă această călătorie „în scopul deschiderii unei căi de reglementare pașnică a conflictului din zonă", și a cerut să i se creeze condiții „pentru ca acest gest simbolic să fie primit favorabil" în cele două țări.

Vizită

Generalul Ne Win, președintele Consiliului Revoluționar și șeful statului birmanez, urmează să viziteze în cursul acestei luni Republica Populară Chineză — s-a anunțat oficial la Rangoon.

Prima

„Miss Univers 1971", tînăra libaneză Georgina Rizk (18 ani), pregătindu-se să facă un turneu în 38 de țări ale lumii, și-a exprimat speranța că va fi o bună ambasadoare a țării sale. Ea este prima „Miss Univers" dintr-o țară arabă.

Pedeapsa

După opinia săptămînalului american „Newsweek", generalul Albert Connor, comandantul Armatei a treia de care depinde Fort Tenning, locul unde locotenentul Calley a fost condamnat la închisoare pe viață pentru masacrul de la My-Lay, i-ar putea comuta acestuia pedeapsa inițială în douăzeci sau treizeci de ani de detenție. Hotărîrea generalului Connor (urmează a fi anunțată peste cîteva săptămîni) va fi apoi supusă aprobării președintelui Nixon, care o poate accepta sau reduce, în nici un caz mări.

Hirohito

Anunțată pentru luna septembrie, vizita împăratului Hirohito și a soției sale în Europa occidentală va fi prima ieșire a monarhului japonez în afara granițelor țării. Oaspeții vor sosi întîi la Copenhaga (27 septembrie — vizită neoficială), apoi, la 29 septembrie, la Bruxelles (vizită oficială). Urmează Parisul (vizită neoficială), Londra (oficială), Berna (neoficială). Turneul european al împăratului Japoniei se va încheia cu primirea sa (oficială) în R.F. a Germaniei.

Dispozitive...

...de securitate urmează a fi instalate la domiciliul tuturor membrilor cabinetului britanic — afirmă publicația londoneză „Sun". Măsura ar fi fost hotărîtă de premierul Heath în urma atentatului (eșuat) de la locuința lui John Davies, secretarul de stat al industriei și comerțului.

Maharajahi

Supunînd Camerei Inferioare a Parlamentului un amendament constituțional ce vizează dreptul de proprietate, guvernul indian — scrie „Die Welt" — a declanșat o nouă acțiune menită să desființeze privilegiile celor aproape 300 de maharajahi. O încercare similară a cabinetului Indirei Gandhi s-a lovit în urmă cu un an de veto-ul Camerei Superioare și apoi de cel al Curții Supreme.

Intenții

Premierul canadian Pierre-Elliott Trudeau a declarat într-o conferință de presă că intenționează să consacre o mai mare parte din timpul său problemelor interne și explicării politicii cabinetului pe care îl conduce. Trudeau a adăugat că, în ultimul an, partidul liberal, al cărui lider este, a pierdut sensibil poziții din cauza șomajului și a recesiunii economice.

PREMIU
Aceasta e imaginea căruia i s-a atribuit recent al 55-lea premiu fotografic Pulitzer. Este consemnarea documentară a unui tragic episod petrecut la universitatea americană din Kent, unde poliția a deschis focul împotriva studenților care demonstrau pentru încetarea războiului din Vietnam și a discriminărilor rasiale

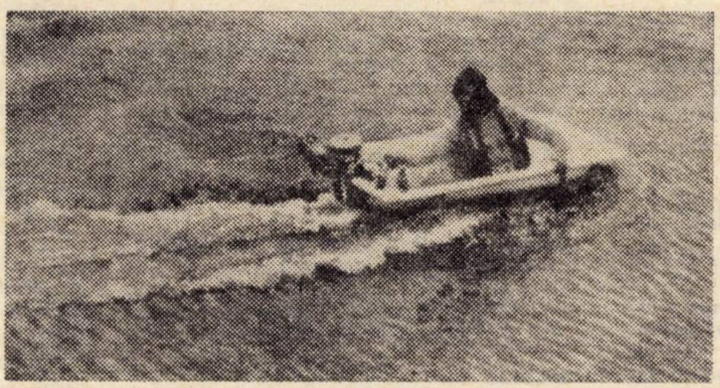

ÎNTR-O CADA...
Un student britanic, Alan Witt (21 de ani), și-a propus să traverseze Canalul Minecii în cada de baie a locuinței sale. După ce a aplicat acestei insolite ambarcațiuni un motoraș, Witt a început antrenamentele

Dezmințire

Departamentul de Stat a dezmințit informațiile apărute în presa occidentală potrivit cărora guvernul S.U.A. ar face presiuni asupra generalului Franco pentru a demisiona și a lăsa locul liber prințului Juan Carlos.

Ministrul...

...de externe Maurice Schumann — se anunță din surse oficiale franceze — urmează să facă o vizită la Berna între 15 și 16 septembrie. Va fi primul șef al diplomației franceze care va vizita oficial capitala helvetică de la călătoria din 1949 a lui Robert Schumann.

Conflict

Un „conflict teritorial" — transmit corespondenții din capitala Italiei — s-a declanșat între Vatican și municipalitatea orașului Roma în urma construcției unei noi săli de audiență, situată în imediata vecinătate a basilicii „Sfîntul Petru", pe un teritoriu proprietate a orașului Roma. Această „problemă teritorială" urmează a fi negociată în cadrul întîlnirilor unor reprezentanți ai celor două părți.

Rubrică realizată de
Rodica DUMITRESCU

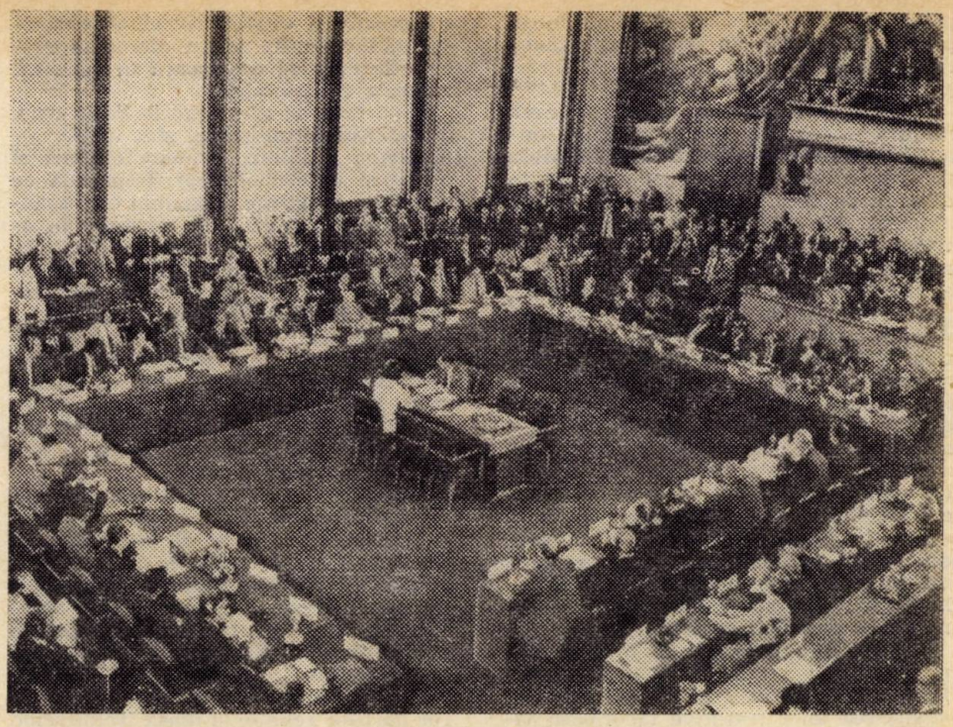

PROPUNERI ROMÂNEȘTI LA TRIBUNA COMITETULUI DEZARMĂRII

Amplului și încărcatului calendar al negocierilor postbelice pentru dezarmare i se mai adaugă o lună — mai precis cinci săptămîni — din runda de vară a Comitetului pentru dezarmare de la Geneva. Bilanțul ce se cere întocmit la sfîrșitul acestor negocieri se lovește din nou de imposibilitatea de a cita date sau fapte care să ateste înregistrarea unor progrese importante pe planul propriu-zis al dezarmării generale și, mai ales, al celei nucleare. Experții, statisticienii constată amplificarea cursei înarmărilor, sporirea stocurilor de arme nucleare, adîncirea discrepanței între obiectivele și rezultatele tratativelor de dezarmare.

Sesiunea de la Geneva din această vară a trecut practic de jumătatea sa. Nu trebuie să omitem că Adunarea Generală a O.N.U. așteaptă un raport din partea Comitetului pentru dezarmare, mai precis rezultate palpabile, atît pe planul general al îndeplinirii mandatului încredințat, cît și pe linia cererilor cuprinse în rezoluțiile votate la cea de-a 25-a sesiune jubiliară. „Momentul adevărului — observa delegatul Nigeriei, J.D.O. Sokoya — se apropie. Cea de-a 26-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. se apropie cu pași mari și, o dată cu aceasta, momentul de a raporta. Mă întreb, în ce măsură sîntem într-adevăr pregătiți să înfruntăm această încercare. Dispunem oare acum de ceva de natură să justifice încrederea ce ne-a fost încredințată de către adunarea mondială ?“ „Ceea ce doresc membrii Organizației Națiunilor Unite este o dezarmare reală“, declara la rîndul ei reprezentanta Suediei, d-na Alva Myrdal.

Am citat aceste opinii exprimate în Comitetul de la Geneva și consemnate în procesele sale verbale, întrucît concluzia lor este unică : necesitatea mobilizării și sporirea răspunderii tuturor statelor, astfel încît problemele esențiale ale dezarmării generale și, în mod precumpănitor, ale dezarmării nucleare să-și găsească locul ce li se cuvine în activitatea practică a Comitetului de dezarmare. Numai astfel vor fi posibile rezultate concrete în această problematică fundamentală a actualității internaționale.

Cuvîntarea ambasadorului Ion Datcu în ședința de marți a Comitetului — ședință care a avut loc, după o lungă întrerupere, în Sala Consiliilor din Palatul Națiunilor — a fost urmărită cu multă atenție, reținînd interesul celor prezenți. Aspectele majore cărora ea le era consacrată, prezentarea de soluții în problemele cardinale ale activității Comitetului pentru dezarmare, explică sentimentul de satisfacție cu care această intervenție a fost primită. Țara noastră și-a reafirmat astfel atașamentul față de cauza dezarmării, păcii și securității, voința fermă de a contribui la realizarea unor măsuri de dezarmare autentică, cerute cu hotărîre și așteptate de toate popoarele.

Intervenția delegatului român a pus în evidență, în primul rînd, situația reală existentă, pe planul cursei înarmărilor — situație în dezacord flagrant cu aspirațiile fundamentale de pace și progres ale omenirii — relevînd necesitatea stringentă „de a se trece de la declarații generale în favoarea dezarmării la acțiuni practice pe calea reducerii și eliminării pericolului de război, a încetării cursei înarmărilor și a dezarmării“. Ar fi suficient să amintim că de ani de zile (mai precis din 1962) nici o ședință a Comitetului de dezarmare nu a fost consacrată examinării problemei dezarmării generale, deși Adunarea Generală a O.N.U. a cerut în mod insistent, an de an, acest lucru. La ora actuală, nimeni nu s-ar putea mulțumi cu un simplu examen teoretic al nivelului în continuă creștere a cursei înarmărilor, fiind absolut necesare măsuri destinate să stopeze și să reducă amploarea competiției armamentelor.

Pornind de la acest obiectiv — întru totul pe măsura Comitetului — România a prezentat la 5 martie 1970 un grup de propuneri vizînd realizarea neîntîrziată a unor măsuri efective de încetare a cursei înarmărilor și de dezarmare. Prin conținutul lor — a subliniat delegatul român în ședința de marți — aceste propuneri își mențin deplina actualitate.

Am putea distinge, astfel, un prim grup de propuneri vizînd **obiectivul central și principiile dezarmării, măsurile concrete necesare în acest scop :**

— Negocieri efective asupra dezarmării nucleare, căreia trebuie să i se asigure întîietatea absolută în cadrul tratativelor ;

— Angajarea unor tratative de fond în vederea elaborării unui tratat de dezarmare generală ;

— Înghețarea și reducerea bugetelor militare ale tuturor statelor.

Sînt probleme de o acuitate deosebită, de certă utilitate practică pentru scopul urmărit, întrucît adoptarea măsurilor propuse de țara noastră poate afecta în mod pozitiv una din zonele cele mai periculoase ale cursei înarmărilor în etapa actuală. Este, de pildă, clar că înghețarea și reducerea bugetelor militare ar reduce procesul în sine al cursei înarmărilor. Avuția națională a multor state, a popoarelor nu ar mai fi destinată procesului ruinător de permanentă înarmare. S-ar crea, totodată, importante disponibilități materiale, financiare și umane în măsură să servească intereselor fundamentale ale popoarelor respective.

România propune — pentru reintrarea în drepturile sale a problemei dezarmării generale, pentru tratarea acestei chestiuni ca un obiectiv concret — afectarea unor ședințe oficiale și a unor reuniuni neoficiale ale Comitetului de dezarmare, în scopul aprofundării aspectelor pe care le comportă dezarmarea generală. Acesta ar fi, firește, un

prim pas spre obiectivul elaborării unui proiect de tratat de dezarmare generală, sub un control internațional strict și eficace.

De o extremă importanță este ideea majoră — reafirmată în cuvîntarea delegatului român — a **priorității absolute** pe care o are și trebuie s-o păstreze în continuare dezarmarea nucleară. Arma atomică este o armă a distrugerii și ea trebuie interzisă. Date dintre cele mai recente arată că pentru fiecare locuitor al planetei există, în stocurile nucleare, peste 100 T.N.T. Ținînd însă cont că pentru a ucide un om sînt suficiente doar 30 de grame de T.N.T., înseamnă că la ora actuală pentru fiecare locuitor al planetei există trei milioane de încărcături explozibile, capabile să-i ia viața. Prin urmare, prioritatea dezarmării nucleare izvorăște din faptul că armele nucleare sînt cele mai periculoase mijloace de distrugere în masă aflate în stare operațională și că producția și perfecționarea lor, ca și a mijloacelor de transportare a acestora la țintă reprezintă ramura cea mai dinamică a cursei înarmărilor.

Luarea în considerare cu deplină responsabilitate a acestei priorități justificate impune, în optica țării noastre, angajarea unor tratative laborioase vizînd adoptarea unor măsuri ca : interzicerea folosirii armelor nucleare, crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii, însoțită de garanții de securitate adecvate, încetarea experiențelor subterane cu armele nucleare, sistarea producției unor asemenea arme, inclusiv a fabricării de materiale fisionabile destinate scopurilor militare și transferarea stocurilor existente pentru utilizări pașnice, reducerea treptată și, în cele din urmă, lichidarea totală a arsenalelor de arme atomice și a mijloacelor de transportare la țintă a acestora.

Un al doilea grup de propuneri vizează domeniul **măsurilor parțiale de dezarmare.** România consideră că, acordînd importanță de prim ordin măsurilor vizînd eliminarea tuturor armelor de nimicire în masă, ca și așezării problemei dezarmării generale pe locul cerut de însemnătatea sa crucială pentru evoluția umanității, Comitetul trebuie să-și orienteze, totodată, atenția spre domeniul important al măsurilor parțiale, generatoare de încredere, a căror înfăptuire ar contribui nemijlocit la promovarea destinderii și colaborării pașnice, la eliminarea tensiunii și conflictelor, exercitînd, în același timp, o influență pozitivă asupra ansamblului tratativelor de dezarmare. Printre aceste măsuri, reprezentantul țării noastre a menționat : interzicerea creării de noi baze militare și a amplasării de noi arme nucleare pe teritoriul altor state; lichidarea bazelor militare de pe teritoriile străine ; retragerea trupelor străine în limitele granițelor lor naționale ; desființarea simultană a blocurilor militare ; renunțarea la efectuarea de manevre militare pe teritoriul altor state ; abținerea de la demonstrații de forță și de la orice acte care generează încordare și stimulează înarmările, împiedicînd progresul pe calea dezarmării.

Propunerile prezentate de țara noastră nu se limitează, firește, la cele menționate pînă acum. Am putea, de asemenea, să ne referim și la acele idei cuprinse în cuvîntarea delegatului român privind operarea unor măsuri de îmbunătățire a metodelor de lucru ale Comitetului de dezarmare ; problema participării tuturor statelor la negocierile de dezarmare ; convocarea unei conferințe mondiale de dezarmare etc. Ceea ce se impune, însă, a fi relevat este deosebita **actualitate,** caracterul **practic** și **constructiv** al propunerilor românești, în raport direct cu dezbaterile care se desfășoară în această rundă a Comitetului.

După cum se știe, negocierile în curs, din cadrul Comitetului, sînt axate pe problema prohibirii armelor chimice și biologice (bacteriologice). Împreună cu alte state socialiste, România este coautoarea unui proiect de rezoluție în această chestiune. Numeroase delegații printre care cele ale Nigeriei, Indiei au subliniat meritele proiectului de convenție prezentat de țările socialiste.

În culisele Comitetului se afirmă că ar exista posibilitatea încheierii, încă în cursul actualei runde, a unui acord în această privință. Bineînțeles — și intervenția română din 3 august exprimă explicit această idee — este necesar ca problema să fie abordată din perspectiva mai largă a faptului că toate mijloacele de nimicire în masă — nucleare, chimice și bacteriologice (biologice), fără excepție, trebuie puse în afara legii, eliminate din arsenalele militare ; firesc, deci, proiectul de acord avut în vedere trebuie să cuprindă clauze exprese în această direcțiune, iar instrumentul astfel elaborat să țină seama de interesele legitime ale tuturor părților reunite la masa tratativelor, ale tuturor statelor și popoarelor.

O altă problemă este aceea privitoare la interzicerea experiențelor subterane cu arma nucleară. Atît procesele verbale ale Adunării Generale, cît și ale Comitetului de dezarmare de la Geneva cuprind, de ani de zile, referiri asupra acestei chestiuni, dar mai departe de ceea ce se numește o discuție generală nu s-a mers. Recent, reprezentanta Suediei amintea urgența încheierii unui asemenea acord „întrucît o asemenea măsură va salva umanitatea de arme de distrugere în masă și mai redutabile". Experiențele nucleare subterane reprezintă — se știe — un mijloc de perfecționare a armelor nucleare. Țara noastră consideră că existența unui mare număr de documente în această privință, și în special a propunerii delegației suedeze facilitează începerea unor tratative reale pentru încheierea unui tratat de încetare a exploziilor subterane. Aceasta cu atît mai mult, cu cît un asemenea acord ține de voința politică a statelor și nu — după cum s-a dovedit de către experți de autoritate internațională — de pretinse dificultăți tehnice.

Are o valoare de simbol, poate, faptul că, încă în perioada în care are loc sesiunea Comitetului de dezarmare, la Geneva se va întruni grupul de experți însărcinați de secretarul general al O.N.U. să întreprindă studiul propus de România cu privire la consecințele social-economice ale cursei înarmărilor. Este pentru prima dată că are loc o asemenea semnificativă coincidență a lucrărilor organismului de negociere cu cele ale grupului de experți însărcinați să evalueze consecințele procesului înarmării. Într-o sală alăturată celei în care se întrunește Comitetul pentru dezarmare, experții studiază cifre și fenomene atestînd incidențele, profund periculoase și total nefaste, ale cursului înarmărilor asupra vieții politice, economice și sociale ale întregii omeniri. Poate că acest studiu va reaminti Comitetului că, într-adevăr **a sosit momentul adevărului,** îndemnînd la depășirea cadrului strict declarativ și trecîndu-se la negocieri propriu-zise, urgente și eficiente asupra dezarmării generale, și în primul rînd asupra dezarmării nucleare — deziderat vital al tuturor popoarelor, al întregii omeniri.

Sergiu VERONA

Geneva, 3 august

Scrisoare din Belgrad

NOILE ORGANISME ALE FEDERAȚIEI

Începutul lunii august găsește în plin exercițiu al funcțiunii lor noile foruri de conducere iugoslave, beneficiare ale unor atribuții redimensionate prin prevederile amendamentelor constituționale recent intrate în vigoare.

Lapidar prezentate, faptele stau astfel : președintele Iosip Broz Tito a fost reales ca șef al statului, pe o nouă perioadă de 5 ani ; a fost proclamată componența primului Prezidiu al R.S.F.I., investit ca for colectiv, în frunte cu președintele, cu toate prerogativele de conducere a statului ; a fost ales președintele Adunării Federale ; a fost adoptată legea privind principiile, structura, atribuțiile și funcțiile Consiliului Executiv Federal — guvernul țării ; a fost, apoi, alcătuit și instalat noul Consiliu Executiv Federal ; a fost ales Consiliul Federației ; a fost ales președintele Curții Constituționale ; a fost aprobată și oficializată componența Comisiei comune pentru problemele constituționale a celor 5 camere ale Adunării Federale a R.S.F.I.

Înainte cu o zi, întrunit în cea de-a 19-a ședință, Prezidiul U.C.I. a hotărît ca viitoarea Conferință Națională a partidului să se desfășoare în luna noiembrie a acestui an. A fost adoptată ordinea de zi a Conferinței ale cărei dezbateri vor situa în centrul preocupărilor întărirea rolului U.C.I. în societatea socialistă iugoslavă, afirmarea continuă a clasei muncitoare și a forțelor ei creatoare, îmbunătățirea activității de ansamblu în domeniul economic.

Simpla consemnare a suitei acestor momente justifică aprecierea că niciodată, poate, agenda de politică internă iugoslavă nu a avut prilejul să depoziteze, pe parcursul calendaristic a numai 3 zile, un capitol atît de voluminos și de o asemenea însemnătate pentru destinele țării.

În ce privește „darea în funcțiune" a noilor foruri ale Federației, principalul merit al acestui considerabil travaliu procedural revine camerelor parlamentului, care, conform prevederilor constituționale, au sancționat, prin votul lor, configurația nominală, respectiv organismul de conducere. A fost atins astfel, sub raport procedural, punctul terminus al unor îndelungate și vii dezbateri politice, situate într-un amplu registru de preocupări novatoare.

Votul de investitură dat organelor de conducere ale Federației și componenței lor nominale constituie într-un

Sediul Adunării Federale

fel, și calendaristic și practic, un adevărat start al activității complexe, de durată, pentru traducerea în viață a spiritului și conținutului efectiv al măsurilor care decurg din intrarea în vigoare a prevederilor noii Constituții. Iar desfășurarea acestei activități cuprinde domenii multiple. În primul rînd, noile organe de conducere conform celor precizate oficial, trebuie să-și stabilească procedura în detaliu, mecanismele lor curente de lucru. Fizionomia organizatorică de detaliu a noului Consiliu Executiv Federal, în cea mai mare parte cristalizată, urmează și ea să fie deplin definitivată în perioada imediată. Redimensionarea atribuțiilor forurilor federale, sporirea responsabilităților organelor republicane și ale celor din regiunile autonome, implică, de asemenea o reflectare adecvată pe planuri multiple în domeniul legislației federale, republicane, locale. Aparent, toate acestea ar putea fi considerate simple chestiuni de amănunt dar în realitate este vorba, totuși de un proces complex, a cărui durată este estimată pînă la sfîrșitul lui 1972, cînd vor putea fi rezolvate toate modificările din sfera legislației, în măsură să asigure corelarea întregului mecanism social, politic, organizatoric, obștesc, cu principiile și prevederile, cu litera și spiritul schimbărilor constituționale intervenite.

Dar, în fond, în ce constă acest nou, adus prin modificările constituționale? Săptămînalul belgrădean „Nin", aprecia într-un comentariu publicat anterior adoptării amendamentelor și intitulat „Buletinul de identitate al noii Federații" că aceasta „cu noile structuri și competențe, degrevată de multe dificultăți și ipoteci ale trecutului, va intra în scenă. Cum arată și ce permite această nouă Federație, poate nu atît de reîntinerită, ci mai mult îmbogățită cu noi cunoștințe, idei și experiențe? Este greu să se formuleze presupuneri și aprecieri de orice fel, cu atît mai mult cu cît Federația, «în ideea sa nouă», abia trebuie să se prezinte și să se afirme în practică".

La scurt timp după aceste rînduri, cele 5 camere ale Adunării Federale, întrunite pe data de 30 iunie, conform procedurii constituționale în ședință comună, au adoptat cele 20 de amendamente. În momentul de față, întregul mecanism de conducere al Federației, conceput prin prevederile amendamentelor intrate în vigoare, și-a preluat atribuțiile. Așadar, Federația „în ideea sa nouă" s-a prezentat și începe să se afirme în practică. După cum știm, a și avut loc, sub conducerea președintelui Iosip Broz Tito, prima ședință a noului for creat — Prezidiul R.S.F.I.; noul președinte al Adunării Federale, Mialko Todorovici, a și participat la primele reuniuni publice în actuala sa calitate, în timp ce Consiliul Executiv Federal, întrunit sub președinția lui Gemal Biedici, a și făcut un prim tur de orizont al problemelor care stau în fața sa, ca guvern federal, și a anunțat a doua ședință pentru data de 5 august.

Dar să revenim la evenimentele primare care au conferit actualei veri politice iugoslave dimensiunile excepționale evocate, și anume adoptarea modificărilor constituționale. Așa cum s-a mai arătat, odată cu adoptarea recentă a unui nou text de 20 de amendamente ,în mecanismul de conducere al Federației a apărut „un compartiment" nou, alături de Adunarea Federală și Consiliul Executiv Federal, și anume Prezidiul R.S.F.I. Alcătuit conform procedeului parității, prezidiul include în componența sa cîte 3 reprezentanți desemnați de către fiecare dintre cele 6 republici și cîte 2 reprezentanți din fiecare regiune autonomă, în total deci 22 de membri.

Instaurarea Prezidiului R.S.F.I. marchează, conform prevederilor constituționale noi, renunțarea la funcția de președinte al republicii pe baza unei legi speciale, însă această funcție, atîta timp cît va fi executată de Iosip Broz Tito, — ale cărei merite deosebite în lupta revoluționară, în făurirea unei Iugoslavii noi, socialiste sînt bine cunoscute — va fi amendată, iar în această perioadă președintele Republicii întrunește și funcția de președinte al Prezidiului. Ulterior, funcția de președinte al Prezidiului va fi executată prin rotație, pe o perioadă de un an, de fiecare dată de reprezentantul unei alte republici din cele șase cîte sînt în componența R.S.F.I.

Atît prin structura și modalitățile de alcătuire, cît și, deci, prin specificul adoptării deciziilor, noul for creat, Prezidiul R.S.F.I., reflectă tot mai grăitor spiritul de responsabilitate și competență conferite acum prin Constituție republicilor și regiunilor autonome, consolidarea egalității în drepturi, ridicarea la un nivel superior a unității lor moral-politice. Fapt concludent, deciziile Prezidiului, conform competențelor definite prin conținutul prerogativelor constituționale, trebuie adoptate în unanimitate, pe baza acordului și înțelegerii dintre toate republicile și regiunile autonome. Apare deci, ca mecanism de adoptare a direcțiilor fundamentale ale acestui for colectiv de conducere a statului, modalitatea obligatorie a realizării unui acord, a unei înțelegeri prealabile între toate republicile și regiunile autonome, modalități care definesc Prezidiul ca o instituție originală, specifică condițiilor Iugoslaviei, stat a cărui componență teritorială prezintă o mare diversitate de naționalități cu o dezvoltare socială, cu tradiții și potențial economic extrem de diverse.

Conform noilor prevederi constituționale a fost reorganizat și Consiliul Executiv Federal care, pe baza constituirii paritare, are în componența sa 22 de membri și un președinte, Gemal Biedici. Vechile secretariate de stat au fost desființate, iar în locul lor au fost create 8 secretariate federale în fruntea cărora se află membri ai Consiliului Federal.

Avînd în vedere stadiul atins în dezvoltarea societății socialiste iugoslave, amendamentele definesc cu precizie componentele și funcțiile principalelor trei organisme de conducere ale Federației și mecanismul relațiilor dintre ele. „Într-un cuvînt — spunea Iosip Broz Tito — am văzut întreaga organizare a vîrfului conducerii naționale ca un sistem de instituție autoconducătoare care se completează reciproc, evident asumîndu-și fiecare cea mai mare responsabilitate în îndeplinirea funcțiilor care le revin".

Ținînd cont de noua „defalcare" a componențelor se creează condiții pentru ca principala activitate a guvernului — „Consiliul executiv federal" — să se concentreze în domeniul rezolvării problemelor economice de ansamblu și în cel al politicii economice de perspectivă. De altfel, problemele de prim ordin care se definesc în ce privesc preocupările pe agenda lunilor care urmează, se situează în sfera activității economice. Este concludent în această privință că la ședința recentă a Prezidiului U.C.I. s-a acordat atenție prioritară primelor măsuri care se impun în domeniul economic.

Se știe, de pildă, că vechiul Consiliu Executiv Federal propusese Parlamentului spre adoptare un text de măsuri menite să pună stavilă tendințelor inflaționiste, să limiteze consumurile de fonduri și mijloace materiale pentru cheltuieli neproductive în special, să îngrădească importurile exagerate, să asigure astfel reechilibrarea balanței de plăți și sporirea exporturilor. Conform hotărîrilor ședinței a 19-a a Prezidiului U.C.I., s-a stabilit ca analiza problemelor economice să figureze la loc de frunte pe ordinea de zi a Conferinței Naționale a U.C.I. din noiembrie.

Propunîndu-și ca strategie fundamentală corelarea stadiului atins în dezvoltarea țării cu mecanismul de ansamblu social politic, toate acestea au drept obiectiv global continua perfecționare a societății socialiste iugoslave. Ele sînt expresia preocupărilor de a găsi un răspuns propriu, eficace, de a elabora soluții adecvate, izvorîte din realitățile specifice complexe ale țării, din tradițiile ei istorice, din nivelul actual de dezvoltare a problemelor multiple pe care le pune această continuă perfecționare. Președintele Iosip Broz Tito sublinia, în cuvîntarea sa din 29 iulie, că în curînd se va vedea *„confirmarea tot mai clară a faptului că schimbările semnifică un pas important în sensul progresului social-politic și economic mai rapid al țării noastre"*. Numitorul comun al tuturor măsurilor preconizate îl constituie, în mod evident, preocuparea pentru dezvoltarea continuă a relațiilor socialiste, democratice, pentru întărirea permanentă a forței, unității și egalității în drepturi a națiunilor din Iugoslavia, pentru continua afirmare a clasei muncitoare și a rolului îndrumării și orientării politice a U.C.I.

George IONESCU

Belgrad, august

SCHIȚĂ DE PORTRET SOCIAL-ECONOMIC

Nu e nevoie să parcurgi distanțe mari, nici să treci de la o climă la alta pentru a întîlni imagini izbitor de diferite în America Latină : sînt tot atîtea fețe ale timpurilor, ale raselor și ale civilizațiilor. Uneori ajunge să treci dintr-un cartier în altul, chiar în același oraș, sau din centru la periferie.

Atîtea epoci care se suprapun, atîtea tradiții închegate sau doar rămășițe fac ca imaginea despre America Latină să devină copleșitoare. Există o vastă literatură creată în țările acestui continent sau în afara lor. În fiecare an apar noi studii. În mod progresiv, tipul de lucrări axate pe „idei generale" cedează locul cărților de analiză și de luări de poziție. Sociologi, demografi, antropologi, economiști latino-americani sau străini cercetează, pentru a cunoaște și înțelege, o lume neliniștită și pasionantă. Azi nici un om de știință care se ocupă de aceste probleme, observînd structurile în procesul lor de schimbare, n-ar putea explica profundele mutații din cadrul societăților latino-americane în termenii sau formulele folosite cu un sfert de secol în urmă.

Procesele care au loc în America Latină nu pot fi înțelese folosind doar conceptele europene, stabilind paralelisme în raport cu experiențele din Europa sau din Statele Unite, deoarece majoritatea situațiilor, precum și mecanismele sociale și politice, stratificarea socială sînt originale. Acest fapt a fost semnalat și la congresul internațional de sociologie de la Varna (1970), în numeroase comunicări. Astfel, Georges Balandier, referindu-se la sociologia decolonizării, sublinia : „Caracterul etnocentric al multor concepte construite pe baza realităților sociale din țările europene face adesea destul de imprecisă redarea faptelor și structurilor sociale extraeuropene. Este necesară constituirea unor concepte și a unor metode de analiză adecvate". Din intenția de a singulariza fenomenul social latino-american, Rodney Arismendi, secretarul general al C.C. al P.C. din Uruguay, scria în volumul „Problemele unei revoluții continentale" : „Relațiile existente în multe din țările noastre s-au format prin dezvoltarea capitalismului în cadrul vechii matrice a latifundiilor și a exploatării imperialiste — în special americane — și această dezvoltare capitalistă, care s-a extins și la sate, împletindu-se cu cele mai variate relații agrare precapitaliste, urmează și azi în majoritatea cazurilor aceeași cale, cea mai dureroasă pentru muncitori, pentru țărani, pentru masele muncitoare în general. Acest caracter dual al structurii economico-sociale împletește toate contradicțiile și agravează lenta dar dureroasa criză a însăși acestei structuri. Pe această criză se bazează azi lupta antiimperialistă, ascuțită luptă de clasă care macină și zdruncină societățile latino-americane". Cîteva din aceste aspecte, selecționate dintr-o multitudine de date și fapte, se află în atenția articolului de față.

INDUSTRIILE NAȚIONALE ȘI OFENSIVA MONOPOLURILOR

Între cele două războaie mondiale, dezvoltarea capitalistă a țărilor latino-americane s-a accentuat simțitor. Criza economică din 1929 se manifestă în America Latină, ca și în alte țări înapoiate din lume, prin necesitatea de a dezvolta industria. Acest proces a avut repercusiuni profunde asupra vechii structuri economice : este perioada celei mai puternice dezvoltări industriale de pînă atunci a țărilor Americii Latine.

Într-adevăr, după criza economică mondială din 1929, unele țări latino-americane, nemaidispunînd de volumul de devize necesar pentru importarea produselor pe care le procurau în mod tradițional, au încercat să-și creeze o industrie națională. Ele s-au străduit să-și apere această industrie incipientă de capitalurile străine, introducînd bariere vamale și măsuri de politică monetară. Apariția sectorului de stat este o trăsătură bine definită a dezvoltării industriale în multe țări latino-americane. Acest fenomen poate fi observat în Mexic, Brazilia, Argentina, Chile, Peru, Columbia etc. Revelator este de pildă cazul Uruguayului, unde 28 la sută din capitalurile industriale, 32 la sută din valoarea mașinilor și 20 la sută din producția industrială aparțin marilor întreprinderi ale statului.

Dar, pe de altă parte, unul din fenomenele care și-au pus amprenta pînă azi asupra dezvoltării industriei — și în general a economiei — a fost pătrunderea și apoi extinderea monopolurilor străine pe solul latino-american. Acționînd independent, ca apoi să înceapă a colabora cu diverse forțe interne interesate de cîștig, capitalurile străine, în special nord-americane, au reușit să scoată în decursul anilor beneficii atît de fabuloase, în urma unor investiții prezentate cel mai adesea ca „ajutoare", încît pe drept a afirmat Galo Plaza, secretarul general al O.S.A. : „America Latină a ajutat de fapt Statele Unite și nu invers". S-a pus, ca urmare, treptat și din ce în ce mai imperios, problema recîștigării independenței economice — și prin aceasta și a celei politice, întrucît adesea acordarea de credite era condiționată de o serie de garanții cu substrat politic — ceea ce a declanșat, într-o serie de țări, începutul unui proces de recuperare a bogățiilor naționale ca și poziții energice în diverse foruri interamericane, reclamînd respectarea principiilor suveranității naționale, a avantajului reciproc, a colaborării de la egal la egal. Acest proces — marcînd serioase mutații pe continent — este azi în plină desfășurare, căpătînd un conținut nou, evidențiind diverse aspecte particulare asupra cărora vom reveni în cursul articolului.

Cum este și firesc, dezvoltarea industrială s-a reflectat și în compoziția socială a populației : pe plan continental, 40 la sută din populație s-a transferat în mediul urban. În Argentina, mai mult de 70 la sută din populație s-a stabilit în orașe ; în Uruguay, din cele peste trei milioane de locuitori, numai 50 de mii trăiesc la sate ; în cinci din principalele orașe ale Braziliei locuiește o șesime din totalul populației ; în Venezuela populația urbană și rurală se împarte aproape în jumătate ; în Chile, doar 39 la sută din populație trăiește și lucrează la sate.

POPULAȚIA MARGINALĂ A ORAȘELOR TENTACULARE

Concentrarea populației la orașe nu este numai expresia dezvoltării industriale ci și rezultatul apariției „orașelor tentaculare", care acaparează pulsul economic al unor regiuni întregi, dezechilibrînd dezvoltarea de ansamblu. Ele degajă mirajul unei vieți despovărate de griji, exercitînd o atracție continuă pentru peonii urgisiți de asprimea climei, pămîntului și muncii pe latifundii. Aceștia însă nu pot fi absorbiți în totalitatea lor de oraș ci rămîn adesea pe drumuri, ca o populație flotantă, pe care sociologii au denumit-o „populație marginală", formînd, în jurul marilor orașe, adevărate centuri denumite : **villas miserias, collanpas, conventillos, favellas etc.** Mulți scriitori latino-americani și-au îndreptat atenția asupra acestor cartiere mărginașe ale marilor metropole, publicînd adevărate studii sociologice înglobate în romanele lor.

Acest proces capătă un conținut social mai definit în ultimele două decenii : este vorba de „încorporarea de milioane de persoane, de sînge nou în industrie". S-a accentuat formarea unei pături muncitorești numeroase, cu o anumită greutate specifică în principalele orașe sud-americane. Astfel, „El grand Buenos Aires", adică orașul și o concentrație de mici orașe satelit care-l înconjoară, numără un milion de muncitori din cele șapte milioane de locuitori ; la Montevideo, mai mult de 20 la sută din locuitori lucrează în industrie și transporturi ; Sao Paulo și împrejurimile sale grupează circa un milion de muncitori. Se poate spune că, pe întregul continent, detașamentul clasei muncitoare numără peste 12 milioane de membri numai în industrie și transporturi, marea majoritate fiind concentrați în marile centre urbane și politice, în întreprinderi cu mai mult de o mie de muncitori. Lor li se adaugă salariații agricoli, care lucrează pe marile plantații și în întreprinderile de prelucrare a produselor agricole aparținînd monopolurilor străine, ca și marilor latifundiari autohtoni de la sate. În multe țări, proletariatul industrial și agricol cuprinde pînă la 40 la sută din populația activă, la care se adaugă păturile muncitoare neproletare, ca funcționarii, ajungîndu-se la un procent de 60 la sută din populația activă. Această cifră oferă o perspectivă socială și politică incalculabilă.

Procesul de dezvoltare a proletariatului, ponderea pe care o capătă pe continent forțele și partidele revoluționare sînt de natură să favorizeze unirea și conducerea oamenilor muncii de la orașe și sate, a studenților, a intelectualilor, a păturilor mijlocii ale populației orășenești în lupta împotriva imperialismului, a marilor latifundiari și marii burghezi, în vederea realizării unor profunde transformări politice,

ȚĂRANI BRAZILIENI
73 la sută din populația rurală a Americii Latine posedă doar 3,7 la sută din pămîntul arabil

economice și sociale : reforma agrară, smulgerea puterii din mîna vechilor clase sociale și eliberarea de dominația străină, instalarea unui guvern democratic de eliberare națională, care să exproprieze marile monopoluri nord-americane, să ducă pînă la capăt transformările democratice radicale, să dezvolte și să diversifice industria și agricultura, să ridice nivelul de viață material și cultural al maselor muncitoare. Aceste pături se află în avangarda luptei antiimperialiste, de eliberare națională în America Latină, partidele comuniste, alături de sindicatele muncitorești și alte formațiuni politice progresiste constituind elementul motor al noilor mutații de pe continent. Partidul comunist, alături de cel socialist și de alte partide au format „Unitatea Populară" chiliană, care a repurtat strălucita victorie în alegerile prezidențiale din 1970 ; în Bolivia, pentru a veni în sprijinul guvernului lui Juan José Torres, vizat insistent de elementele de dreapta, a luat ființă recent un nou partid politic muncitoresc ; sindicatele argentiniene reprezintă de mulți ani un interlocutor imposibil de ocolit de guvern ; în Uruguay și, recent, în Ecuador, au luat ființă „fronturi ale Unității populare" ; detașamentele luptei antiimperialiste atrag tot mai mult în rîndurile lor intelectuali progresiști, studenți, funcționari, inclusiv reprezentanți ai unor categorii considerate prin excelență conservatoare — clerul și armata. Aceștia iau poziție în favoarea politicii de apărare a intereselor naționale, opusă acțiunilor dușmănoase ale forțelor de dreapta, reacționare, condamnă practicile represive și presiunile monopolurilor străine adăugînd — chiar dacă deocamdată mai mult sub forma unor tendințe — noi potențe luptei în slujba idealurilor de progres pe continentul latino-american.

FAMILIA ZACARIAS ȘI CEI 90 000 KMP AI SĂI

Plasarea reformei agrare printre cele mai importante obiective ale amplului proces de transformări se datorește faptului că dezvoltarea capitalistă s-a extins în mediul rural, fără însă a altera vizibil proprietatea moșierilor asupra pămîntului. După cum sublinia Lenin, trăsătura cea mai caracteristică a dezvoltării capitaliste la sate constă în extinderea muncii salariate. Acest fapt predomină, într-adevăr, în relațiile de la sate din multe țări latino-americane, care sînt însă foarte frecvent împletite cu forme precapitaliste ce înrăutățesc și mai mult situația salariaților din agricultură.

Sînt edificatoare cifrele care dau dimensiunea exactă a monopolului proprietății private asupra pămîntului : 73 la sută din populația rurală a Americii Latine posedă doar 3,7 la sută din pămînt ; în schimb latifundiarii, care reprezintă mai puțin de 15 la sută, dețin 65 la sută din pămîntul arabil. În Paraguay, cinci latifundii ocupă 25 la sută din teritoriul național, iar un număr de 25 de familii posedă o suprafață mai mare decît a Danemarcei, Belgiei și Olandei la un loc. În Argentina, fermele care depășesc 1 000 ha ocupă 74,8 la sută din pămînt ; în Uruguay — 55,8 la sută. În Brazilia, o singură familie — Bras Burgas Zacarias de Lira — deține una din cele mai mari proprietăți, cu o suprafață de 90 000 kmp în nordul țării. Acest teritoriu, a cărui suprafață este mai mare decît Olanda și Belgia la un loc, și cuprinde 800 de așezări, este evaluat la 2 500 000 000 cruzeiros.

Procentajul populației agricole în raport cu populația globală este, potrivit ultimelor statistici, pentru America Latină de 50 la sută, în ciuda indicelui ridicat de urbanizare a unor țări (70 la sută în Uruguay, 79 la sută în Argentina, 62 la sută în Chile, 66 la sută în Venezuela), căci populația rurală este încă numeroasă în altele ca Brazilia, Bolivia, țările andine, ministatele din America Centrală, care continuă să trăiască sub semnul unui dualism accentuat între două sectoare agricole — modern și tradițional. Astfel constatăm că : în Honduras 75 la sută din populația activă se ocupă cu agricultura ; în Guatemala 74 la sută, în Nicaragua 69, în Bolivia 63, iar în 15 țări din America Latină, 40 la sută din populația activă se ocupă cu agricultura. Ca urmare, producția agricolă în cadrul venitului național reprezintă : 48 la sută în Honduras, 41 la sută în Paraguay, 36 la sută în Columbia, 33 la sută în Bolivia, 26 la sută în Brazilia, 23 la sută în Argentina. În Peru, pînă la instalarea guvernului Alvarado, situația era următoarea : țăranii reprezentau 11,5 milioane de locuitori, adică 65 la sută din populația țării, dar lor le revenea numai 13 la sută din venitul național. În schimb moșierilor, care reprezentau 0,01 din populație, adică aproape 15 mii de persoane, le reveneau 20 la sută din venitul național. Aceste 15 mii de persoane aveau venituri superioare sumei de 100 mii soli lunar, în timp ce venitul maxim al țăranilor abia atingea 117 soli. Aceste cifre demonstrează enorma inegalitate socială, slaba productivitate a pămîntului, foametea, incultura ; tot ele explică împotrivirea marilor moșieri la măsurile luate de guvernele Alvarado și Allende pentru înfăptuirea reformei agrare în Peru și Chile, precum și sprijinul acordat de masele țărănești acestor guverne.

Reforma agrară reprezintă numai unul din punctele programului de transformări pe care și-l propun popoarele latino-americane. El figurează alături de necesitatea accelerării industrializării și a diversificării producției, astfel încît să fie evitată participarea la export cu una sau două materii prime, al căror preț este în continuă scădere. O asemenea politică economică de anvergură se poate realiza în condiții optime atunci cînd guvernul este realmente dornic s-o practice, cînd obiectivele sale sînt sincrone cu dezideratele maselor populare.

Măsurile îndreptate spre transformarea structurilor economice, în acord cu necesitățile obiective ale dezvoltării țărilor latino-americane dar și cu revoluția tehnico-științifică pe plan mondial, se bucură de adeziunea largă a oamenilor muncii. Naționalizarea cuprului în Chile, legea naționalizării companiilor petroliere în Venezuela (o dată cu expirarea concesiunilor, în 1983), reforma agrară din Chile și Peru, ca și alte măsuri cu același profil luate în alte țări, ca Bolivia, Ecuador, sînt de natură să întărească sectorul de stat și să contribuie astfel la obținerea independenței economice și, în același timp, politice a statelor latino-americane. Curentul de opinie în favoarea cuceririi puterii de către forțe capabile și dornice să îndeplinească un vast program de modernizare și întărire a statelor latino-americane, în conformitate cu drepturile legitime ale populației, cu aspirațiile sale de independență și progres, este confirmat din ce în ce mai puternic de noile realități de pe continent : victoria Unității Populare în Chile, instalarea unor guverne progresiste în Peru și Bolivia, formarea unor fronturi populare în Uruguay și Ecuador, perspective similare în Columbia. Aceste mutații evidențiază tendințele de ascensiune ale forțelor de stînga pe continent, marcînd prezența unui fenomen din ce în ce mai pregnant și mai cuprinzător, în continuă evoluție și în consens cu avîntul pe plan mondial al forțelor păcii și progresului.

Elena TURTUREA

MAJORITATEA ÎN... VACANȚĂ

Sezonul vacanței nu pare să fi adus în Franța politică prea mult calm și seninătate. O vară fierbinte agită spiritele și nu prevestește o toamnă mai îngăduitoare pentru politicienii francezi. Aparent disparate, o serie de evenimente interne se conjugă într-o imagine de ansamblu a vieții politice franceze, de natură să degajeze impresia unor evoluții noi.

Un scandal financiar de dimensiuni neobișnuite (afacerea societăților imobiliare — vezi „Lumea" nr 29) a exacerbat mai vechi tensiuni politice și sociale, amintind multora că postgaullismul nu a cîștigat virtuțile serenității dorite de urmașii generalului.

Manipulațiile veroase ale unor deputați ai majorității guvernamentale, traduși actualmente în fața instanței judecătorești, au stimulat, prin gravele lor implicații, o critică aspră din partea nu numai a formațiunilor de stînga și, în primul rînd, a partidului comunist, dar a suscitat o neliniște internă în chiar rîndurile atît de puțin omogene ale gaulliștilor U.D.R.

Pe fundalul acestei atmosfere, perceptibile mai cu seamă în zonele unei anume sensibilități franceze tradiționale, alergice la tot ceea ce lezează sau ar putea leza un spirit funciar de justiție, în contextul complicat în care, deseori, pragmatismul politic e nevoit să cedeze pasul expansiunii unor sentimente populare de echitate socială, actualitatea politică franceză oferă valențe de o anumită vigoare diverselor procese și mutații interne. Astfel, evenimente recente care ar fi putut părea disparate își dezvăluie legături mai profunde. Sau, pentru a preciza cu cuvintele unuia dintre cei mai buni cunoscători ai vieții politice și sociale franceze, ziaristul Pierre Viansson Ponté, „nu există desigur nici un raport de cauză la efect între noile disensiuni interne ale majorității, verdictul privind legea asupra asociațiilor și compromisurile revelate sau bănuite între putere și ban. Totuși, aceste evenimente depind de același climat și, într-un anume fel, pun aceeași problemă".

Să le luăm pe rînd.

Într-adevăr, dacă, vreme de doi ani, puternica majoritate gaullistă din Parlament a înregistrat doar rupturi limitate, mai mult cu caracter sentimental, în prezent asistăm la interesante fenomene de regrupare, al căror campion energic se dovedește a fi fostul premier al celei de-a IV-a republici și ex-ministrul educației, Edgar Faure. Mizînd pe caracterul eterogen al postgaullismului actual, Edgar Faure și principalul său asociat, secretarul de stat Philippe Dechartre, încearcă să realizeze în jurul lor aripa de stînga a majorității. Fără a impune o distanțare manifestă față de primul ministru și

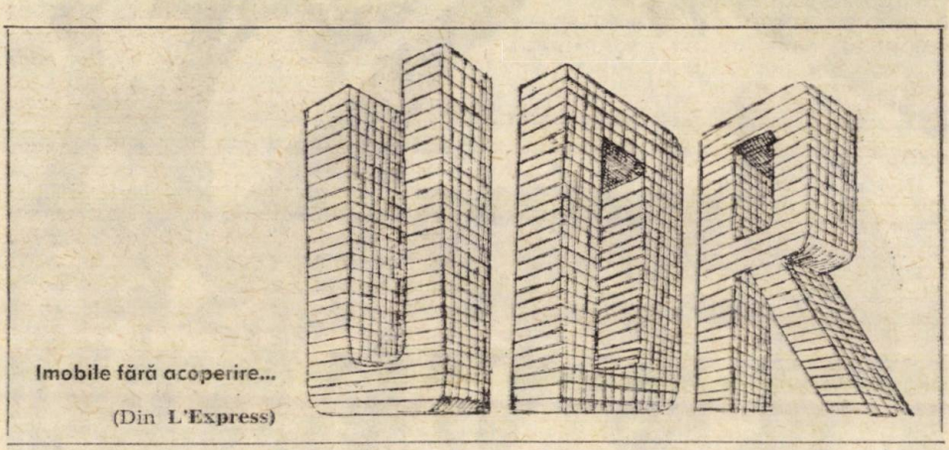

Imobile fără acoperire...

(Din L'Express)

EDGAR FAURE
Un concurent potențial al primului ministru ?

șeful majorității Chaban-Delmas ci, dimpotrivă, reafirmînd fidelitatea față de principiile gaulliste clasice, fostul președinte de consiliu speră să-și consolideze astfel o statură politică bine conturată în interiorul gaullismului. Chiar dacă, astăzi, Edgar Faure are o deosebită grijă de a nu se opune în calitate de rival potențial lui Chaban-Delmas la viitoarele alegeri din 1973, el a ținut să precizeze că, declarîndu-se partizan al unei candidaturi unice, vor fi totuși necesare „concesii reciproce". Orator strălucit, aspirînd la guvernare, încurajat de un număr apreciabil de simpatizanți din garda mai veche sau mai nouă a gaullismului, Edgar Faure nu e lipsit de șansa de a se erija în „maître à penser" al majorității ; ceea ce va implica, desigur, o certă restructurare în zonele destul de amorfe ale post-gaullismului.

Utilizînd un limbaj politic mai apropiat vocabularului partidului socialist, Edgar Faure nu face altceva decît să concureze, cu mijloace proprii, pe același teren cu premierul Chaban-Delmas ; și unul și altul văd soluția unei renovări a gaullismului într-o nuanțată deplasare de accente spre o formulă receptivă unui program reformator — bineînțeles aplicat cu o prudență bine marcată — decît spre o cantonare în cadrele unui gaullism riguros de dreapta. Fenomenul răspunde, desigur, unei tendințe generale de deplasare a corpului electoral francez spre stînga. Nu e însă străin și de intenții de tactică electorală. O asemenea reconversiune a gaullismului — gîndesc adepții acestei idei — ar avea atu-ul de a-i seduce pe unii alegători socialiști și radicali, deci, implicit, să frîneze tendința mai profundă a formațiunilor socialiste de a se decide în favoarea unei colaborări mai largi cu comuniștii.

Dacă Edgar Faure, plasîndu-se acum la stînga eșichierului politic gaullist, se arată totuși destul de timid în a critica guvernul și șefia majorității, nu același lucru s-ar putea spune despre intempestiva ieșire în arenă a celor șase deputați de dreapta ai U.D.R., care în baza unui „manifest" public, au denunțat defectuoasa conlucrare dintre Parlament și cabinetul condus de Chaban-Delmas. „Pe scurt — scriu ei — instituția parlamentară, prin practica ei actuală, nu este în măsură să-și exercite, în plenitudine, funcțiunea sa".

În această conjunctură, în care dreapta gaullistă pune cu violență sub semnul întrebării influența guvernului asupra majorității parlamentare, iar o anume stîngă U.D.R. sub patronajul lui Edgar Faure e pe cale să realizeze, subtil dar tenace, un nou raport de forțe între diversele grupări din partid, un alt eveniment, fără precedent în Franța, pare să indice o evoluție originală a uneia dintre instituțiile franceze ce păreau de mult condamnate la o demnă pasivitate. E vorba de Consiliul constituțional, a cărui surprinzătoare decizie de a declara neconstituțională amendarea unei legi vechi de 70 de ani (asupra dreptului de asociere), propusă de guvern și votată de parlament, a avut, fără îndoială, o rezonanță remarcabilă în momentul politic actual. În timp ce unii văd, în aceasta, numai o creștere a puterii forului constituțional francez, în sensul Curții americane de justiție, alții observă și o simptomatică pierdere de autoritate a majorității parlamentare (și, în particular, a ministrului de interne Marcellin, cel care este direct angajat în promovarea legii și care, oricum, avea și fără aceasta destule dificultăți de rezolvat, dacă ne referim

la valul de critici provocate de afacerile financiare oneroase ale unor deputați U.D.R., dezvăluite în ultima vreme).

Nu este exclus ca toate aceste evenimente — de la scandalul tranzacțiilor imobiliare, afectînd serios ținuta morală a unor parlamentari guvernamentali, pînă la încercările de regrupare din cadrul formațiunii gaulliste — să fi avut nu numai efectul de a crea o neobișnuită febră politică estivală, dar și unele premise pentru o sensibilă restructurare a vieții politice în Franța. Pregătirile pentru alegerile din 1973 au șansa să potențeze această stare de spirit.

În această perspectivă, apar cu atît mai importante procesele de clarificare din sfera stîngii franceze necomuniste. În fața unui partid guvernamental în căutarea unei omogenități slăbite, opoziția de stînga — socialistă sau socializantă — pare a fi preocupată să contribuie la realizarea unei platforme unitare durabile, pe baza unei colaborări cu singura mare formațiune de opoziție — Partidul Comunist Francez. Discuțiile actuale dintre direcțiunile partidelor comunist și socialist, concretizate în tratative și, deopotrivă, într-un susținut schimb de scrisori, stau mărturie pentru această tendință. Ele au demonstrat nu numai disponibilitatea principială a P.C.F. pentru o asemenea alternativă, dar și eforturile concrete depuse de comuniști pentru înfăptuirea unei largi unități a forțelor de stînga franceze.

Din partea socialiștilor, congresul de la Epinay, care l-a adus, acum mai bine de o lună, în fruntea partidului, pe François Mitterrand, pare să fi evidențiat predominanța orientării în favoarea unei acțiuni concertate cu comuniștii, nu însă fără a lumina existența a încă multe divergențe și ezitări interne. În același timp, în cadrul partidului radical — lipsit de reală pondere dar nu și de grave disensiuni — gruparea lui Maurice Faure manifestă o oarecare înclinație spre unitatea cu stînga socialistă a lui Mitterrand, mergînd pînă la a accepta, deocamdată tacit, chiar și ideea unei limitate colaborări cu comuniștii. Lucrurile vor fi poate mai precise cu prilejul congresului din toamnă, care va desemna pe noul președinte al partidului radical.

E de presupus că apropierea campaniei electorale pentru alegerile din 1973 va oferi indicii mai exacte privind orientările și tendințele în curs : socialiștii lui Mitterrand își vor fi fixat pînă atunci programul și se va ști, deci, ceva mai mult despre adevărata lor înclinație spre o acțiune comună cu comuniștii.

Referitor la această problemă, în ultima scrisoare de răspuns, Biroul Politic al P.C.F. își reafirmă poziția : „Noi rămînem, în ce ne privește — se spune în acest document — dispuși de a relua o discuție deschisă, loială și fără prealabile între cele două partide ale noastre, cu toată voința de a ajunge la o înțelegere durabilă pe baza unui veritabil program comun de luptă și de guvernare, care să nu fie un simplu acord de circumstanță, cu caracter electoral".

Cît despre gaulliști, aceștia vor putea să afle în ce măsură vor fi depășit — pentru a relua o expresie a lui Viansson-Ponté — starea de „dispersiune" internă spre care riscă să evolueze în prezent.

Radu PASCAL

ÎN COSMOS

TREI ZILE PE LUNĂ

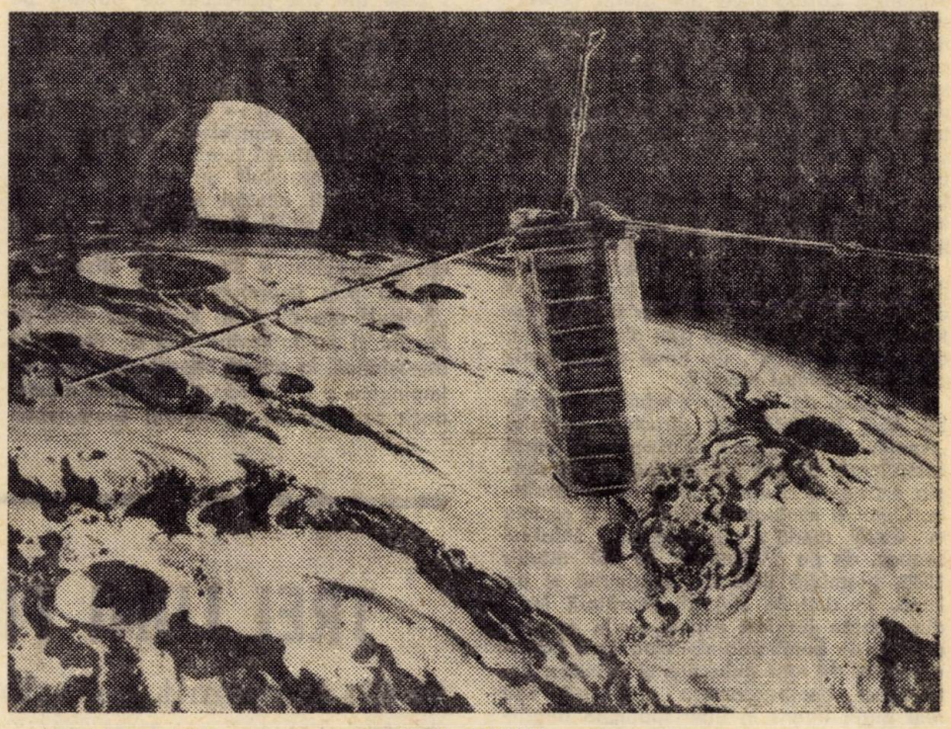

MICUL SATELIT...
...lansat, în jurul Lunii, de proaspeții ei vizitatori

- **O amintire într-un spațiu enigmatic**
- **Acrobație la 200 000 km de Pămînt**
- **Cum se explică saltul „Șoimului"**
- **Miliarde de radioimpulsuri**

Este încă prea devreme pentru a încerca un bilanț al zborului „Apollo-15". Trenul spațial, pornit spre Lună la 26 iulie, cu trei „etaje" în trei „moduluri", în lungime totală de 121 de metri, se află acum pe traiectoria de înapoiere, redus la „modulul de serviciu" și „modulul de comandă" (capsula de amerizare), a căror lungime depășește cu puțin 11 metri.

Cea mai mare și mai grea parte a „trenului spațial" s-a consumat în imensul holocaust al primelor minute de start. Etapele I și II (rachetele „Saturn V-I C" și „Saturn V-II") s-au volatilizat, după ce-și epuizaseră combustibilul de oxigen lichid, de Kerosen și de hidrogen lichid din rezervoare. Al treilea „etaj" i-a însoțit pe astronauți în jurul Pămîntului, i-a plasat pe traiectoria spre Lună, apoi a pornit cu puțin înaintea lor către astrul vecin, de care s-a lovit cu mare putere seismică, stîrnind un nor de pulbere stelară în mijlocul unei tăceri absolute. „Sistemul ecologic" selenar nu cunoaște „maladia zgomotului".

În faza a doua a programului, „Apollo-15" a continuat să-și micșoreze gabaritul. A lăsat pe Lună structura inferioară a modulului „Șoimul" — așa cum s-a văzut în secvențele televizate de automobilul „Rover" — el însuși abandonat, probabil pentru eternitate, în pulberea ocru-cenușie a Lunii indiferente. După ce s-au întîlnit cu singuraticul Al Worden, care naviga la bordul capsulei „Endeavour" pe orbite circumselenare, astronauții au continuat să se delesteze. Au expediat cu viteză spre suprafața astrului pînă și „etajul de ridicare", a cărui pornire subită de pe Lună, transmisă în reportajul TV realizat de... un automobil părăsit, rămîne un moment de neuitat în analele expedițiilor umane extraterestre.

Regrupați în cabina de comandă — în care au putut respira mai în voie — și deveniți din nou cu desăvîrșire imponderabili (astronauții de pe Selena aveau $^1/_6$ din greutatea lor pămînteană), zburătorii au lăsat încă o amintire în spațiul enigmatic ce învăluie Luna : un „sub-satelit" de 36 de kilograme, de fapt un mic observator astronomic și magnetoscopic, destinat să trăiască 12—13 „luni" din cronologia terestră și să facă măsurători astrofizice.

În călătoria spre Terra, astronautul Alfred Merill Worden, pilotul trenului spațial, va executa în cursul zilei de joi 5 august cea dintîi acrobație interastrală. Echipat cu un costum special de supraviețuire — mai ușor decît cele purtate de colegii lui pe Lună — Worden va ieși din cabină în spațiul cosmic. El nu se va despărți de navă, ci va rămîne legat de ea cu un „cablu ombilical" de siguranță. Va intra în modulul de serviciu (magazia de agregate, instrumente și rezerve pentru zbor) și va scoate dintr-o încăpere spe-

cială, numită S.I.M. (Scientific Instrument Module), filmele pe care le-a înregistrat în timp ce se învîrtea singur în jurul Lunii.

Acestea nu sînt simple fotografii și secvențe cinematografice. Cu ajutorul a trei camere de luat vederi, cu obiective diferite și cu minuțioasa contribuție a unui altimetru cu raze Laser, Al Worden a făcut cea mai interesantă și mai complexă explorare cartografică din istoria Universului. Spunem așa deoarece pe propria noastră planetă nu s-a efectuat încă o cartografiere cu aceste procedee și mijloace tehnice. Dacă experiența lui Worden a reușit și filmele lui vor reveni intacte la sol, pămîntenii vor avea (după cel puțin o sută de zile de lucru în laboratoare) o hartă a unor sectoare ale Lunii, de pe fețele ei văzute și nevăzute, mai amănunțită și mai aproape de exactitate decît multe hărți geografice.

De ce trebuie să facă Worden exercițiul de acrobație aeriană la vreo 200 000 de kilometri de Pămînt ? N-ar fi putut extrage casetele cu filme prin alt procedeu, de pildă un „sas", un tunel de comunicare în interiorul navei ?

Un astfel de expedient tehnic era posibil, fără îndoială, dar directorii zborului „Apollo-15" urmăresc o experiență mai complicată și mai îndrăzneață decît simpla extragere a unor casete imponderabile. Omul a evoluat liber în spațiul cosmic în două medii : circumterestru (Aleksei Leonov, de pe „Voshod-2" la 19 martie 1965, premieră timp de 5 minute) și pe Lună. În ambele situații, zburătorii ieșiți din cabine au fost supuși — în condiții diferite — bombardamentelor, încă indescifrabile, de raze galactice și cosmice. Este acest „bombardament" mai mult sau mai puțin intens în inter-spații, la depărtări astronomice de corpurile cerești, sub influența minimalizată a gravitațiilor ? Se produc oare fenomene noi de magnetism, de luminiscență, de radiații cu un grad anumit de influență asupra omului ?

Firește, Worden este protejat — atît cît se poate ști — împotriva acestor fenomene abia bănuite. Promenada lui hiperbolică între cabină și modul va fi foarte scurtă. Costumul de cosmoscafandru pe care-l poartă este dotat cu felurite aparate de înregistrat. Unele vor rămîne probabil inerte. Altele s-ar putea să capteze date și mărturii noi, în sprijinul temerarei aventuri a oamenilor în plin mediu ostil.

Despre „eclipsa de Lună" pe care astronauții o vor putea contempla din cabină, în timpul zborului spre Terra, nu avem suficiente date științifice pentru a o comenta. Oricum, va fi un spectacol astronomic fără precedent. Imaginile ce vor fi înregistrate cu acest prilej, pot aduce informații și chiar idei noi despre atmosfera terestră, despre luminozitatea ei, despre vastele și imperceptibilele vînturi de particule solare și cosmice care ne înconjoară fără să ne atingă pe noi oamenii, datorită acestei prodigioase pături de aer protector.

Spre sfîrșitul zilei de sîmbătă, la ora 22,46 (ora Bucureștiului), capsula de amerizare, ultimul fragment din marele tren spațial, este așteptată în sud-estul Oceanului Pacific de o escadră de nave și de o escadrilă de elicoptere, a cărei bază este purtătorul de avioane „Okinawa".

Timp de trei zile, echipajul de pe „Apollo-15" a explorat, de jos și de aproape, solul selenar. Cea mai puternică impresie a lăsat-o desigur activitatea directă a lui Scott și Irwin pe suprafața Lunii, excursiile lor cu „Rover" și activitatea lor, consacrată în primul rînd recoltării de pulbere și rocă. Uneltele de foraj manual pe care le-au folosit erau proiectate pentru a scoate mostre de roci de la 3 metri adîncime. N-au intrat decît pînă la jumătatea acestei distanțe. Concluzia astronauților și a savanților selenologi, care-i urmăreau pas cu pas de pe Pămînt, este de pe acum interesantă : Luna are scoarța mai dură decît planeta noastră. Această constatare reiese nu numai din greutatea întîmpinată la foraj, ci și din rezonanța rocilor, înregistrată în seismele selenare artificiale provocate pînă acum de aproape 20 de ori.

Cele trei zile petrecute de oameni pe Lună au contribuit din plin la formarea convingerii că explorarea astrului vecin este posibilă, în limite suficient de largi pentru a da naștere unor proiecte — nu numai unor viziuni — de continuare și aprofundare a „contactelor tehnice" cu Luna. O experiență foarte elocventă a fost decolarea „etajului" superior al „Șoimului". Martorii acestui spectacol au fost surprinși de saltul aparatului, în fracțiunea de secundă în care s-a aprins racheta propulsoare. Bruschețea mișcării se explică prin împrejurarea că pe Lună „Șoimul" era de 6 ori mai ușor decît pe Pămînt și nu întîmpina nici o rezistență atmosferică. În aceste împrejurări, forța de împingere a putut opera mult mai prompt decît se așteptau spectatorii evenimentului, obișnuiți cu fizica terestră, în care gravitația și mediul opun mișcărilor multiple rezistențe și frînări.

De pe Lună, în zilele înscrise la loc de frunte în istoria astronauticii și a științei, astronauții au transmis date selenologice, observații personale, amănunte „vii", interesante și prin obiectul lor și prin felul direct, spontan, în care se efectuau. Trebuie să știm, însă, că pe lîngă aceste telecomunicări audio-vizuale, de pe Lună spre Pămînt a pornit, în timpul programului „Apollo-15", cea mai mare avalanșă informațională din cîte s-au înregistrat pînă acum. Laboratorul ALSEP instalat lîngă modul, autovehiculul „Rover", cabina lui Worden din spațiu au transmis în continuu miliarde de radioimpulsuri care semnalau, pe fascicule paralele, de la bătăile aritmice ale inimii îndrăznețului David Scott, pînă la „briza fierbinte" a vîntului solar.

Echipajul va reveni sîmbătă. Dar pînă la descifrarea și mai ales înțelegerea deplină a fluviului de mesaje expediat și adus din misiunea lor vor trece, după aprecierea savanților de la Houston, ani de zile și de nopți cu lună.

TREI LUNI PÎNĂ LA MARTE

- Ce transmit cele două „gemene spațiale"
- Sîntem „rude" cu „planeta glacială" ?
- Noiembrie : „minutul de adevăr"

Dintr-o jumătate de miliard de kilometri pe care trebuie să-i parcurgă între Pămînt și Marte, stațiile automate sovietice „Mars-2" și „Mars-3" au străbătut pînă acum, după aproape două luni de călătorie, o bună treime din drum. Pentru a fi punctuală la întîlnirea cu „planeta glacială", (întîlnire fixată în prima chenzină din noiembrie), cele două stații-gemene vor începe în curînd să-și accelereze mersul, conform unor legi foarte complicate ale traiectoriilor în Cosmos.

De 43 de ori, „Mars-2" și de 38 de ori „Mars-3" au avut convorbiri cu centrele terestre de control, pentru a confirma orientarea lor impecabilă spre destinație și — fapt foarte interesant — pentru a comunica anumite date științifice recoltate în timpul voiajului. O anumită parte din „laboratorul automat" de la bordul acestor mari agregate de astrofizică funcționează de pe acum, captînd și analizînd fascicule de raze galactice. Datorită instalațiilor de telemetrie, care au atins un stadiu ce nici nu putea fi bănuit acum 15—20 de ani, „Mars-2" și 3 transmit fără nici o dificultate descrierea lucrărilor de laborator și a evenimentelor intervenite în timpul zborurilor, de exemplu impactul cu meteoriți minusculi.

Oricît interes ar prezenta această fază intermediară a activității lor, stațiile își păstrează intacte rezervele de energie și anume capacitățile analitice pe care le vor utiliza în apropiere de Marte. De acolo, adică de la distanțe între 23 000 și 1 200 de kilometri, mesagerii Pămîntului au sarcina să fotografieze, să „spectrografieze", să analizeze și să trimită spre centrele de control absolut tot ce vor putea afla despre planeta vecină.

Mai întîi, savanții vor încerca să răspundă, grație datelor pe care le așteaptă, nu dacă Marte este locuit de ființe „marțiene", ci dacă însuși corpul acesta ceresc este sau nu este „rudă" cu Pămîntul. Cu alte cuvinte, dacă particularitățile lui structurale, despre care se știe că-l fac foarte asemănător cu Luna, n-ar putea duce la concluzia că vecinătatea noastră cosmică s-ar datora unor evenimente întîmplate la „scară galactică", neconforme cu ipoteza ruperii din Soare.

Fiecare detaliu înregistrat și transmis de gemenele „Mars" va fi important în această privință. Dotarea științifică a stațiilor fiind foarte bogată, ele vor putea măsura și comunica temperatura din diferite zone ale „planetei reci", fie la sol, fie la mici altitudini. Savanții vor obține desigur date noi, mai multe și mai sigure, prin repetarea lor la intervale scurte, despre „starea atmosferică" a lui Marte.

Un buletin meteorologic despre vremea ce domnește acolo, la Ecuator, în „zonele temperate" și în special în calotele de acid carbonic înghețat (dacă este sau nu așa vom afla în noiembrie), ar deschide unul din cele mai interesante capitole din investigația fizică în Univers.

Astrologii susțineau în antichitate că planeta vecină încarnează, datorită culorii sale aparente, puterea destructivă și redutabilă a focului și a sîngelui. Astronomii din secolele apropiate de noi, care au privit planeta prin simple lunete, au respins aceste fantezii absurde și au găsit nenumărate analogii între Marte și Pămînt. Acum, stațiile automate au laboratoare automate infailibile, aleargă sute de milioane de kilometri și luni de zile prin spațiu pentru a ne spune mai mult despre natura și structura „stelei roșii". Se apropie astfel „minutul de adevăr" astronomic și astrofizic pe care-l vom trăi în noiembrie.

Mircea GRIGORESCU

„Stagflaţie“

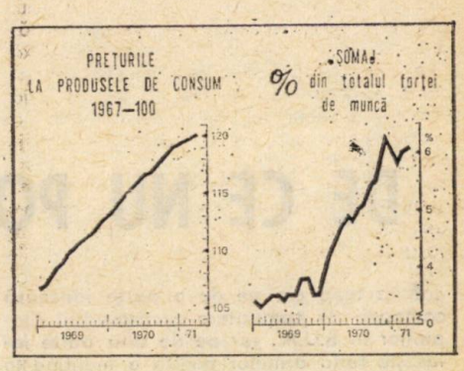

O anumită teorie burgheză afirmă că, de regulă, inflaţia pare a fi un însoţitor — ba, mai mult chiar, un stimulator — al unei creşteri economice ridicate. Un excedent, în doze mici dar permanent, al cererii asupra ofertei, care există într-un climat inflaţionist, ar avea ca efect atragerea ultimei la capacitatea primei şi ar determina o sporire a producţiei, ar incita, ar favoriza deci creşterea economică. În acest fel s-ar asigura, se pretinde, o sporită utilizare a resurselor, inclusiv a forţei de muncă. Cu alte cuvinte, climatul inflaţionist ar presupune oricum o reducere a şomajului. Dimpotrivă, afirmă aceeaşi teorie, ca urmare a unor măsuri antiinflaţioniste, tocmai cu preţul încetinirii activităţii economice, o stabilitate a preţurilor ar fi asigurată. Realităţile ultimilor doi ani infirmă argumentele acestei teorii. În special în S.U.A. — principala ţară capitalistă dezvoltată, care prin ponderea ei în producţia şi comerţul mondial capitalist determină, în largă măsură, conjunctura întregii economii occidentale — o importantă încetinire a activităţii economice a intervenit şi s-a menţinut într-un puternic climat inflaţionist. În acelaşi timp, atît preţurile cît şi şomajul au crescut (vezi graficul de mai sus). În vreme ce inflaţia — acumulată pe perioade îndelungate — s-a arătat, poate tocmai de aceea, rezistentă chiar la o adevărată ofensivă pornită împotriva ei, politica restrictivă antiinflaţionistă, în special limitarea şi scumpirea creditului, şi-a exercitat incidenţa negativă asupra activităţii economice. Deocamdată, teoreticienii burghezi s-au limitat — din lipsă de argumente — să denumească această situaţie economică (pentru ei paradoxală) : „stagflaţie“ (adică, în acelaşi timp stagnare şi inflaţie).

Clasamente

Agenţia poloneză de presă (P.A.P.) alcătuieşte anual o selecţie a principalelor zece realizări ştiinţifice şi tehnice poloneze. Recent a fost publicat „clasamentul“ privind anul 1970. Printre realizări : aparatura de cercetări în Cosmos (un spectroheliograf radiografic şi o baterie cu şase camere obscure luate la bord de racheta geofizică sovietică „Vertical I“) ; mini-ordinatorul „K 202“ care, avînd o parte centrală cu circuite integrate, poate efectua 500 000 de operaţiuni pe secundă ; „bicordina“, medicament original împotriva insuficienţei coronariene ; nava „Manifest Lipcowy“ de 55 000 tone, cu o lungime de 218 metri şi o înălţime de 36 m, destinată cercetărilor ştiinţifice ; procedeul de stabilire a structurii substanţelor grupelor sanguine ABO pe baza globulelor roşii ; prototipul primului microscop olografic, ce permite obţinerea unor imagini tridimensionale ; primul laser gazodinamic polonez.

Investiţii contra exporturi

„Este mai bine să produci în străinătate decît să exporţi“, a devenit sloganul preferat al capitalului monopolist. Unii economişti occidentali estimează că, încă de pe acum, producţia dată de totalul investiţiilor în străinătate a depăşit valoarea exporturilor totale ale ţărilor capitaliste dezvoltate. Consilierii economici ai băncii vest-germane „Deutsche Bank“, apreciază într-un studiu că investiţiile din străinătate trec în prezent de 100 miliarde dolari ; cum însă un dolar investiţie dă, în general, o producţie de doi dolari, se ajunge, într-adevăr, la o producţie comparabilă valoric cu exporturile totale ale ţărilor capitaliste dezvoltate (226 miliarde dolari în 1970). În ultimii 20 de ani, peste 3 000 de societăţi americane au creat filiale în străinătate. Vînzările acestora au fost, în perioada respectivă, de două ori mai mari decît exporturile americane. În prezent, producţia filialelor din străinătate ale societăţilor americane este estimată la peste 140 miliarde dolari, industria americană din străinătate profilîndu-se ca a doua putere industrială a lumii capitaliste. În acelaşi timp, la mult peste jumătate din această cifră este evaluată producţia dată de investiţiile vest-europene şi japoneze în străinătate. Fenomenul tinde să se amplifice. Se apreciază că, încă la începutul deceniului viitor, doar 300 de gigantice monopoluri vor produce, în ţara de origine şi în străinătate, 60—70 la sută din totalul producţiei lumii capitaliste, faţă de o pătrime în prezent. Nu sînt greu de sesizat incidenţele economice şi politice deosebite ale unui asemenea fenomen. Nu este de mirare că în ce priveşte investiţiile în străinătate se manifestă cele mai adînci controverse şi dispute interoccidentale. Giganţii „transnaţionali“ pot lesne submina nu numai interesele economice şi politice ale unor state mai mici, ci şi pe cele ale unor state mari. În aceste condiţii se dezvoltă, chiar la iniţiativa monopolismului statal naţional, o tendinţă de limitare, de îngrădire a expansiunii giganţilor „transnaţionali“. Sînt promovate şi înlesnite fuziunile în cadru naţional (este semnificativ faptul că în Piaţa comună, din numărul imens al fuziunilor din ultimii cinci ani, peste 2/3 au avut loc între firme din cadrul aceleiaşi ţări), statul însuşi fiind angajat în crearea şi dezvoltarea unor giganţi financiari, exclusiv naţionali, capabili să reziste celor „transnaţionali“ (spre exemplu, Institutul pentru Reconstrucţie Industrială şi compania ENI în Italia, Corporaţia pentru Reconstrucţie Industrială în Marea Britanie, Institutul pentru Dezvoltare Industrială în Franţa, Corporaţia pentru Dezvoltare în Canada).

Rubrică realizată de
Ilie ŞERBĂNESCU

FLAGELUL DROGURILOR (II)

DE CE NU POATE FI STĂVILIT BUSINESS-UL?

Atita timp cit, pe de o parte lansează campanii de combatere a răspîndirii drogurilor în S.U.A., iar pe de altă parte folosește forța armelor pentru a menține la putere în unele state indochineze persoane și grupări vital interesate în traficul de stupefiante, guvernul american nu va izbuti să țină sub control flagelul toxicomaniei. În țară, una dintre agențiile guvernamentale, F.B.I.-ul, este mobilizată pentru a lichida comerțul cu droguri interzise, dar la mii de kilometri de Statele Unite, altă agenție guvernamentală, C.I.A., asigură imunitatea transporturilor de opiu. Iată ce aflăm în această privință din ancheta întreprinsă de Frank Browning și Banning Garrett (studiul „Noul război al opiumului" publicat în numărul pe mai 1971 al revistei „Ramparts") :

„Opt ziariști, printre care mă aflam și eu — a relatat Carl Strock în «Far Eastern Economic Review» — au reușit să pătrundă la Long Chen și au văzut echipaje americane încărcînd bombardiere F. 24, în timp ce, în preajma lor, agenți ai C.I.A. înarmați flecăreau cu soldații tailandezi în uniformă alături de movile de opiu brut care se vindea cu 52 de dolari kilogramul". Long Chen, o bază aeriană secretă din Laos construită de C.I.A. în 1962, la 120 km nord de Vientiane, a devenit cel mai important centru de colectare a opiumului din Laos. C.I.A. veghează atît asupra colectării (un protejat al C.I.A., generalul Vang Pao, care comandă trupele contrarevoluționare formate din membri ai tribului Meo, aduce opiumul cu elicoptere și cu avioane americane), cît și asupra expedierii lui. De la Long Chen, generalul Vang Pao trimite opiumul mai departe prin intermediul liniei aeriene, Xieng Kuang, anume creată de C.I.A. și condusă de un american.

C.I.A. ȘI „PRINȚII" OPIUMULUI

Cum se explică interesul Agenției Centrale de Investigații pentru stimularea comerțului cu opium ? „Principalii producători de opiu din Laos, scriu autorii citați, au fost totdeauna cultivatorii de mac din tribul Meo, recrutați de C.I.A., pentru a lupta împotriva revoluționarilor Pathet Lao". Tribul Meo a plătit și plătește scump această dublă exploatare : pentru a avea posibilitatea de a vinde în continuare la un preț de nimic rodul muncii sale, el se pretează la contraservicii militare care îi răresc rîndurile într-un ritm înspăimîntător : avea 400 000 de membri și nu mai are decît 200 000. Pentru a menține continuu în stare de luptă efectivele pretinse de C.I.A., vîrsta recrutării s-a redus la 15 ani. „Răsplata pentru serviciile aduse C.I.A. de tribul Meo este distrugerea acestui trib", se arată în revista „Ramparts".

În schimb, liderii dreptei laoțiene n-au de ce să se plîngă. Generalul Rathikoune, comandantul forțelor de dreapta, este „unul dintre cei mai mari prinți ai opiumului". El posedă numeroase rafinării în care opiumul adus din Birmania și din Tailanda este transformat în morfină-bază pentru a fi expediat apoi spre capitala regală, Luang Prabang, în elicoptere, obținute în baza programului de ajutor militar american. Printre „seniorii traficului de opiu" se numără prințul Boun Oum și familia Sananikone. Phui Sananikone, șeful clanului, a condus în 1959 o lovitură de stat sprijinită de S.U.A. iar în momentul de față este președintele Adunării Naționale. Alți doi membri ai familiei Sananikone sînt deputați, doi sînt generali (unul dintre ei fiind șeful de stat major al lui Rathikoune), un Sananikone este ministrul lucrărilor publice etc. Toți sînt proprietari de rafinării sau participă altminteri la comerțul cu stupefiante. De curînd și-a construit o rafinărie de opiu Kuprasith Abhay, șeful regiunii militare Vientiane.

DUPĂ DROGARE
O victimă dintre sutele de mii

Așadar, în Laos, C.I.A. folosește ceea ce autorii studiului din „Ramparts" numesc „cimentul economic al opiumului" pentru a menține coeziunea coaliției de dreapta, principalul ei agent în lupta împotriva forțelor patriotice.

Poate că niciodată nu se vor descîlci pe deplin firele intrigilor și mașinațiunilor în jurul opiumului prin intermediul cărora agenția americană de spionaj se străduiește să mențină sub control regiuni cît mai mari din peninsula indochineză. În 1949, un numeros grup de mercenari din trupele gomindaniste alungate de pe continent, așa-zisa „divizie a 93-a", s-a retras în nordul Birmaniei. Guvernul birman a protestat în repetate rînduri la O.N.U. în legătură cu raidurile întreprinse de acești bandiți. S-a considerat totdeauna că e vorba doar de niște rămășițe, de grupuri rătăcitoare de foști soldați îmbătrîniți care se va dezagrega și vor dispărea încetul cu încetul. Realitatea este însă alta. Efectivele sînt împrospătate continuu, pentru ca să nu scadă sub 5 000 pînă la 7 000 de oameni ; ele sînt controlate direct de Cian Cin-go, șeful siguranței de la Taipe și fiul lui Cian Kai-și, iar întreagă această acțiune clandestină este organizată cu sprijinul direct și participarea C.I.A., care merge pînă la a pune la dispoziție elicoptere pentru „soldații" care urmează să plece în „permisie" în Taiwan. Bandele gomindaniste protejează prin forța armelor caravanele de opiu din Birmania de nord și Tailanda și în același timp se dedau la acțiuni subversive. Urmărite și alungate în repetate rînduri de armata birmană, ele își desfășoară acum activitatea mai ales în Tailanda și în Laos. În Taiłanda, ele se află sub protecția directă a generalului Prapasx Tiharusathira, ministrul de interne. Atît gomindaniștii cît și opiumul circulă cu avioanele companiei „Air America", o anexă a C.I.A., anume creată pentru a deservi punctele de colectare a opiumului din Laos și din Vietnamul de sud. De notat că „Air America" a fost fondată de generalul Chennault și că soția acestuia, Anna Chennault, este, alături de ziaristul Joseph Alsop, de directorul F.B.I. Edgar Hoover și de Claire Boothe Luce, văduva fostului proprietar al companiei Time-Life, unul dintre cele mai influente personaje ale așa-numitului „China-lobby", grupul de interese care s-a străduit și a reușit, decenii în șir, să împiedice adoptarea unei politici realiste față de Republica Populară Chineză de către guvernul american. „Air America" folosește foarte curent pentru opiu ruta Laos-Saigon. Atît avioanele ei cît și celelalte avioane ale traficanților preferă să aterizeze pe aeroportul sud-vietnamez de la baza Tam Son Nhut, unde se bucură de protecția poliției locale. În august 1967, un avion C.47 care transporta aur și două tone și jumătate de opiu a fost silit să aterizeze în apropiere de Dalat (Vietnamul de sud). Prețioasa încărcătură aparținea soției generalului laoțian Rathikoune, iar pilotul era un fost gomindanist.

La Saigon, deținătorii puterii politice au fost totdeauna și șefii rețelei opiumului. Din 1949 pînă în 1954, împăratul Bao Dai dirija prin intermediul directorului poliției Bay Vien întreg comerțul cu stupefiante. O dată cu venirea la putere a lui Ngo Dinh Diem, fratele acestuia, Ngo Dinh Nhu, a preluat, o dată cu șefia poliției secrete, controlul asupra traficului cu opiu și heroină. Soția lui Nhu a devenit „marea doamnă a opiumului". Se spune că și acum, cînd trăiește la Paris, dispune de o asemenea influență încît a reușit să împiedice un editor american să publice tulburea poveste a vieții ei. Schimbul ur-

Vezi „Lumea" nr. 31

mător a fost preluat din mers. Actualul magnat al opiumului, Nguyen Cao Ky, a intrat în combinație încă de prin 1950 și ceva cînd, deținînd un post de răspundere în aviație, a devenit complicele familiei Nhu. Pînă la căderea acesteia și-a dezvoltat continuu influența. În 1965, după ce a preluat puterea, a continuat să organizeze transporturi de opiu de la Pleiku la Saigon. Soția sa ajunsese între timp ceea ce fusese cîndva doamna Nhu și trata direct, în privința opiumului, cu prințul laoțian Boun Oum. Traficul organizat de Ky „a devenit în asemenea măsură un act de rutină încît și-a pierdut cu totul caracterul aventuros sau secret".

Opiumul le aduce magnaților din Indochina între 250 și 500 de milioane de dolari anual. Nu e de mirare că sînt gata să facă orice le cere C.I.A. pentru a-și prezerva și eventual dezvolta această extraordinară sursă de venituri. Evident, tribul Meo nu este singura victimă a oneroasei tranzacții. Pe lista factorilor care

NICI PUBLICITATEA... ...nu lipsește din business-ul drogurilor. Iată un anunț prin care se propune amatorilor cumpărarea „semințelor" de marijuana

au contribuit la extinderea și prelungirea intervenției militare americane în Indochina, lanțul mac-opiu-morfină-heroină deține un loc nu lipsit de însemnătate. După proclamarea unei „alarme naționale" în problema drogurilor de către președintele Nixon, se apreciază că o serie de senatori au votat în favoarea amendamentului McGovern-Hatfield care prevedea retragerea tuturor trupelor americane din Vietnam pînă la 31 decembrie 1971 pentru a-i scăpa pe soldați de nefastul contact cu heroina. După părerea senatorului Jacob Javits, „drogurile reprezintă o problemă care poate să schimbe întreaga situație. Nu-i exclus ca americanii să fie atît de scîrbiți încît să determine readucerea trupelor acasă mai repede decît ar fi visat McGovern, Hatfield sau oricine altcineva". Ultimul sondaj arată că drogurile ocupă acum pe lista îngrijorărilor poporului american locul trei, venind îndată după războiul din Vietnam și după problemele economiei.

Ce valoare și ce eficiență pot avea, în aceste condiții, eforturile interne pentru combaterea toxicomaniei? Nu există business mai formidabil decît cel al stupefiantelor. Un kilogram de heroină pură care se vinde pe sub mînă la Hong Kong sau la Beirut cu 5 000—7 000 de dolari, este revîndut în S.U.A. cu 400 000 de dolari. Cu cîțiva ani în urmă, un angrosist ieșit tocmai atunci din închisoare a povestit la televiziunea americană cum reușea să cîștige jumătate de milion de dolari anual cumpărînd heroină pură, amestecînd-o cu făină, lactoză și zahăr pudră și revînzînd-o în cantități mici unor semigrosiști. Întreaga cantitate de heroină care se consumă anual în S.U.A., 4—5 000 de kilograme, încape în două camioane. Statele Unite au 290 de porturi și mii de kilometri de frontieră terestră. Ca atare, posibilitățile de a introduce heroină prin contrabandă sînt practic nelimitate. Singurul efect practic al capturilor efectuate de poliție sau de vameși a fost de a ridica, vreme de o săptămînă-două, prețul heroinei pe piața internă. Cum însă un heroinoman nu se poate lipsi de otrava sa cea de toate zilele, prețul nu contează : cu banii furați sau obținuți indiferent pe ce altă cale, el își va asigura în continuare doza zilnică.

CAUZE CARE SCAPĂ MEDICINEI

Admițînd că autoritatea de stat ar avea cele mai bune intenții (deși operațiunile mai mult decît suspecte încurajate de Statele Unite în Indochina infirmă această supoziție), este evident că ea nu poate face în fapt nimic împotriva enormelor interese financiare care stimulează și organizează traficul drogurilor. Noul program guvernamental american antidrog ar urma să coste 371 de milioane de dolari. „Este foarte îndoielnic că această sumă ar fi suficientă", apreciază revista „Time". Ea va fi cheltuită, pe de o parte, pentru a intensifica toate controalele vamale și de alt ordin și, în genere, măsurile represive, pe de altă parte pentru acțiuni medicale. **De la bun început este clar că acțiunile polițienești nu pot descuraja impulsul irepresibil al business-ului (a se vedea eșecul prohibiției) și că medicina nu poate trata racilele sociale, adevăratele cauze ale răspîndirii drogurilor.**

Lăsînd, deocamdată, deoparte Statele Unite (țara în care problema are cele mai dramatice dimensiuni) și heroina (drogul cel mai periculos astăzi, așa cum altădată a fost eterul sau mai tîrziu cocaina), să vedem cum stau lucrurile în alte țări occidentale și cu alte droguri.

În Franța, potrivit declarației comisarului Ottavioli, „situația stupefiantelor e în plină evoluție. Ea se agravează. Principala caracteristică a acestei agravări este că privește exclusiv lumea tinerilor". În mai puțin de un an, numărul „dependenților" a crescut de 16 ori, iar în doi ani de 30 de ori. 87 la sută dintre ei au sub 30 de ani, iar 38 la sută sub 21 de ani. Medicii apreciază la peste 35 000 numărul toxicomanilor, care ar avea nevoie de tratament medical. În prezent sînt spitalizați circa zece mii dintre ei. „Dar toate aceste cifre trebuie înmulțite cu 20 dacă se ține seama și de fumătorii de hașiș (marijuana)" — a declarat dr. Olievenstein. La 10 decembrie 1970, Adunarea Națională franceză a adoptat o lege prevăzînd, între altele, cura de dezintoxicare obligatorie din ordinul judecătorului de instrucție. Specialiștii își pun puține speranțe în succesul măsurilor de acest gen. Dr. Escoffier-Lambiotte notează că în California, care a instituit în 1962 un sistem analog cu cel francez (cură în spitale urmată de o perioadă de „probă" de trei ani în care „dezintoxicatul" beneficiază de asistență psihologică și medicală), procedeul a eșuat. La șapte ani după începerea experimentului, 5 200 dintre cele 9 000 de persoane constrînse să se trateze se află încă în spital și numai 300 sînt considerate vindecate și „relativ" reintegrate în societate.

În Canada, o anchetă întreprinsă de ministerul învățămîntului din Québec, printre 20 000 de studenți, a arătat că zece la sută dintre ei au făcut cunoștință cu drogurile. Întrucît înăsprirea legilor n-a dat rezultate, se încearcă acum să se organizeze acțiuni preventive.

Anglia este singura țară în care, în baza unei legi adoptate în 1967, centrele de tratament și anumiți medici au dreptul să prescrie stupefiante celor care nu se mai pot lipsi de ele. În această țară unde, cu cîțiva ani în urmă, nepotul fostului prim-ministru Harold McMillan, student la Oxford, a murit din cauza unei doze excesiv de mari de stupefiante, se încearcă, așadar, acum, să se limiteze delincvența legată de procurarea drogurilor, abandonîndu-se ambiția de a îngrădi folosirea lor. Dar numeroși psihiatri refuză să devină simpli furnizori de cocaină sau heroină și cer deschiderea unor centre de tratament complex în speranța că unii tineri practic pierduți ar mai putea să fie redați societății. În vara anului 1968 s-a înregistrat o adevărată epidemie de intoxicații cu amphetamine. Autoritățile sanitare au întreprins o anchetă și au constatat că 60 la sută dintre tinerii afectați (unii dintre ei cu psihoze grave), obținuseră nocivele droguri prin intermediul medicilor. Atunci s-a hotărît pur și simplu scoaterea amphetaminelor din farmacopeea britanică.

Pusă în fața unei probleme similare, Suedia a cerut în mai 1969 ca O.N.U. să adauge amphetaminele pe lista drogurilor a căror vînzare liberă este interzisă prin convenția din 1961. Directorul general al Organizației naționale suedeze a sănătății a arătat, cu acest prilej, că aproape zece mii de persoane obișnuiau să-și facă injecții intravenoase cu doze masive de asemenea otrăvuri, ceea ce duce la „distrugerea psihică și socială a mii de tineri".

Un medic american nota că „nu putem spera să punem capăt abuzului de droguri prin eliminarea heroinei după cum n-am putea să influențăm procentajul sinuciderilor prin scoaterea în afara legii a clădirilor înalte și a frînghiei".

Revenim la punctul de plecare : mai toxice sau mai puțin toxice, depresive sau stimulatoare, drogurile sînt în primul rînd un simptom : simptomul inadaptării unui număr tot mai mare de oameni și în special de tineri (în S.U.A. media de vîrstă a toxicomanilor a scăzut de la 35 ani în 1950 la 23 de ani în prezent) la modul de viață din țările capitaliste. Ca atare, nici

represiunea, nici abordarea strict medicală nu dau rezultate dorite. Ea nu este practicată decît pe scară redusă, din inițiativa unor medici inimoși. Dar terapeutica socială ? Cel mai interesant experiment este cel numit Synanon : la Santa Monica, în California, s-a întemeiat, cu 13 ani în urmă, o comunitate a abstinenței, în care toxicomanii dornici să se elibereze de dependența lor duc o viață austeră, de muncă grea, și nu își îngăduie nici măcar să fumeze, pentru a nu mai vorbi de consumul de băuturi alcoolice sau de droguri. Au apărut ulterior și alte comunități de tip Synanon. Circa 50 la sută din recruți le părăsesc repede, dar 30 la sută dintre voluntari rămîn pînă la sfîrșitul programului. După ce, considerați vindecați, se întorc în societatea care îi împinsese dintr-un motiv sau altul să se drogheze, nouă ex-toxicomani din zece revin, în maximum doi ani, la viciul inițial. Experimentul este valabil așadar, cel mult, în sine. El prezintă de fapt o altă formă de evadare din societate, menită să înlocuiască evadarea în drog. Ieșit din această seră, neadaptatul nu va reuși să se integreze în societatea care i-a fost și i-a rămas ostilă.

Specialiștii sînt pesimiști. „Ceea ce am vrea desigur cu toții să vedem, scrie dr. Thomas Bewley de la spitalul londonez Tooting Bec, ar fi un bolnav care, după ce a atins un stadiu de dependență extremă, renunță cu totul la obiceiul său și revine la o viață fericită, folositoare și echilibrată. Afară de un număr foarte restrîns de cazuri, e puțin probabil ca vreun tratament, oricare ar fi el, să ducă la acest rezultat".

„Obiectivul ideal al întoarcerii la independență, al unei munci productive, al unei adaptări sociale și personale satisfăcătoare, însoțită de o abstinență totală, nu e decît rareori atins, deși numeroase țări i-au consacrat multe eforturi și mulți bani", constată și Comitetul experților Organizației Mondiale a Sănătății.

Viciul nu poate fi învins atîta timp cît dăinuie condițiile sociale care îl generează.

Felicia ANTIP

DEPARTE DE CASĂ, ÎN CONDIȚII MIZERE

IMIGRANȚI
Muncile cele mai neplăcute...

Prezența a milioane de muncitori provenind din regiunile sudice ale Europei, din nordul Africii sau din alte țări pe cale de dezvoltare, în statele industrializate vest-europene este, în primul rînd, o expresie a deosebirilor de dezvoltare pe care societatea capitalistă le adîncește continuu. Condițiile precare de viață și de muncă ale muncitorilor emigranți preocupă mereu mai mult, în ultimul timp, opinia publică occidentală. Ziare și reviste de cele mai diferite orientări au publicat ample reportaje și comentarii asupra vieții muncitorilor străini care, departe de casă, sînt victime fără apărare ale unei crunte exploatări.

«Se știe că muncitorii imigranți trăiesc și muncesc în condiții lamentabile — scrie revista „AFRICASIA". Înghesuiți în locuințe insalubre, plătiți cu salarii inferioare muncii pe care o depun, atribuindu-li-se muncile cele mai respingătoare, supuși unui rasism latent sau fățiș, amenințați cu expulzarea, deseori lipsiți de drepturi sindicale, ei încearcă să supraviețuiască. Situația lor începe să fie cunoscută astăzi, dar ceea ce se cunoaște mai puțin este caracterul aproape ineluctabil al oprimării lor. Ei reprezintă aproape 25 la sută din mîna de lucru industrială din Franța.

Pentru ca un om să devină deplin productiv — și anume exploatabil — de către capitalism, este necesar ca el să fie în vîrstă de 18 ani și să beneficieze de un minimum de formație (alfabetizare, învățămînt tehnic etc.). Dacă se apreciază la 5 sau 10 ani de muncă efortul productiv pentru „a obține" un om de 18 ani, importul de persoane „gata formate" reprezintă pentru țara în care acesta imigrează o economie de 1 250—2 500 de franci pentru fiecare muncitor străin. În majoritatea cazurilor, muncitorul imigrant nu este la bătrînețe în sarcina țării care îl primește. Aceasta reprezintă, însă, un beneficiu suplimentar, deoarece străinii plătesc în mod regulat cotizații la o casă de pensii. În sfîrșit, avînd în vedere că o proporție foarte importantă a muncitorilor emigrează fără familiile lor, țara care îi primește are posibilitatea de a realiza o economie foarte importantă în ce privește cheltuielile de infrastructură (locuințe, școli, spitale etc.).

Așadar, în afară de faptul că forța de muncă a imigranților este plătită cu salarii inferioare muncii lor, muncitorii străini din țările industrializate sînt doar „mașini care produc", costul lor fiind suportat în principal de țările din lumea a treia, din care sînt originari.

Din punct de vedere politic, importul de muncitori permite capitalismului să rezolve parțial sau să amîne rezolvarea unui număr de probleme explozive. Recurgerea la mîna de lucru străină, fără tradiții de luptă, fără cheltuieli sociale, alungată din țara sa de sechelele profunde ale colonialismului, permite să se excludă o parte importantă a proletariatului din acțiunea sindicală ; să se reducă puternic ponderea politică și electorală a clasei muncitoare ; să se diminueze coeziunea sa ideologică ; într-un cuvînt, să se desnaționalizeze sectoare hotărîtoare ale clasei muncitoare, înlocuind un proletariat autohton, instalat permanent în țară, cu un proletariat marginal din punct de vedere economic și cultural, lipsit de toate drepturile politice, sindicale și civice».

Ocupîndu-se de condițiile muncitorilor străini, tot în Franța, revista „CROISSANCE DES JEUNES NATIONS" aduce unele completări. „Imigranții nu prestează numai muncile cele mai neplăcute, nu sînt numai cel mai prost plătiți dintre toți lucrătorii ; ei fac și munca cea mai incomodă, cea care cere deplasări frecvente. În ce privește condițiile de locuit, cîțiva antreprenori profită ca să-i găzduiască în vagoane sau hangare întîmplătoare, în condiții inacceptabile de igienă. Anumiți patroni au tendința să considere această mînă de lucru străină drept un «produs» al cărui import este datorat bunului mers al propriilor afaceri. Cîteva exemple : pentru sărbătorile de sfîrșit de an, în 1970, două întreprinderi — una silvică, alta turistică — din regiunea pariziană au decis să înceteze lucrul de la 24 decembrie pînă la 4 ianuarie. În timpul acestor 12 zile, lucrările manuale agricole, care sînt în totalitate efectuate de imigranți, n-au fost plătite. Tot anul trecut, înainte de a reuși să-și obțină cartea de muncă, un portughez de 19 ani a muncit patru luni cu 2,70 franci pe oră, 10 ore pe zi în toate zilele săptămînii.

Mîna de lucru străină nu este numai „întregul profit" al patronatului, ci și al statului francez care vede sosind pe piață oameni imediat productivi, fără să-și mai asume sarcinile educării, creșterii, formării. 6 090 de imigranți au între 18 și 30 de ani, 3 440 au de la 31—45 ani : numai 6 la sută au mai mult de 45 ani. Ei au fost nevoiți să se descurce singuri la trecerea frontierei, de multe ori cu mari cheltuieli, în căutarea unui loc de dormit, în căutarea unui loc de muncă.

Există un organism oficial însărcinat cu imigrația — O.N.I. (Oficiul Național al Imigrației) — dar actualmente acest organism nu controlează decît 20 la sută din intrările muncitorilor străini. Numai un imigrant din patru a făcut obiectul unei cereri a patronatului către O.N.I. Ceilalți trei au un venit mai mult sau mai puțin clandestin. Este ceea ce se cheamă „imigrația sălbatică". De fapt, ea nu e atît de clandestină pe cît se spune. Cîteva mari întreprinderi de textile sau de construcții organizează călătorii în vederea recrutării directe a mîinii de lucru necesare. Recrutarea se efectuează la fel la fiecare frontieră aproape în fiece săptămînă".

De fapt, la ce se pot aștepta acești muncitori străini în căutarea unor condiții mai bune cînd, în unele țări, există legi discriminatorii care datează de zeci de ani sau chiar din... secolul tre-

cut ? **„CORRIERE DELLA SERA" scria de curînd despre Congresul național al Centrului de Orientare a Imigranților, desfășurat la 10 iulie în Italia, prilej cu care președintele Centrului, Franco Verga, sublinia problemele instruirii profesionale, calificării și locuinței cu care sînt confruntați muncitorii străini.** „Condițiile de cazare, de asistență și viață în care noii imigranți trebuie să trăiască — **spunea Verga** — sînt neomenești. Un exemplu îl constituie o lege datînd din 1890 și care prevede dreptul imigranților la asistență socială numai după doi ani de la intrarea lor în muncă. Aceasta înseamnă că asistența le este negată tocmai acelora care ar avea mai multă nevoie de ea". **Ziarul amintește în continuare de existența a 600 000 de analfabeți în Lombardia**, fără ca „ministerele să fi trimis încă Centrului de Orientare a Imigranților vreo contribuție care să ajute la rezolvarea acestei probleme".

Adaptarea la noile condiții de viață este în cea mai mare parte a cazurilor extrem de dificilă. Emigranții se simt în permanentă nesiguranță, izolați din punct de vedere lingvistic, cultural etc. De multe ori, nu se știe nimic despre modul în care trăiesc acești oameni. „DIE ZEIT" scria : „Cine vrea să se informeze mai temeinic cu privire la situația muncitorilor străini și familiile lor în Republica Federală a Germaniei se lovește de un gol enorm al informării. Deși numărul lor a depășit 500 000 cu zece ani în urmă, numai cîteva analize social-științifice se ocupă de situația lor, și acestea superficial, oprindu-se la amănunte. Pentru a îmbunătăți baza informării, Oficiul federal pentru muncă a inițiat în 1968 o anchetă detaliată cuprinzînd 9 100 de străini, care a scos în evidență rezultate uimitoare. Această anchetă a fost trecută cu vederea de opinia publică. Multe presupuneri ale specialiștilor, care dispuneau pînă acum de date incomplete, sînt în felul acesta confirmate :

— Muncitorii străini sînt mult mai tineri decît colegii lor vest-germani ; de pildă, numai 9 la sută au peste 45 de ani față de 29 la sută dintre muncitorii vest-germani.

— Cota parte a specialiștilor este redusă. 10 la sută la bărbați și numai 3 la sută la femei.

— Muncitorii străini sînt slab reprezentați în agricultură, servicii publice și comunicații ; în schimb se găsesc mai des decît vest-germanii în construcții și în sectoarele prelucrătoare.

Normal ar fi un statut juridic deosebit pentru muncitorii străini stabiliți de mult timp în țară. Contribuției lor la produsul social brut ar trebui să-i corespundă drepturi juridice mai bune".

G. M. ȘI „SOCIETATEA DE CONSUM"

Una din principalele caracteristici ale funcționării mecanismului actual al economiei capitaliste este creșterea deosebită a gradului de concentrare și centralizare a capitalului. Un mănunchi de monopoluri-gigant, cu largi ramificații în afara țărilor de origine, acumulează o forță economică imensă. Se apreciază că 300 monopoluri uriașe furnizează peste o pătrime din întreaga producție a lumii capitaliste. Primele o sută de companii internaționale depășesc de cîteva ori puterea economică a unei mari țări cum este Franța. General Motors are o cifră de afaceri superioară produsului național brut al Belgiei sau Olandei, iar Standard Oil o cifră de afaceri de două ori mai mare decît produsul național brut al Norvegiei. Graficul alăturat, reprodus după revista vest-germană „Der Spiegel", ilustrează puterea financiară a unui asemenea monopol-gigant — General Motors (G.M.) —, comparînd veniturile sale anuale cu veniturile bugetare ale unora din cele mai importante state capitaliste dezvoltate, provenind din impozitele percepute anual.

Folosindu-și uriașa forță financiară, marile monopoluri își impun, în beneficiul propriu, condițiile atît concurenților, puterii publice, cît și consumatorilor. De altfel, se pare că una din principalele cauze ale creșterii permanente a prețurilor din țările capitaliste dezvoltate, în perioada postbelică — în ciuda sporirii certe a productivității muncii, care în mod normal ar fi trebuit să aibă ca urmare reducerea prețurilor — constă tocmai în faptul că, atotdominante pe piață, monopolurile au impus și impun prețuri de vînzare ridicate, încasînd beneficiile rezultate din creșterea productivității muncii. Potrivit aprecierilor revistei americane „Antitrust Law and Economic Review", prin fixarea unor prețuri ridicate, marile monopoluri din S.U.A. deturnează anual, din buzunarele consumatorilor americani în propriile buzunare, fonduri în valoare de aproape 200 miliarde de dolari, cifră care echivalează cu întregul produs național brut al Japoniei sau R.F.G. O realitate căreia cu greu îi pot rezista argumentele teoreticienilor așa-numitei „societăți de consum".

I. Ș.

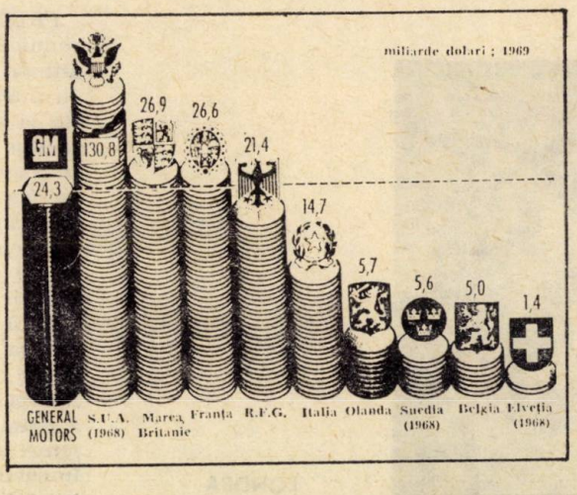

DETECTOR

Cu penele smulse

La fiecare bilet pentru traversarea Atlanticului, compania aeriană vest-germană „Lufthansa" pierde cîte 18 mărci, iar statisticile consemnează că la fiecare 30 de secunde se eliberează cîte unul. E drept, nu toate pentru survolarea Atlanticului. Fapt este însă că binecunoscuta companie pierde pe rutele ce leagă Europa de Statele Unite o sumă frumușică : 4 500 000 de mărci. Și asta într-un singur an...

Așa stînd lucrurile, apar două posibilități : s-au „Lufthansa" se transformă într-o activă societate de binefacere — ceea ce e cam greu de crezut — sau zborul peste Atlantic a devenit nerentabil. Și chiar așa este. Nerentabil, dar nu pentru oricine. În timp ce „Lufthansa" răsuflă din greu la orice traversare a oceanului, companiile americane planează cu gratie, umplîndu-și pușculițele pe zi ce trece. Mă rog, numai că firmele americane nu sînt nici ele scutite de o ascuțită concurență. Companiile gigant „Pan Am" și „TWA", de pildă, își văd tot mai des... penele smulse de confrații lor mai năstrușnici, cum ar fi „World Airways" sau „Over Seas National".

Care sînt dedesubturile acestei concurențe în aer ? Foarte simplu : exploatarea mai „nuanțată" a pieților. Cel mai bun exemplu îl furnizează compania americană „T.I.A." (Trans International Airlines). Compania în cauză, posesoare în special de chartere, reușește să ofere o cursă peste Atlantic cu un preț de trei ori mai scăzut decît al oricărei alte companii pentru motivul că grosul încasărilor și-l realizează din cursele peste Pacific. Să fie oare Pacificul o mină de aur și Atlanticul nu ? Nici gînd. Beneficiile provin din faptul că peste Pacific „T.I.A." transportă materiale militare pentru războiul din Vietnam și adesea chiar trupe, ceea ce nu necesită un grad deosebit de confort și nici mari cheltuieli de regie. Încît banii luați de la Pentagon pentru cursele peste Pacific permite ieftinirea costurilor și a biletelor la cursele peste Atlantic. De unde solicitări în creștere din partea pasagerilor pentru avioanele „T.I.A."

Deocamdată, business-ul rentează : fie că „T.I.A." duce, fie că aduce pasageri în uniformă. Numai că acești pasageri s-au plictisit de mult să fie puși grămadă în charterele „T.I.A." și să facă o rută care, e drept, nu-i costă dolari ci adesea viața...

Radu BUDEANU

Newsweek

WASHINGTON

COSTUL CURSEI ÎNARMĂRILOR

ANUL TRECUT, omenirea a cheltuit peste 200 miliarde dolari pentru armamente. În cel mai bun caz se poate spune despre aceste uriașe cheltuieli pentru „securitate", că ele nu reprezintă cîtuși de puțin trăsătura cea mai gravă a cursei înarmărilor. Principalul motiv de îngrijorare este că s-ar putea să ne aruncăm singuri în aer. Dar suma de 200 miliarde dolari merită în sine să fie examinată.

Cu ani în urmă, o explicație frecventă a marilor cheltuieli pentru înarmare era necesitatea capitalismului de a supraviețui. Această afirmație propagandistică pare să fi fost dezmințită în mod energic. În 1962, un grup de studiu al O.N.U. a ajuns în unanimitate la concluzia că dezarmarea generală nu ar prezenta „dificultăți" serioase pentru nici o țară.

În schimb, care sînt daunele economice ale cursei înarmărilor ? Unul din modurile de a le calcula este de a stabili timpul de care are nevoie lumea pentru a compensa această irosire de resurse. Suma de 200 miliarde dolari reprezintă aproximativ 6 la sută din produsul național brut mondial. Intrucît acest produs național brut crește anual cu aproximativ 2,6 la sută pe cap de locuitor, cursa înarmărilor absoarbe echivalentul creșterii economice mondiale pe o perioadă de peste doi ani. Dacă omenirea nu ar trebui să poarte această povară, ea ar beneficia azi de un nivel de bunăstare pe care îl va atinge abia în 1973. Așadar, în cel mai bun caz, cursa înarmărilor ne dă înapoi cu doi ani.

În realitate, situația este și mai serioasă. Dacă nu ar trebui să cheltuim pentru armament, am putea cheltui acești bani pentru producerea de bunuri care ar accelera dezvoltarea economică. Fără cursa înarmărilor am fi avut actualmente un ritm de creștere economică mai înalt.

Acest calcul a determinat pe unii entuziaști bine intenționați să conchidă că o mare parte a economiilor de pe urma dezarmării, dacă nu totalul lor — așa-zisele „dividende ale dezarmării", — ar putea fi consacrată anumitor obiective speciale. Unii sînt de părere că întreaga sumă ar putea fi investită în capitaluri generatoare de creștere economică. Alții consideră că o mare parte a ei ar trebui consacrată învățămîntului. În sfîrșit, alții vor s-o dea ca ajutor celor în nevoie. Țările în curs de dezvoltare ar dori să primească un ajutor mult mai mare, și așa mai departe.

Cele mai mari cheltuieli de înarmare le fac, firește, marile puteri. Alte țări industriale mari le urmează la o distanță respectuoasă. Dar, în mod special, principalele victime ale cursei înarmărilor sînt țările în curs de dezvoltare. Deși totalul cheltuielilor lor pentru înarmare nu se ridică la o sumă mare, el crește totuși mai repede decît produsul lor național brut. De asemenea, numărul anilor de creștere economică pierduți este mai mare pentru ele decît pentru țările dezvoltate. Importurile lor de armament limitează cantitatea de bunuri de investiții pe care le pot cumpăra. Și dacă cheltuielile lor de înarmare sînt comparate cu venitul lor discreționar, adică cu venitul depășind nivelul subzistenței, proporția devine alarmantă. În țările în curs de dezvoltare s-ar putea realiza progrese numai prin încetinirea ritmului de creștere actual al cheltuielilor de înarmare.

Marile țări industriale au redus proporția produsului lor național brut cheltuit pentru înarmare. Pe măsură ce venitul crește, avem mai mult din orice produs, dar nu avem niciodată mai multă securitate, deoarece, de fiecare dată, o acțiune în domeniul apărării duce la o contraacțiune.

Nu este suficient să se reducă partea din venitul național brut consacrată înarmării. Pericolul nuclear se menține. Și cît timp ne putem bizui numai pe faptul că nu s-a permis, deocamdată, forțelor oarbe ale escaladării să prevaleze ?

Henry C. WALLICH

LONDRA
Demonstrație în Trafalgar Square împotriva armelor nucleare

Le Monde

PARIS

ÎNTRE „CEI ȘASE" ȘI „CEI TREI"

PREOCUPATĂ de dificultățile aderiunii britanice, C.E.E. putea să dea în ultimul an impresia că nu acordă decît un interes redus altor state care bat și ele la poarta Pieței comune. Răbdarea acestor candidați, impusă de dorința lor de a nu ipoteca aderiunea principalului lor partener din cadrul „zonei liberului schimb", a acreditat uneori ideea că propria lor aderiune la C.E.E. ar merge de la sine după reglementarea cazului principal : cel al Marii Britanii.

Dacă aceasta este situația Danemarcei, ca să nu mai vorbim de Irlanda, nu se poate spune același lucru despre Norvegia. Iată prima constatare pe care a putut-o face ministrul afacerilor externe al Franței, Maurice Schumann, în cursul călătoriei sale de o săptămînă în țările scandinave. În plus, vizita sa la Stockholm i-a permis să sesizeze complexitatea motivelor pentru care

Suedia a renunţat în cele din urmă să-şi pună candidatura.

Dacă analiza relaţiilor viitoare dintre cele trei ţări şi C.E.E. permite să se desprindă incompatibilităţile — deosebit de sensibile în Norvegia — dintre principiile „celor şase“ şi interesele „celor trei“ candidaţi, ea nu ţine seama de obicei de elementul foarte important pe care îl constituie ponderea opiniei publice. Fără îndoială, ministrul francez a fost surprins să constate în ce măsură adeziunea sau asocierea la Piaţa comună provoacă reticenţe din partea unor popoare care se împacă cu atît mai bine cu locul lor actual pe eşichierul european cu cît el le pare mai conform concepţiilor lor despre independenţa naţională.

În ce priveşte problemele viitoarelor relaţii ale celor trei ţări vizitate cu Comunitatea de la Bruxelles, Schumann a ascultat în esenţă ceea ce i-au spus oaspeţii săi. Adeziunea Danemarcei fiind în mod practic certă sub rezerva unui referendum, etapa de la Copenhaga nu a putut decît să-l lămurească asupra unor capitole secundare, ca bunăoară pescuitul în jurul Insulelor Feroe.

În schimb, conducătorii de la Oslo nu l-au cruţat pe ministrul francez, vorbindu-i despre toate dificultăţile agriculturii lor care, deşi nu ar reprezenta decît 0,50 la sută din producţia eventualei Comunităţi lărgite, reclamă, după părerea lor, excepţii incompatibile cu principiile politicii agricole comune, aşa cum au demonstrat-o din plin şi negocierile cu Marea Britanie. Situaţia pescarilor norvegieni nu pare deloc mai bună, astfel încît se poate pune întrebarea dacă Norvegia va fi în măsură să adere la C.E.E. Cît despre Suedia — al cărei prim-ministru, Olof Palme, a cedat acelora care consideră intrarea în C.E.E drept incompatibilă cu principiul neutralităţii — se poate deduce din ambiguitatea poziţiei ei că negocierile cu această ţară promit zile grele experţilor de la Bruxelles.

MOSCOVA

ORAŞE NESIGURE

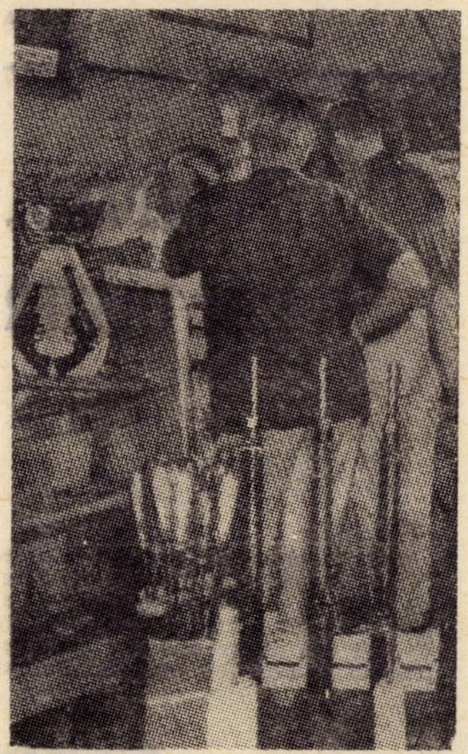

ÎNTR-O ARMURĂRIE DIN NEW YORK
Cumpărarea de arme de către particulari (comerţ oricum prosper în S.U.A.) a sporit şi mai mult în ultima vreme

„DACĂ IEŞI singură seara, va trebui să-ţi stabileşti dinainte itinerarul şi să anunţi persoanele pe care vrei să le vizitezi. Nu te opri în faţa vitrinelor, evită străzile slab luminate şi nu trece pe lîngă intrările imobilelor. Înainte de a urca în automobil, asigură-te că nimeni nu se ascunde în spatele banchetei din faţă, închide apoi geamurile şi blochează uşile ; dacă eşti urmărită de o altă maşină, claxonează zgomotos. La cinematograf, aşază-te de preferinţă lîngă intervalul de trecere şi nu-ţi lua în nici un caz loc la balcon. În caz de agresiune, strigă cît poţi de tare. Pentru a te apăra, încearcă să scoţi ochii atacantului, să-i zdrobeşti mărul lui Adam cu poşeta, să-l loveşti cu umbrela sau cu genunchiul în locurile cele mai sensibile. Dacă locuieşti singură, încearcă să ascunzi acest lucru. Nu lăsa niciodată copiii să iasă fără să ştii unde se duc şi ora precisă la care se întorc. La cea mai mică întîrziere, telefonează imediat poliţiei“.

Iată sfaturile pe care le dau autorii unei broşuri editate în tiraj mare de către poliţia din Chicago. Textul broşurii a fost citit la televiziune şi publicat în presă. Trebuie să semnalăm că, în ce priveşte securitatea locuitorilor lui, Chicago nu este defavorizat în raport cu celelalte oraşe americane mari. Mai mult, primarul oraşului, Richard Daley, pretinde că, datorită măsurilor luate de municipalitate, precum şi acţiunilor energice ale poliţiei, anul trecut criminalitatea a scăzut întrucîtva în oraş, în timp ce în ansamblul ţării creşte rapid.

Crima, organizată sau nu, a devenit una din problemele majore ale Americii. În acest domeniu sinistru, Statele Unite deţin recordul mondial. Numărul crimelor în raport cu populaţia este de 13 ori mai mare decît în Franţa, unde presa anunţă totuşi zilnic spargeri, furturi şi asasinate. În Statele Unite, numărul crimelor a crescut în zece ani cu 150 la sută. În 1970, poliţia a dezvăluit 5 milioane de „delicte serioase“, adică asasinate, violuri, atacuri armate, spargeri, furturi de automobile. Specialiştii consideră totuşi că numai jumătate din aceste delicte sînt semnalate poliţiei şi figurează în statisticile ei.

Viaţa în marile centre urbane este deosebit de periculoasă. Jumătate din crime sînt comise în cele 26 de oraşe principale, a căror populaţie nu reprezintă totuşi decît 17 la sută din totalul ţării. Numai la New York au fost înregistrate anul trecut 1 117 asasinate, 2 144 violuri şi 74 000 atacuri armate. Cît despre totalul delictelor serioase, el a trecut de la 478 357 în 1969 la 517 716 în 1970. Ceea ce alarmează cel mai mult pe americani sînt progresele rapide ale delincvenţei în rîndurile tinerilor de 15—25 de ani.

În oraşe domneşte teama. Recomandările pe care le-am citat sînt repetate sub diferite forme de diverse foruri sau pur şi simplu de la om la om. O comisie prezidată de Milton Eisenhower, fratele defunctului preşedinte al Statelor Unite, înfiinţată la sfîrşitul anului 1969 de preşedintele Nixon pentru a studia problema criminalităţii, a ajuns la concluzia că oraşele vor trebui să fie împărţite în „zone de teroare“ şi „zone fortificate“. Cartierele comerciale situate în centru vor deveni noaptea „caverne solitare“, în care patrulează poliţia. Cartierele de locuinţe vor fi apărate de gărzi înarmate, înzestrate cu dispozitive electronice. Oamenii se vor întoarce de la slujbe în automobile blindate, urmînd „culoare de securitate“ echipate în mod special.

Pentru moment, nu se vorbeşte încă de amenajarea acestor „culoare de securitate“, dar, numai în cursul anului trecut, 7 815 automobile particulare au fost echipate cu geamuri blindate, iar 280 automobile sînt prevăzute cu broaşte speciale împotriva spărgătorilor.

La rîndul lor, nici gangsterii nu stau cu mîinile încrucişate. Fără să se uite la cheltuială, ei plătesc pînă la 10 000 dolari pentru a transforma automobile obişnuite de mare putere în automobile à la James Bond, înzestrate cu turele avînd 3 sau 4 mitraliere şi cu dispozitive care lansează gaze urît mirositoare sau ceaţă artificială. În faruri se montează ţevi de puşcă, în cabină se instalează dispozitive anesteziante denumite „falsa moarte“, care permit adormirea instantanee a victimei.

Nu se poate spune că autorităţile nu iau nici o măsură. Lupta împotriva crimei este una din temele favorite a numeroase discursuri prezidenţiale. Poliţia primeşte credite prodigioase — 4 500 000 000 dolari anual — iar la în-

ceputul lunii martie, președintele Nixon a cerut Congresului un supliment de 500 milioane dolari. Poliția este înzestrată cu arme și cu mijloace de comunicație moderne, cu ordinatoare și elicoptere. Polițiștii sînt foarte bine plătiți. Dar rezultatele activității lor sînt slabe. Din toate părțile, oamenii se plîng de ineficiența și de venalitatea păzitorilor ordinii. John Lindsay, primarul orașului New York, a înființat un consiliu de coordonare pentru justiția criminală. Concluziile primului raport de 120 de pagini pe care consiliul l-a prezentat în martie erau foarte puțin încurajatoare : „Sistemul de control al criminalității amenință foarte puțin pe criminalul mijlociu". Constatarea este pe deplin justificată de vreme ce, potrivit statisticilor municipale, nu au putut fi arestați decît 18 la sută din autorii atacurilor armate înregistrate, 7 la sută prin efracție, 6 la sută din autorii furturilor importante. Și chiar dacă criminalul este arestat, aceasta nu înseamnă că el va apărea neapărat în fața justiției. Există numeroase filiere care îi permit să scape cu ajutorul unui avocat abil. Sistemul punerii în libertate pe cauțiune este practicat pe larg și devine pentru criminalii avuți un mijloc de a-și cumpăra libertatea. Tribunalele nu condamnă decît rareori și numai 7,4 la sută din verdicte prevăd o pedeapsă de peste 1 an închisoare ; majoritatea verdictelor prevăd suspendarea pedepsei.

Teama îi silește pe orășeni să-și organizeze autoapărarea. La New York, la Dallas și în alte centre importante apar spontan „asociații de cartier", „comitete de vecini" etc. Dar autoapărarea civilă constituie mai degrabă excepția decît regula și nu este totdeauna eficientă, așa cum o dovedește curba criminalității.

Teama care paralizează pe americani îi silește să se ascundă. Cînd pe stradă se aud strigăte și apeluri la ajutor, gemete de răniți, oamenii se grăbesc să-și baricadeze ușile și ferestrele. Ziarele relatează nenumărate cazuri tragice, cînd femei erau jefuite, violate, asasinate, cînd răniți, pierzîndu-și sîngele, băteau zadarnic la ușa cea mai apropiată. Fiecare pentru el ! În primul rînd să nu pățesc eu nimic ! Iată morala dominantă.

Ramsey Clark, fost ministru al justiției, în lucrarea sa apărută în 1970 sub titlul „Crima în America", subliniază că principala cauză a criminalității este asuprirea economică, socială și rasială, mizeria care domnește în ghetouri, brutalitatea și nedreptatea poliției și a autorităților. El afirmă că statisticile cu privire la crime sînt falsificate, că din 9 crime numai una este pedepsită ; de aceea, pedeapsa își pierde efectul de descurajare. „În fond, America neagră este mai puțin brutală, mai umană decît America albă — scrie Clark. Criminalitatea negrilor nu se explică de loc prin caracterul lor. Motivul ei este distrugerea treptată a sentimentului demnității umane de către rasismul alb... Cartierele urbane cele mai lovite de crimă sînt cartierele de cocioabe cu școli proaste, cu un procent ridicat de șomaj, cu o puternică mortalitate infantilă, cu mizerie, în care diferite boli, în special mintale, fac ravagii, în care locuințele se află într-o stare jalnică, în care totul este trist. Noi știm acest lucru. Și, totuși, cultivăm și alimentăm crima".

Această ultimă frază este o aluzie fățișă la crima organizată, inatacabilă, în primul rînd la Mafia. Ea constituie una din plăgile cele mai cumplite ale societății americane. Și dacă „asociațiile de cartier" pot mai mult sau mai puțin s-o scoată la capăt cu drogații pe jumătate nebuni și cu tinerii derbedei, ele sînt absolut neputincioase în fața „crimei organizate".

Teroarea și psihoza terorii se insinuează tot mai adînc în sufletul americanilor, izgonind din orașe pe oamenii mai avuți și silind pe ceilalți să răsucească cheia de două ori în broască și să-și astupe urechile pentru a nu auzi ce se petrece sub ferestrele lor.

Vladimir ROSEN

L'Espresso

ROMA

IMPASUL DIN ULSTER

FOSTUL prim-ministru nord-irlandez O'Neill, actualmente membru al Camerei Lorzilor, a declarat că, dacă actualele evoluții continuă, Irlanda de Nord va trăi una dintre cele mai groaznice tragedii pe care le-a cunoscut Europa. Revista „Economist" își exprimă convingerea că nu e exclusă o nouă „noapte a Sf. Bartolomeu".

Cu toate că situația în Ulster se deteriorează într-una, puțini englezi par să fie conștienți de pericolele pe care le implică. Fie că, în ultimii ani, opinia publică britanică s-a obișnuit cu agravarea situației din Irlanda de Nord, fie că atenția îi e absorbită de alte probleme naționale, cum este aceea a aderării la Piața comună, fapt este că cetățeanul britanic nu mai reacționează la veștile rele provenind din Belfast și Londonderry cu sentimentul de neliniște de altă dată. Nu e însă mai puțin adevărat că ultimele evenimente nord-irlandeze justifică previziunile negre ale lui O'Neill menționate mai sus. Legislația reformatoare și conciliantă introdusă de premierul local Brian Faulkner în urmă cu cîteva luni pare a fi prea întîrziată și ambiguă pentru a putea frîna actuala „cursă a terorii".

Din luna februarie și pînă acum au fost uciși zeci de militari englezi de către membrii I.R.A. (așa-numita Armată de Eliberare a Irlandei, alcătuită din extremiștii catolici). Numeroși civili au fost răniți sau și-au pierdut viața, iar pagubele materiale sînt imense. Printre ultimele lovituri ale I.R.A. se citează raidul cu bombe asupra localului unde se tipărește ediția nord-irlandeză a ziarului „Daily Mirror" (care a suferit pagube de un milion lire sterline), atentatul cu bombe asupra fabricilor de bere „Guinnesse" din Belfast, răpirea unor bolnavi de la spitalul „Victoria" din Belfast de către un grup de oameni înarmați și mascați etc.

În timp ce organizația I.R.A. sporește numărul atentatelor, divergențele din parlamentul nord-irlandez continuă să se adîncească. Aspectul cel mai interesant este că deputații catolici protestează actualmente împotriva prezenței militarilor britanici și nu împotriva guvernului Ulsterului. Ei au cerut ministrului britanic al apărării să constituie o comisie de anchetă, menită să analizeze împrejurările în care doi demonstranți de la Bogside (faimosul și turbulentul cartier catolic din Londonderry) au fost uciși de către forțele britanice. Guvernul de la Londra a preferat să-i apere pe militari, arătînd că victimele erau înarmate — una cu o pușcă, cealaltă cu o bombă. În ce privește pe locuitorii acestui cartier, ei vorbesc

SOLDAȚI BRITANICI LA BELFAST
Un fals arbitru

despre o dezlănțuire a brutalității trupelor engleze, care a durat trei zile. De altfel, opoziția catolică s-a retras deocamdată din Parlament. Există, așadar, riscul ca, în octombrie, Parlamentul nord-irlandez să-și reia lucrările fără opoziția catolică și ca rolul „opoziției oficiale" să treacă de la catolici la extrema dreaptă protestantă, „Protestant Unionist Party", condusă de cunoscutul reverend Jan Paisley, care ar fi astfel unicul partid din Stormont (parlamentul nord-irlandez) diferit ca orientare de partidul de guvernămînt. În Stormont ar rămîne deci numai reprezentanții celor două partide, ambele protestante : „Unionist Party" (protestanți moderați) și „Protestant Unionist Party" (protestanți extremiști).

Cei zece soldați englezi uciși în Ulster anul acesta demonstrează că decizia luată acum doi ani de James Callaghan, pe atunci ministru de interne laburist, de a trimite armata în Ulster, nu a fost un pas spre soluționarea problemei, ci o mișcare ambiguă, destinată să ascundă lipsa voinței de a înfrunta și de a rezolva cu adevărat conflictul. Chiar admițînd că guvernul laburist intenționase inițial să folosească trupele pentru a arbitra între cele două grupări religioase și a cîștiga timpul necesar elaborării unei soluții, rămîne un fapt că, în cei doi ani care au trecut, trupele britanice s-au lăsat prinse în vîrtejul evenimentelor, exercitînd în esență o activitate filoprotestantă și o funcție represivă împotriva catolicilor. Treptat armata britanică și-a schimbat rolul de arbitru cu acela de parte în cauză, de sprijinitor al protestanților și a legitimat, — dacă se poate spune astfel — cel puțin în ochii catolicilor, actele comise de I.R.A. Niciodată trupele britanice trimise în Ulster n-au fost pentru catolici o forță de ocupație invizibilă. De altfel, nu numai catolicii au criticat comportarea militarilor englezi. De curînd, „British Society for social responsability in science" (Societatea britanică pentru responsabilitatea socială în știință) a deplîns folosirea de către trupele britanice a gazelor C.S., a jeturilor de apă și a proiectilelor de gumă, foarte periculoase în special pentru bătrîni, bolnavi și copii. „S-a spus — arată un comunicat al Societății — că gazul C.S. ar fi o alternativă umană la folosirii gloanțelor. Tragicele evenimente din Londonderry arată că aceasta e o falsă disociere. Nu e vorba de gaz C.S. **sau** de gloanțe, ci de gaz C.S. etc. **și** de gloanțe".

Este posibil să se facă previziuni asupra evoluției viitoare din Ulster ? Imobilismul cercurilor oficiale londoneze în problema nord-irlandeză nu invită la optimism. „Moderații" își pun speranțele în intervenția celui „de-al doilea garant" al Ulsterului, Republica Irlanda (Eire). Dar perspectiva ca premierul de la Dublin, Jack Lynch, să ordone trupelor sale să treacă granița celor două Irlande nu pare realistă. Conflictul între Irlanda și Marea Britanie ar putea să aibă și consecințe notabile asupra procesului de aderare a celor două țări la Piața comună.

Singura cotitură pozitivă în actuala situație ar putea să o constituie o curajoasă recunoaștere din partea engleză că înființarea Ulsterului, acum o jumătate de secol, cu constituția sa semicolonială, a fost o imprudentă concesie făcută de guvernul britanic comunității protestante din Ulster pentru a o convinge să accepte independența statului Eire. Fără o reformă a constituției nord-irlandeze nu va fi posibilă o soluție. Practic, aceasta ar însemna ca Ulsterul să aibă aceeași constituție ca a celorlalte părți componente ale Regatului Unit. Și mai bine ar fi dacă, o dată obținută noua constituție, populația ar fi chemată să hotărască printr-un referendum dacă dorește să facă parte din Regatul Unit sau din statul Eire.

AFRIQUE nouvelle

DAKAR

STRATEGII ALE DEZVOLTĂRII

ÎN CURSUL primului ei deceniu de existență (1960—1970), Comisia Economică O.N.U. pentru Africa (C.E.A.) își impusese ca primă sarcină să procedeze la un recensămînt, cît mai complet posibil, al resurselor Africii, să stabilească cu maximum de exactitate o serie de statistici imperios necesare, să compare experiențele naționale, să procedeze la un schimb de informații, să determine posibilitățile de consolidare a schimburilor regionale, să pună la dispoziția statelor membre experții tehnici și planificatorii necesari.

Azi, după modificarea structurilor Comisiei (în 1969), după Consiliul ministerial de la Tunis (februarie 1971) și după ultima Conferință a miniștrilor africani ai comerțului și industriei (Addis Abeba, mai 1971), se pune problema de a merge mai departe. Inițiată în comun de Organizația Unității Africane (O.U.A.) și de Comisia Economică O.N.U. pentru Africa, Conferința desfășurată în capitala etiopiană a adoptat, sub titlul „Declarația de la Addis-Abeba cu privire la industrializarea Africii între 1970 și 1980", o adevărată cartă a progresului industrial african în cursul celui de-al doilea deceniu de dezvoltare.

Consiliul ministerial de la Tunis ajunsese la concluzia că, în ce privește Africa, industrializarea trebuie să fie obiectivul primordial al oricărei dezvoltări. Pornind de la această concluzie, împăratul Haile Selassie a declarat la Conferința de la Addis-Abeba : „Numai atunci cînd populațiile africane vor beneficia de nivelul de trai și de bunăstarea pe care epoca noastră de tehnologie avansată și de progres tehnic le pune la îndemîna omului, independența politică va dobîndi adevărata ei semnificație. Aspirația la industrializare este esența însăși a independenței noastre politice".

La Conferință au participat reprezentanții a 27 de țări africane și observatorii celor mai importante organizații africane și internaționale. Lucrările ei au permis să se definească în primul rînd principalele obstacole în calea dezvoltării : lipsa de alimente, îngustimea piețelor locale, șomajul, înrăutățirea conditiilor de schimb (datorită creșterii vertiginoase a prețurilor la produsele fabricate importate din străinătate și a stagnării prețurilor la materiile prime produse în Africa), dezechilibrul balanței de plăți provocat de dobînda excesivă la datoriile ce urmează a fi rambursate.

Pentru a depăși aceste obstacole, Conferința a aprobat obiectivele propuse de Robert Gardiner, secretarul executiv al C.E.A. : să se promoveze la maximum dezvoltarea agricolă pentru a elibera Africa de importurile costisitoare de alimente din străinătate ; să se înmulțească industriile de prelucrare, pornind de la materiile prime locale; să se intensifice pregătirea de personal calificat ; să se obțină o colaborare sporită din partea marilor organisme internaționale și a țărilor industrializate.

Succesul unei asemenea strategii depinde în esență de eforturile pe care le vor depune guvernele africane, atît în țările lor cît și în comun. E de la sine înțeles că concursul țărilor industrializate va fi, de asemenea, de dorit.

La cît se poate cifra efortul industrial pe care „Declarația de la Addis-Abeba" îl cere Africii ? Desigur, nu se poate stabili o cifră precisă. Totuși, este posibilă o aproximație, în lumina experienței din ultimii 20 de ani. Din 1950 pînă în 1960, investițiile făcute în Africa au fost de ordinul a trei miliarde dolari. Din 1960 pînă în 1970, ele au totalizat peste șapte miliarde dolari (este vorba de investițiile productive, excluzînd achizițiile de material militar). Și totuși, ritmul de creștere economică nu a depășit niciodată 4,3 la sută, în timp ce, pentru primul deceniu de dezvoltare, el fusese stabilit la 6 la sută. Pentru a atinge acest procentaj în cursul deceniului actual, ar fi necesare investiții de peste trei ori mai mari decît totalul din perioada 1960—1970, adică de cel puțin 23 miliarde dolari.

Este oare un lucru posibil ? Gardiner consideră că da, cu condiția ca națiunile africane să facă efortul necesar, iar colaborarea internațională să constituie un imperativ pentru țările industrializate.

René SAINTCLAIR

IOSIP BROZ TITO

preşedintele
Republicii Socialiste Federative Iugoslavia

La 29 iulie, Iosip Broz Tito a fost reales preşedinte al Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, în cadrul unei şedinţe comune a camerelor Adunării Federale. Propunerea ca Iosip Broz Tito să fie ales în această funcţie a fost făcută de adunările republicane şi ale provinciilor autonome. Preşedintele R.S.F.I. a fost ales prin vot secret, după care a depus jurămîntul în faţa Adunării Federale. Adunarea Federală a confirmat alegerea şi a comunicat componenţa Prezidiului R.S.F. Iugoslavia, noul organ al Federaţiei, al cărui preşedinte este Iosip Broz Tito.

Iosip Broz Tito s-a născut la 25 mai 1892, într-o familie de ţărani, în localitatea Kumrovec din Republica Socialistă Croaţia. După absolvirea şcolii elementare şi a şcolii de meserii, începe să lucreze ca muncitor metalurgist. Încă de tînăr, în 1910, intră în mişcarea revoluţionară. Patru ani mai tîrziu este arestat pentru propagandă împotriva războiului, iar ulterior este trimis pe frontul rusesc, unde în 1915 este făcut prizonier.

În 1920, întors în patrie, devine membru al Partidului Comunist din Iugoslavia. Ca urmare a activităţii sale revoluţionare, i se încredinţează funcţii de conducere în sindicate şi în partid. Este arestat în mai multe rînduri, condamnat la închisoare şi întemniţat la Lepoglava şi Maribor.

După eliberarea din închisoare, în anul 1934, îşi continuă activitatea de partid în ilegalitate, sub numele conspirativ Tito. În acelaşi an este ales membru al Comitetului Central, iar ulterior membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.I. Prigonit neîncetat pentru activitatea sa patriotică, pentru apărarea intereselor clasei muncitoare, este nevoit să emigreze. În 1936 se întoarce ilegal în ţară.

Avînd ca secretar general pe I. B. Tito — funcţie pe care o îndeplineşte din 1937 — partidul a devenit o puternică forţă mobilizatoare a poporului în lupta împotriva regimurilor antipopulare din vechea Iugoslavie, iar în zilele hotărîtoare ale războiului şi-a asumat rolul de organizator şi forţă conducătoare în lupta de eliberare naţională şi socială.

Întregul război de eliberare şi revoluţia popoarelor din Iugoslavia sînt legate indisolubil de personalitatea lui Iosip Broz Tito. În cei patru ani de război, în care forţele armate ale poporului iugoslav au dat puternice lovituri ocupanţilor fascişti şi sprijinitorilor lor din ţară, Iosip Broz Tito a fost comandant suprem al Armatei de Eliberare Naţională şi al detaşamentelor de partizani şi, ulterior, al Armatei Populare Iugoslave. Pentru meritele sale de talentat conducător militar, lui I. B. Tito i s-a conferit, în 1943, titlul de mareşal al Iugoslaviei.

Prin hotărîrile adoptate la 30 noiembrie 1943, de către cea de-a doua sesiune a Comitetului Antifascist de Eliberare Naţională a Iugoslaviei, Iosip Broz Tito a devenit preşedintele Comitetului Naţional de Eliberare a Iugoslaviei. Îndeplinind aceste înalte funcţii, I. B. Tito a desfăşurat în ultimii ani ai războiului şi după eliberare o activitate vastă pentru făurirea puterii populare şi consolidarea poziţiei internaţionale a ţării.

În 1945, I. B. Tito este numit preşedinte al guvernului federal şi ministru al apărării naţionale, iar în ianuarie 1953 este ales preşedinte al republicii.

Eminent om de stat, preşedintele Tito a desfăşurat, în întreaga sa viaţă, o intensă şi rodnică activitate pentru înfăptuirea năzuinţelor vitale ale popoarelor Iugoslaviei, pentru libertate şi socialism, pentru construirea Iugoslaviei noi. I. B. Tito a militat permanent pentru promovarea în relaţiile internaţionale a principiilor egalităţii în drepturi, pentru colaborarea între popoare, pentru menţinerea şi consolidarea păcii în lume.

T. E.

GEMAL BIEDICI

preşedintele Consiliului Executiv
Federal al R. S. F. Iugoslavia

La începutul lunii iulie, preşedintele Iosip Broz Tito a încredinţat mandatul pentru a începe consultările în vederea elaborării propunerilor privind alcătuirea noului Consiliu Federal lui Gemal Biedici, personalitate politică cu un stagiu îndelungat în mişcarea revoluţionară din Iugoslavia. Gemal Biedici deţinea în acel moment funcţia de preşedinte al Adunării Republicii Socialiste Bosnia şi Herţegovina. La 30 iulie, deputaţii Adunării Federale au aprobat componenţa noului Consiliu Executiv Federal, confirmînd în funcţia de preşedinte al Consiliului pe Gemal Biedici.

Noul premier iugoslav are 55 de ani. S-a născut în 1917 la Mostar, o localitate situată nu departe de Sarajevo. A urmat liceul în oraşul natal, iar apoi a frecventat la Belgrad cursurile facultăţii de drept. În perioada efectuării studiilor superioare, Gemal Biedici a devenit un militant activ al mişcării progresiste studenţeşti. Experienţa acumulată a determinat alegerea sa ca secretar al Comitetului districtual al Uniunii Tineretului Comunist iugoslav din Herţegovina. În acea perioadă, Gemal Biedici a fost în mai multe rînduri arestat şi condamnat ca militant comunist.

În timpul războiului, cînd insurecţia populară împotriva fascismului cuprinsese întreaga Iugoslavie, Gemal Biedici a îndeplinit funcţia de secretar al Comitetului local al Partidului Comunist Iugoslav din Mostar şi Sarajevo şi pe aceea de secretar al Comitetului local al partidului pentru districtul Tuzla.

După eliberarea ţării, lui Gemal Biedici i s-au încredinţat sarcini de conducere pe linie de partid. A lucrat ca secretar al Comitetului regional Mostar al P.C.I. şi, ulterior, a condus Direcţia de agitaţie şi propagandă de pe lîngă C.C. al P. C. din Bosnia şi Herţegovina. La primul Congres al P. C. din Bosnia şi Herţegovina, a fost ales membru al C.C. şi reales de mai multe ori în această calitate iar după cel de-al VII-lea Congres al U.C.I. a devenit membru al C.C. al U.C.I.

Actualul şef al Consiliului Executiv Federal a deţinut şi importante funcţii de stat : adjunct al ministrului afacerilor interne în guvernul Republicii Bosnia şi Herţegovina, apoi secretar general al guvernului acestei republici, preşedinte al Adunării populare districtuale Mostar. A deţinut, de asemenea, funcţia de secretar de stat pentru legislaţie şi muncă în Consiliul Executiv Federal. Revenit ulterior la Sarajevo, a fost ales preşedinte al Consiliului Executiv republican. A îndeplinit apoi funcţia de vicepreşedinte şi, mai tîrziu, de preşedinte al Adunării Republicii Socialiste Bosnia şi Herţegovina. În repetate rînduri a fost ales deputat al Adunării Federale.

Gemal Biedici e distins cu numeroase ordine şi medalii pentru meritele sale în lupta de eliberare şi în construcţia socialismului.

G. I.

POȘTA REDACȚIEI

RĂZBOIUL CHIMIC

Se știe că unul din principalele subiecte înscrise pe agenda dezbaterii problemelor dezarmării este interzicerea armelor biologice și chimice.

Armele chimice sînt legate de producția industrială a substanțelor chimice, apărute la sfîrșitul secolului XIX și începutul secolului XX. Un prilej de experimentare l-a oferit primul război mondial. La 22 aprilie 1915, cu concursul lui Fritz Haber, autorul sintezei amoniacului, director al departamentului războiului chimic, germanii aruncă 168 tone de clor asupra liniilor franceze. Din 15 000 soldați atinși, 5 000 își pierd viața. Această dată e considerată ca marcînd începutul războiului chimic. În martie 1918, în regiunea Ypres-Saint Quentin, germanii au aruncat 500 000 de obuze de iperită, proaspătul produs al laboratoarelor germane. După război, la 17 iunie 1925, Liga Națiunilor a redactat un protocol în sensul interzicerii armelor chimice. Un mare număr de state și-au dat adeziunea. În anul 1934, la uzinele „Bayer" ale concernului I. G. Farben, Gerhardt Schrader obține o serie de rezultate în direcția insecticidelor, dar cu o acțiune destul de puternică și asupra animalelor cu sînge cald. În 1935, un decret al regimului hitlerist ordonă ca toate laboratoarele să supună Ministerului războiului invențiile cu aplicabilitate militară. În 1938, Schrader reușește sinteza sarinului, iar în 1944 sintetizează „gazul morții". Ambele rămîn nefolosite (cantitățile sînt încă mici, iar Germania hitleristă putea fi la rîndul ei tratată asemănător de aliați, ale căror laboratoare nu au stat desigur inactive). Pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, abstracție făcînd de lagărele de concentrare, se cunosc două cazuri de folosire a armelor chimice în război. În 1936, trupele lui Mussolini distrug în numai 4 zile unul din corpurile de elită ale armatei etiopiene care nu era prevăzut cu material protector împotriva armelor chimice. În 1941, armata japoneză folosește obuze cu produse chimice mortale într-un puternic bombardament asupra teritoriului chinez.

Cercetările au continuat și după război. Laboratoarele suedeze și americane au raportat obținerea unor toxine cu o mare forță de distrugere. În aceste cercetări se investesc sume fabuloase, sînt imobilizați oameni de știință, experți, tehnicieni. După cum afirmă „SIPRI Yearbook 1968—1969", numai în S.U.A. se cheltuiesc într-un an peste 550 de milioane de dolari pentru bugetul războiului chimic. În trei arsenale din S.U.A. (Edgewood, Pine Bluff, Denver) se află utilaje în valoare de 700 milioane de dolari. Și iată-ne ajunși, inevitabil, la conflictul din Asia de sud-est. O lungă perioadă de timp, Administrația americană afirma că toxinele utilizate în Vietnamul de sud au drept scop combaterea insectelor, rozătoarelor, buruienilor. Dar inofensivele ierbicide au devenit în mîna experților militari arme devastatoare, care nu numai că distrug recoltele, dar sterilizează solul, provoacă schimbări de climă, dispariția unor specii de animale etc. S-au observat acțiuni puternice ale substanțelor asupra țesuturilor animale. De asemenea, efecte puternice se observă asupra persoanelor subalimentate. Substanțele relativ puțin toxice devin mortale prin folosire repetată în cantități mari. O amplă mișcare de protest s-a declanșat după ce, la 14 martie 1968, la Dugway (S.U.A.), 6 000 de oi au murit datorită contactului cu un nor artificial adus de vînt de pe un teren de experimentări toxice. La 18 august 1970 s-au scufundat la 5 000 m adîncime rezervoare cu substanțe toxice. Nu se știe nimic despre consecințele ecologice pe care le-ar avea eliberarea gazului în ocean. „Scientific American" a publicat un articol din care reiese că numai în 1967, în Vietnamul de sud au fost distruse 600 000 hectare de pădure și 90 000 de hectare de culturi. Și 1967 nu a fost „un an de vîrf". Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) a imaginat un caz cît se poate de verosimil în cazul unui război chimic. În centrul orașului atacat locuiesc 150 000 de oameni. În mod normal, 80 000 de persoane mor pe loc. 35 000 pot fi salvate dacă li se administrează rapid antidoți. De aici ar rezulta 120 000 de decedați și 10 000 de spitalizați (dar salvarea, ordinea publică, medicii, spitalele, administrația pot fi și ele contaminate).

J. LUMOVICI
Timișoara

„Lumea vă răspunde"

Basarab Costescu, București. 1. Documentele secrete ale Pentagonului privind implicarea Statelor Unite în războiul din Indochina au fost publicate în volum de editura „Bantam Books", într-un tiraj de 500 000 exemplare (care s-a și epuizat). Se proiectează o a doua ediție, de un milion exemplare, deoarece, numai pînă la jumătatea lunii iulie, comenzile din țară și din străinătate depășeau un milion și jumătate de exemplare. 2. La sfîrșitul lunii iunie populația Japoniei atinsese 104 539 680 locuitori.

REFORME BELGIENE

St. Georgescu, București. Cele trei proiecte de lege care au suscitat vii dezbateri în parlamentul belgian în ultimele două luni și de a căror adaptare depindea, potrivit majorității observatorilor politici, menținerea la putere a actualului cabinet condus de Gaston Eyskens, erau menite să pună capăt (ori cel puțin să atenueze) conflictele dintre valoni și flamanzi. Trebuiau votate proiectul 399 — prin care urmează a se crea grupuri lingvistice în parlament; proiectul 400 — prin care se creează consiliile culturale; proiectul 973 — prin care se creează consiliile „de aglomerări" și federațiile de „comune" și prin care se restabilește „libertatea capului de familie" în Bruxelles începînd cu data de 1 septembrie (această „libertate" constă în a autoriza părinții să-și crească și să-și educe copiii în limba pe care o doresc). Inițial, proiectul 399 a fost aprobat de Camera Reprezentanților, la 1 iulie, cu 128 de voturi pentru, 3 împotrivă și 42 de abțineri. Și Senatul a dat aviz favorabil. Pentru celelalte două proiecte de legi au fost necesare numeroase ședințe de lucru, în cadrul cărora se părea că nu se va ajunge la vreun acord între partidele de guvernămînt și opoziție. Deoarece impunerea unei reviziuiri a Constituției era imposibilă fără o majoritate de două treimi, trebuia obținut asentimentul membrilor Partidului pentru libertate și progres (P.L.P.), suficient de ostili la un moment dat și care cereau o oarecare remaniere a proiectului 400. În cele din urmă, cînd se părea că situația e fără ieșire, Camera adoptă la 16 iulie proiectul 973 cu 138 voturi pentru, 44 împotrivă și 7 abțineri, iar proiectul 400 — cu 155 voturi pentru, 21 împotrivă și 25 abțineri. Cîteva zile mai tîrziu, la 19 și 20 iulie, prin adoptarea de către Senat a acestor proiecte (400 într-o versiune remaniată) se încheia o lungă controversă între flamanzi și valoni în legătură cu autonomia culturală, cu problemele lingvistice etc. Într-un interviu acordat ziarului „La Libre Belgique", premierul Eyskens oferea un succint tablou al reformelor: „Sîntem acum dotați cu două grupări lingvistice în Parlament, cu patru regiuni lingvistice (Flandra, Walonia, Bruxelles, regiunea de limbă germană, fără a mai număra regimul special permițînd alăturarea directă la puterea centrală a anumitor regiuni deprovincializate), cu trei comunități culturale. În mare, revizuirea noastră cuprinde două axe — regionalizarea și protejarea minorităților".

În fotografie: primul ministru belgian explicînd, în cadrul unei conferințe de presă, noile reforme.

POȘTA REDACȚIEI

„TASADAY"

I. Vlad, Tîrgoviște. 1. Capul monstrului marin asemănător unui hipopotam, descoperit de cei 26 de marinari japonezi în largul coastelor Noii-Zeelande, a apărut brusc la aproximativ 1,50 m deasupra apelor. Nu posedăm informații suplimentare față de cele apărute în ziare. 2. Tribul de primitivi descoperit în Filipine de antropologul filipinez Manda Elizalde e denumit „Tasaday".

Iată relatarea descoperirii făcută de ziarul „La Tribune de Genève" : „Oamenii descoperiți vorbesc aceeași limbă — manobo — cu alte două triburi locuind în aceeași pădure, ubo și tiruray. Unul din membrii tribului ubo, plecînd în căutarea unor ierburi medicinale, a descoperit un grup de oameni stranii despre al căror mod de viață i-a vorbit lui Elizalde. Acesta (care are rang de ministru în guvernul filipinez) l-a urmat în fruntea unei expediții antropologice și a rămas stupefiat de spectacolul oferit. Locuitorii purtau orhidee drept «cache-sexe», nu din pudoare, ci pentru a conjura spiritele să nu-i sterilizeze. Se hrăneau numai cu scarabei, plosnițe, viermi și broaște. Știu să facă focul pentru a-și fierbe alimentele, dar — fapt uimitor — cu lemne ude. Imaginea alăturată reprezintă membri ai acestui trib speriați de elicopterul expediției antropologice.

5 556 000

Aurel Cristea, Rîmnicu Vilcea : 1. Într-un raport alcătuit de un grup de specialiști ai Bibliotecii Congresului Statelor Unite, la cererea Comisiei senatoriale pentru afaceri externe, se arată că, de la începutul intervenției americane în Indochina, au fost utilizate 5 556 000 tone de bombe, rachete și obuze, ceea ce reprezintă o cantitate de două ori mai mare decît în timpul celui de-al doilea război mondial. 2. În anul 1970 firma suedeză „Volvo" a produs 204 000 automobile. Datorită desfacerii reduse pe piața internă (Suedia, după cum știți, nu are decît 9 milioane de locuitori), firma exportă aproximativ 65 la sută din producție. Experți suedezi consideră că această cifră va crește în următorii ani la 85 la sută, în primul rînd datorită dublării, către sfîrșitul deceniului, a producției actuale.

ÎN PALATUL DE LA SKHIRAT

Sima Valeriu, com. Mărgău, jud. Cluj ; Gh. Oprescu, Brașov. Iată, potrivit oficialităților marocane, amănuntele solicitate în legătură cu încercarea de lovitură de stat nereușită din Maroc. La 10 iulie, pentru a-și sărbători aniversarea (42 de ani) regele Hassan al II-lea a invitat cîteva sute de oaspeți marocani și străini la reședința sa de la Skhirat, aflată pe drumul dintre Rabat și Casablanca. Grupul atentatorilor era condus de generalul Medbouh (care, din 1963, conducea Casa militară a regelui), generalul Hamou, generalul Bougrine, generalul Habibi și colonelul de jandarmerie Chelouati. În timp ce personalități de seamă ale statului și oaspeții se adunau la palatul regal, celor cinci le-a fost relativ ușor să ocupe cartierul ministerial din Rabat și clădirea radioului. Un grup de aproximativ 600 de cadeți au înconjurat palatul și au pătruns în interior, în momentul în care suveranul Hassan al II-lea acorda cupele cîștigătorilor unor competiții sportive desfășurate în acea zi. Împușcăturile au provocat un adevărat măcel : au fost ucise o sută de persoane (între care ambasadorul Belgiei, ambasadorul Ghanei, președintele Curții supreme din Maroc, ministrul turismului, decanul Facultății de medicină, comandantul jandarmeriei statului etc.) ; 128 de persoane au fost rănite (între care ambasadorul Coastei de Fildeș, ministrul justiției, ministrul informațiilor). Jean Mauriac, cunoscutul comentator al agenției „France Presse", a transmis un reportaj al evenimentelor petrecute la Skhirat, în care explică modul cum s-a salvat suveranul. Puțin după începutul împușcăturilor, generalul Medbouh a cerut regelui să negocieze cu conducătorul cadeților, colonelul Ababou. Dar, după ce regele este condus într-una din încăperile palatului, Medbouh, plecat să-l aducă pe rebel, este împușcat într-o încăierare, împreună cu medicul regelui. Complotiștii nu mai știau, prin urmare, unde se află suveranul care, între timp, îi acordă generalului Oufkir, ministrul de interne, puteri depline pentru a înăbuși tentativa de lovitură de stat. Măsurile urgente nu întîrzie. Complotiștii sînt dezorientați și, totodată, lipsiți de vreo legătură directă cu Rabat, unde, crezîndu-se că lucrurile au mers bine, la orele 17 se anunță la radio știrea morții lui Hassan al II-lea. Trupele rămase fidele regelui arestează, aproape simultan, la ordinele generalului Oufkir, pe toți rebelii la Rabat, Fez, Meknes și în alte localități.

AFACEREA „GARANTIE FONCIÈRE"

Vasile Truță, Alexandria. Robert Frenkel și soția sa au fost inculpați pentru escrocherii, abuz de încredere, abuz de bunuri sociale și infracțiuni la legea societăților, la 18 iunie. În același timp au fost implicați în afacerea „Garantie foncière" (despre care revista noastră a scris în nr. 30 și a revenit în acest număr) un deputat U.D.R., Rives-Henrys, girant al societății „Garantie foncière", precum și alte șapte persoane, lăsate în libertate provizorie. Interogările au început la 27 iulie. Scandalul produs de afacerea „Garantie foncière" pare să fie, potrivit comentariilor presei franceze, destul de răsunător, amintind de alte asemenea afaceri din ultimul secol. Iată o succintă enumerare a acestor scandaluri politico-financiare : scandalul Panama (în 1892 era lichidată „Compania universală a canalului interoceanic" care, în 1881, începuse străpungerea istmului ; se pare că un mare număr de deputați au profitat de pe urma acestei companii); scandalul fondurilor electorale (1924), bonurile din Arras (în 1949, 100 milioane de bonuri de tezaur au dispărut din trezoreria din Arras, vinovatul afirmînd că acționase la instigarea unui fost ministru) ; afacerea traficului de piaștri (1952—1953) etc.

CUTREMURE ÎN CHILE

Iancu Costea, Craiova. Între țările latino-americane, statul chilian a fost cel mai adesea atins de cutremure datorită poziției sale geografice, în lungul unor mari „fracturi" ale Pămîntului. Aceasta rezultă și din următoarea cronologie a marilor cutremure înregistrate în America de Sud : 1906 — Chile : 20 000 de morți ; distrugerea orașelor Santiago și Valparaiso. 1939 — Chile : 30.000 de morți. 1949 — Ecuador : 6.000 de morți. 1951 — El Salvador : 4.000 de morți. 1958 — Peru : 1.300 morți. 1960 — Chile : 10.000 de morți. 1965 — Chile : 250 morți. 1966 — Peru: 137 morți. 1967 — Venezuela : 400 de morți. 1969 — Peru : 136 morți. 1970 — Peru : 50.000 de morți. Seismul de la 8 iulie a produs în Chile uriașe pagube materiale și un număr însemnat de morți și răniți.

LUMEA
săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România
REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU
Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197
Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții
Abonamentele pentru străinătate : prin I.C.E. „Libri", Calea Victoriei nr. 126, căsuța poștală 134—135. Telex 225

Pentru căminul dumneavoastră

C. E. I. L. SUCEAVA

realizează mobile practice, cu o linie modernă, într-o execuţie îngrijită.

vă recomandăm:

- **Canapeaua extensibilă CARPAŢI (se încadrează plăcut în orice interior)**
- **SUFRAGERIA BÎLEA II**
- **Biblioteca DOINA (ocupă un spaţiu mic şi are o linie frumoasă)**
- **Fotolii de tip R 2**

CENTRALA INDUSTRIALĂ DE UTILAJ PETROLIER

1 MAI PLOIEȘTI

Str. Democrației nr. 121
tel. 10300
telex — 019-219 — Ploiești

Produce
INSTALAȚIA F320–3DH DIESEL HIDRAULIC,
utilaj petrolier de ultimul tip.
Adîncimea de forare: pînă la 6000 m.

UPETROM
PLOIEȘTI

Lei 2

LUMEA

Nr. 33

12 august 1971

OPINII DESPRE ROMÂNIA

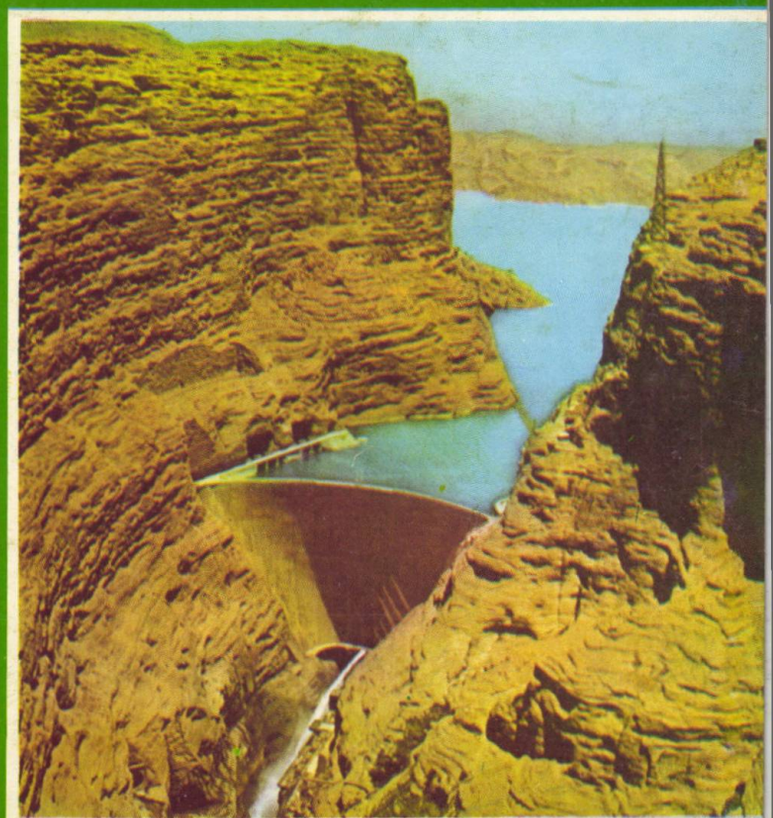

IRAN

Eforturi spre modernizare

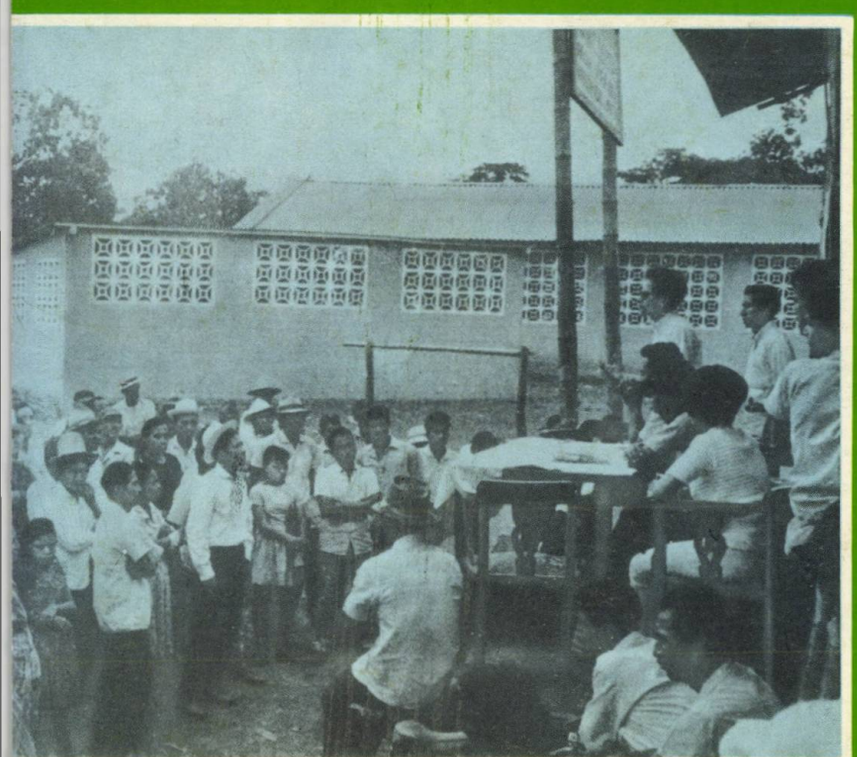

Mutaţii politice latino-americane

Metropole cu două feţe

IMAGINI DIN ŢĂRILE SOCIALISTE

Automobile „Zaporojeț", produse în localitatea cu același nume, la uzina „Kommunar", una din cele mai tinere întreprinderi constructoare de automobile din U.R.S.S.

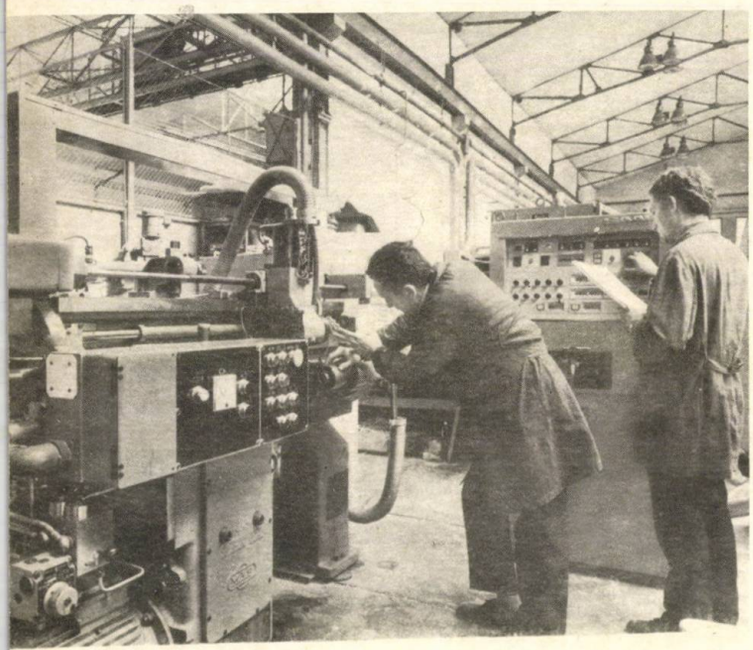

Mașină semi-automată cu control manual produsă de uzina „Kovosvit" din Sezimovo Usti (R. S. Cehoslovacă)

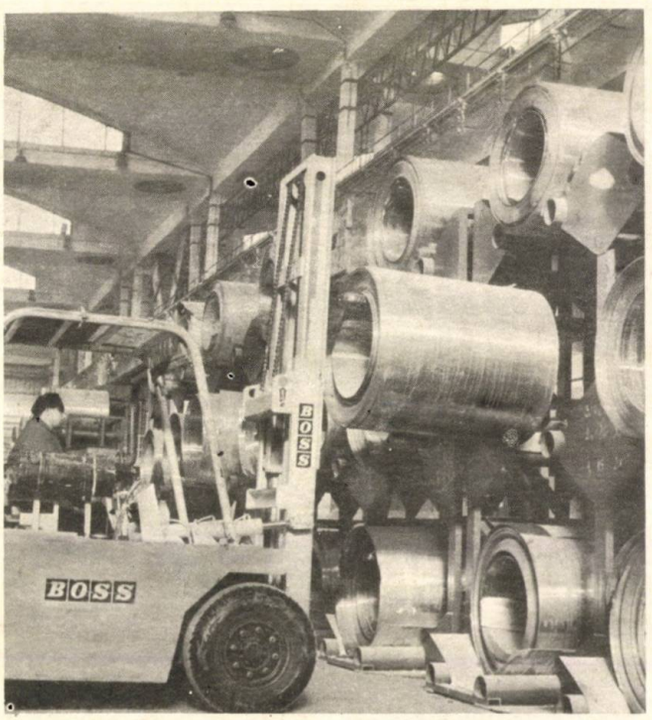

La Szekesfehervar (R. P. Ungară), în apropierea uzinei de metale ușoare, a fost construită o nouă fabrică de laminate

De curînd a fost lansat la Hanoi vasul de pasageri „Eliberarea", a patra navă de acest tip realizată de șantierele navale din capitala R. D. Vietnam

LUMEA

Nr. 33 (407) 12 august 1971

UNA DIN TRĂSĂTURILE caracteristice ale epocii noastre o constituie afirmarea viguroasă în viața internațională a statelor mici și mijlocii, contribuția lor tot mai activă la dezbaterea și rezolvarea problemelor complexe ale lumii contemporane, hotărîrea lor de a se dezvolta la adăpost de orice presiuni și imixtiuni imperialiste. Rolul acestor state pe arena mondială reprezintă în zilele noastre și obiectul unor confruntări de păreri în literatura de specialitate, în planul abordării teoretice (pag. 13).

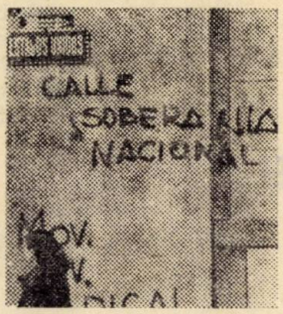

PE LÎNGĂ ȚĂRILE din așa-numitul „triunghi andin", cu „vîrfurile" la Santiago de Chile, Lima și La Paz, în America Latină se extinde sfera de desfășurare a unor evenimente semnificative, ilustrînd amploarea și diversitatea proceselor și mutațiilor social-politice din această parte a lumii, activizarea tendințelor și a forțelor progresiste în variante tot mai numeroase. După Chile, Uruguayul este a doua țară latino-americană unde s-a creat un front al „unității populare". Coaliții de stînga s-au constituit sau sînt în curs de constituire în Ecuador și Columbia. Recent a fost semnat în Venezuela proiectul de lege referitor la naționalizarea petrolului (pag. 19).

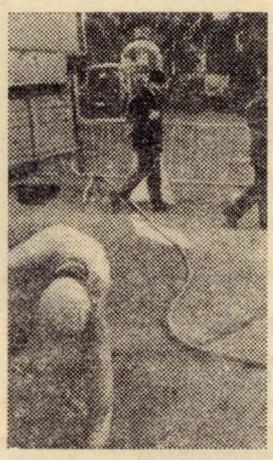

MARCÎND în veacul trecut, prin schelăria sa metalică, o premieră mondială în istoria arhitecturii, devenite datorită lui Emile Zola „personaj" de roman („Pîntecul Parisului"), celebrele Hale ale capitalei franceze sînt socotite astăzi un obstacol în calea unor proiecte de modernizare urbanistică, motiv care a determinat autoritățile municipale să decidă demolarea secularului edificiu. Hotărîrea a provocat nu puține controverse, constituirea unei asociații cetățenești de „apărare a Halelor", precum și supoziții potrivit cărora noile amenajări ce urmează să transforme radical cartierul respectiv al Parisului sînt de natură să asigure considerabile profituri unor mari oameni de afaceri (pag. 22).

CONSECINȚĂ firească a industrializării, fenomenul urbanizării, expansiunea orașelor contemporane cunoaște astăzi ritmuri și proporții fără precedent. Acest proces cu toate implicațiile sale este indisolubil legat de cadrul social-istoric în care se desfășoară. În societatea capitalistă, cu cortegiul ei inerent de contradicții și inegalități, urbanizarea duce inevitabil la dezvoltarea orașelor „cu două fețe", în care centrele opulente, cartierele luxoase coexistă cu faimoasele slums-uri sau bidonville-uri, unde trăiește în condiții precare o populație săracă, frustrată, cu venituri instabile, lovită de efectele șomajului total sau parțial (pag. 24.).

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII. 2—3

PE FIRUL EVENIMENTELOR

New Delhi. Tratatul sovieto-indian. Eugen Călinescu. 6

Pekin. Din agenda diplomatică. 8

Saigon. Preliminarii la o farsă electorală. Ștefan Nicolae. 8

Londra. Tensiune la „Upper Clyde". Stelian Țurlea. 9

Orientul Apropiat. Consultări și contacte. Dumitru Constantin. 10

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Dezvoltarea în perspectivă a relațiilor economice dintre țările membre ale C.A.E.R. Constantin Manoliu. 4

Cele două simboluri ale Hiroșimei. George Serafin. 12

Statele mici și mijlocii în viața internațională. Edwin Glaser. 13

Iran. Dialoguri despre progres. Radu Budeanu. 18

Venezuela, Uruguay, Ecuador, Columbia : Mutații semnificative. Anca Voican. 19

Paris. Bătălia Halelor. Paul Diaconescu. 22

DIN SURSE. 11

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Obiective actuale în lupta comuniștilor spanioli. 16

REALITĂȚI ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE

Metropole cu două fețe. Ilie Șerbănescu. 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Rinascita, Nodom Sinmun, Le Nouvel Observateur, Jeune Afrique. 27—30

PROFIL

Amir Abbas Hoveyda, primul ministru al Iranului. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

ROMÂNIA

●

prezențe
contacte
opinii

„PROPUNERILE ROMÂNIEI SÎNT CONSTRUCTIVE"

Politica României și propunerile formulate de țara noastră pentru soluționarea problemelor dezarmării generale și, în mod prioritar ale dezarmării nucleare, se bucură de un ecou favorabil în cercurile conferinței de la Geneva.

Șeful delegației Marocului la conferința Comitetului de dezarmare, MOHAMED AL ARBI KHATTABI, ne declara : „Am apreciat mult intervenția română, deoarece ea are meritul de a stabili un raport între diferitele probleme internaționale. Ea subliniază mai cu seamă importanța propunerilor române pentru țările europene și, în mod special pentru securitatea în Balcani. Punctele de vedere române în problema lichidării bazelor străine, a încetării cursei înarmărilor, ne sînt apropiate și de aceea le acordăm o deosebită prețuire".

În același context, ambasadorul GEORGE IGNATIEFF, conducătorul delegației canadiene, a apreciat că „Propunerile române cuprinse în discursul colegului meu, ambasadorul Datcu, sînt constructive. Ele reflectă principiile României pentru soluționarea problemelor dezarmării".

Referindu-se în mod special la una din inițiativele țării noastre,șeful delegației japoneze, ambasadorul HIROTO TANAKA, declara : „În conformitate cu rezoluția Adunării Generale a O.N.U., adoptată la inițiativa României, eminenți experți din 14 țări, printre care și Japonia, procedează la o importantă muncă de pregătire a unui raport asupra consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor și a cheltuielilor militare. Sper că în urma eforturilor acestor experți vor putea fi obținute date care vor permite să se facă lumină asupra situației referitoare la armamente în lume și asupra consecințelor naționale și internaționale, facilitînd lucrările dezarmării".

Același ecou favorabil îl găsim și în paginile presei elvețiene. „România dorește — *scrie «Journal de Genève»* — să aibă loc negocieri sistematice pentru elaborarea unui proiect de tratat asupra dezarmării generale. Ea este totodată favorabilă transformării Balcanilor într-o zonă liberă de arme nucleare și baze militare străine". *Același ziar continuă :* „Ambasadorul român a sugerat conferinței de dezarmare examinarea fără întîrziere a posibilităților unei înghețări și unei reduceri a bugetelor militare ale tuturor statelor". *„Tribune de Lausanne" relevă :* „Bucureștiul este favorabil unei conferințe mondiale de dezarmare, cu participarea tuturor statelor". *Ziarul „La Suisse" relevă legătura indisolubilă între propunerile române de dezarmare și importantul obiectiv al securității europene.*

Sergiu VERONA

Geneva, august

OCTAV LIVEZEANU

vicepreședinte al I.R.R.C.S.
membru în Consiliul General al A.R.L.U.S.

ÎNTÎLNIRI PRIETENEȘTI

— Care a fost cadrul vizitei și cu ce impresii v-ați întors din recenta dv. călătorie în U.R.S.S. ?

— La invitația Asociației de prietenie sovieto-române, între 23 iulie — 4 august am făcut o vizită de prietenie, împreună cu o delegație A.R.L.U.S., în Uniunea Sovietică, în Kazahstan, unde am vizitat orașele Alma Ata și Aktiubinsk, am fost la colhozuri de stepă, în fabrici și uzine, în tabere de pionieri.

Regiunile pe care le-am vizitat prezintă un mare interes datorită bogăției solului, hărniciei oamenilor și mai ales progresului realizat în anii socialismului, ani care au transformat un ținut din cele mai înapoiate, cu 98 la sută analfabeți, într-o regiune înfloritoare. Mai văzusem Kazahstanul în 1957 și, desigur, reîntîlnirea de azi mi-a oferit prilejul să fac comparație cu situația de acum 14 ani.

Delegația în timpul vizitei la Aktiubinsk

Alma Ata este un oraș minunat. Aș spune nu un oraș cu parcuri și grădini, ci un imens parc, în care se găsesc spații clădite. Cel de-al doilea centru urban aflat pe itinerarul nostru, Aktiubinsk, se află în plină construcție. Fabricile de aici, printre care uzina de aparate Roentgen, fabrica de oglinzi, mase plastice și lacuri și vopsele, dar mai ales fabrica de substanțe cromatice, (în solul regiunii se găsesc bogate zăcăminte de crom) unica în U.R.S.S. și cea mai mare din lume, din punct de vedere al capacității de producție (100 000 tone anual) reprezintă repere importante pe harta industrială a republicii.

În regiunile de stepă am putut constata o mare preocupare pentru producția sporită la hectar și pentru găsirea soiului de grîu aclimatizat, produs în special în stațiunile experimentale.

Vizita în Kazahstan poate fi apreciată drept utilă și extrem de interesantă. Ea ne-a dezvăluit calitățile oamenilor de pe aceste meleaguri, care manifestă o prietenie sinceră față de România socialistă. De altfel, interesul cu care sînt privite progresele economiei și societății românești, bunele sentimente față de țara noastră, precum și dorința adîncirii colaborării și cooperării reciproce au fost subliniate și în cadrul întrevederii noastre cu vicepreședintele Consiliului de Miniștri al R.S.S. Kazahstan, Bilialov Kali Bilialovici.

HEINZ OSKAR VETTER
preşedintele Uniunii Sindicatelor
din R.F. a Germaniei

SAM YORTY
primarul oraşului Los Angeles

DIALOG UTIL

— Ce impresii v-au lăsat contactele avute cu reprezentanţi ai vieţii publice din ţara noastră ?

— Contactele pe care le-am avut cu reprezentanţii sindicatelor din România, precum şi cu celelalte personalităţi ale vieţii social-politice au fost extrem de utile întrucît au favorizat o mai aprofundată cunoaştere a problemelor specifice celor două ţări.

Am avut deosebita satisfacţie ca, în cursul vizitei în ţara dv., să fiu primit şi să am o convorbire cu preşedintele Nicolae Ceauşescu. Am fost extrem de impresionat de clarviziunea ideilor, de modul cum abordează problematica internaţională şi europeană preşedintele român. Siguranţa, realismul, analiza constructivă a celor mai importante probleme ale lumii contemporane sînt elemente definitorii pentru dialogul pe care domnul Nicolae Ceauşescu l-a dus cu delegaţia noastră.

— Cum vă apare România la această primă vizită ?

— Încă înaintea sosirii noastre în România deţineam o serie de informaţii de natură să ne creeze o imagine de ansamblu asupra realităţilor ţării dv. De altfel, actuala noastră vizită a fost pregătită de o serie de alte delegaţii sindicale din Republica Federală a Germaniei. Totuşi, avînd posibilitatea să vedem de astădată „în direct" România, putem spune că imaginea noastră anterioară a fost nu numai completată, dar substanţial îmbogăţită. Este greu să putem aprecia în cîteva cuvinte impresiile noastre asupra panoramicului românesc pe care l-am văzut şi, ca atare, să vă dăm numai două exemple reprezentative : „Uzinele 23 August" reprezintă cu adevărat un complex industrial de talie internaţională, de o evidentă tehnicitate-record şi, la alt „pol", litoralul românesc comparabil cu orice altă coastă de mare anvergură turistică. Peste tot în România se simte elanul constructiv al poporului dv. minunat.

— Care sînt obiectivele sindicatelor din ţara dv. şi metodele prin care acestea sînt traduse în practică ?

— Aş începe prin a vă spune că în R.F.G., între deziderate le păturilor celor mai largi ale populaţiei şi politica statului se reliefează o serie de diferenţe. Pentru a fi succint, fără o democraţie a muncii nu există o reală democraţie de stat. Or, în R.F.G. noi avem de luptat pentru a realiza o adevărată democraţie pe tărîm economic, adică acolo unde oamenii muncii îşi trăiesc cea mai mare parte din viaţă. De aceea, obiectivele principale ale sindicatelor noastre, care includ peste 6 750 000 de membri, sînt : de a dezvolta democraţia în economie, de a spori influenţa sindicatelor asupra masei de salariaţi, de a obliga partidele politice să includă în programele lor interesele reale ale populaţiei, în sfîrşit, de a desfăşura o muncă educativă progresistă. În privinţa metodelor, ele sînt extrem de variate, mergînd de la munca de lămurire a salariaţilor pentru a se uni în cadrul sindicatelor în vederea sprijinirii intereselor comune, pînă la formele mai „ascuţite" ale apărării drepturilor muncitoreşti.

— În opinia dv., care sînt căile de colaborare între sindicatele din diverse ţări ?

— În condiţiile în care sindicatele apără respectarea intereselor clasei muncitoare dintr-o ţară sau alta, ele militează pe tărîm internaţional în vederea eliminării forţei ca mijloc de rezolvare a problemelor dintre state, luptînd împotriva amestecului în treburile interne ale altor ţări. Clasa muncitoare militează pentru pace şi cooperare, pentru înţelegere între popoare, pentru progres. În acest cadru, căile cooperării şi colaborării între organizaţiile sindicale, inclusiv cele din România şi R.F.G., nu fac excepţie, fiind larg deschise.

„O ŢARĂ DORNICĂ DE PROGRES"

– Care sînt impresiile dv. în urma discuţiilor avute cu personalităţi ale vieţii publice din România ?

– În cursul acestei prime vizite în România am avut o serie de întrevederi cu factori de răspundere din ţara dv. şi am avut ocazia să fiu primit de preşedintele Nicolae Ceauşescu, pe care avusesem onoarea să-l cunosc cu prilejul vizitei sale în Statele Unite. În urma discuţiilor avute cu personalităţile române, în special cu preşedintele Nicolae Ceauşescu, am putut trage concluzia că România perseverează cu hotărîre în practicarea unei politici constructive în cele două direcţii fundamentale ale acestei politici : dezvoltarea rapidă a economiei şi realizarea, în planul legăturilor externe, a unor relaţii echitabile, bazate pe independenţă şi suveranitate. România dovedeşte consecvenţă în aplicarea neabătută a acestor principii, în dezvoltarea naţiunii conform propriilor deziderate.

— Cum aţi caracteriza România, poporul român ?

– Orice străin aflat pentru prima oară în ţara dv. este frapat de caracterul prietenos, deschis, al românilor. Mi-am putut da seama, totodată, că populaţia îşi manifestă nu numai în teorie sprijin faţă de conducătorii României, în politica dusă de preşedintele Nicolae Ceauşescu, dar în modul cel mai practic, prin depunerea unor eforturi substanţiale în multiple domenii de activitate. Industrializarea şi modernizarea economiei româneşti, în vederea atingerii unui standard de viaţă cît mai ridicat, denotă orientarea guvernului dv. spre alegerea unor căi eficace de abordare a problematicii complexe pe care o ţară dornică de progres le are de înfruntat pe drumul ei înainte. De aceea, mi se par concludente munca tenace a poporului dv. şi înţelegerea lui faţă de necesitatea depunerii de mari eforturi, al căror scop final este în fond el însuşi.

— Reprezentaţi municipalitatea unui mare oraş american. În ce constă problematica specifică a Los Angelesului ?

– Problematica Los Angeles-ului derivă din modul în care se dezvoltă oraşul. Noi trebuie să rezolvăm o serie de aspecte deosebit de complicate. În primul rînd, creşterea populaţiei urbane. În ultimii ani, Los Angeles-ul a înregistrat un spor de peste 350 000 de locuitori. Aceasta implică repartizarea de locuri de muncă, locuinţe, şcoli etc. Nu întotdeauna putem răspunde, în proporţia necesară, solicitărilor. Avem perioade în care şomajul, spre exemplu, devine una din problemele presante ale administraţiei. La aceasta se adaugă problemele traficului rutier excesiv, căruia trebuie să i se găsească o rezolvare într-o perspectivă apropiată, studierea unei politici de dezvoltare urbanistică raţională, ameliorarea metodelor de lucru ale aparatului administrativ etc.

– Vă rugăm să vă referiţi şi la relaţiile româno-americane.

— Împreună cu membrii delegaţiei americane, am venit în România pentru a vedea ce putem realiza concret în vederea întăririi relaţiilor între poporul american şi poporul român. Ambele părţi pornesc, desigur, de la ideea avantajului reciproc în abordarea acestei amplificări a schimburilor de bunuri. Este adevărat că Statele Unite au un anumit sistem social-politic şi România un altul. Aceasta nu înseamnă însă deloc că porţile colaborării între statele noastre trebuie să rămînă închise. Într-un plan mai larg, eu cred că, dacă îmbogăţim şi diversificăm legăturile româno-americane, contribuim la îmbunătăţirea climatului politic internaţional. Drumul spre această ameliorare a climatului mondial este pavat de contactele directe, vizitele reciproce, schimbul de idei, de opinii, între factorii de răspundere ai statelor. Şi eu cred că, atît timp cît condiţiile unui dialog există şi prezintă tendinţa de a se accentua, atît popoarele noastre cît şi cele ale lumii întregi nu au decît de cîştigat.

Rubrică realizată de
Radu BUDEANU

DEZVOLTAREA ÎN PERSPECTIVĂ A RELAȚIILOR ECONOMICE DINTRE ȚĂRILE MEMBRE ALE C.A.E.R.

În condițiile contemporane, paralel cu mobilizarea intensă de către fiecare țară a resurselor sale materiale și umane — condiție esențială a dezvoltării fiecărei națiuni pe drumul construcției socialiste și comuniste — colaborarea bilaterală și multilaterală dintre țările membre ale C.A.E.R. constituie un factor important al dezvoltării economiei naționale a acestor țări, al asigurării independenței lor, al consolidării, în general, a forței și influenței socialismului în lume.

Pornind de la aceste considerente și luînd ca bază succesele mari obținute, sub conducerea partidelor lor comuniste și muncitorești, în construirea socialismului și comunismului, în dezvoltarea economiei, științei și tehnicii, țările membre ale C.A.E.R. consideră că în etapa actuală apar necesare adîncirea și perfecționarea colaborării dintre ele. În acest scop, la Sesiunea a XXV-a a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, ale cărei lucrări s-au desfășurat — după cum se știe — în perioada 27—29 iulie a.c. la București, aceste țări au adoptat Programul complex al adîncirii și perfecționării în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a acestor țări. La temelia acestui program au fost puse hotărîrile adoptate de către cea de-a XXIII-a sesiune (specială) a C.A.E.R., desfășurată — după cum se știe — în aprilie 1969 la nivelul conducătorilor de partid și de stat ai țărilor membre, hotărîri care au călăuzit întreaga activitate de elaborare și definitivare a Programului complex.

Sinteză a activității depuse de numeroși specialiști, de organele competente ale țărilor membre, precum și de organele C.A.E.R. în decurs de peste doi ani, Programul complex cuprinde aspectele teoretice și practice pe care le ridică extinderea și adîncirea relațiilor reciproce pe o perspectivă îndelungată, în scopul valorificării cu rezultate superioare a avantajelor diviziunii internaționale socialiste a muncii. În acest document sînt determinate scopurile, cerințele și principalele caracteristici ale procesului de perfecționare și adîncire în continuare a colaborării și integrării economice socialiste, proces care este reglementat în mod conștient și planic de partidele comuniste și muncitorești și guvernele țărilor membre ale C.A.E.R.

Este binecunoscut faptul că în elaborarea politicii sale de dezvoltare a relațiilor de colaborare cu celelalte țări ale lumii, ca și în general, în elaborarea politicii de edificare a noii orînduiri, Partidul Comunist Român ține seamă de realitățile obiective ale evoluției vieții social-economice, de tendințele și fenomenele noi care caracterizează această evoluție. Dezvoltarea lumii contemporane pune, în primul rînd, în evidență — ca una din trăsăturile caracteristice fundamentale ale epocii noastre — afirmarea tot mai puternică a ideilor independenței și suveranității naționale, a potențelor creatoare ale națiunilor și statelor de sine stătătoare — forță motrice de prim ordin în asigurarea înaintării popoarelor pe calea progresului lor multilateral, material și spiritual. Totodată, în condițiile dezvoltării susținute a forțelor de producție, ale impetuoasei revoluții științifice și tehnice contemporane, se desfășoară un proces obiectiv de creștere a interdependenței, de adîncire a legăturilor dintre economiile diferitelor țări. În opoziție cu orînduirea capitalistă — în cadrul căreia procesele integraționiste sînt însoțite de puternice contradicții și conflicte, de încălcarea intereselor naționale, legitime ale popoarelor — socialismul creează condiții favorabile, oferă premise reale pentru îmbinarea armonioasă a tendințelor mai sus menționate, pentru asigurarea unei strînse unități între interesele naționale și cele internaționale.

Integrarea economică socialistă este menită — în concepția partidului nostru — să asigure adîncirea interdependenței între economiile naționale ale unor state socialiste suverane și egale în drepturi. Dezvoltarea complexă și multilaterală a economiei fiecărei țări socialiste constituie premisa de bază și scopul principal al extinderii și adîncirii colaborării reciproce, reprezintă o condiție hotărîtoare a întăririi sistemului socialist mondial. Procesul de perfecționare a colaborării reciproce este, astfel, menit să contribuie în mod activ la întărirea economiei naționale a fiecărei țări, la formarea unor structuri moderne, de înaltă eficiență, în cadrul fiecărei economii naționale, la desfășurarea largă a revoluției tehnico-științifice, la creșterea eficienței producției socialiste și a bunăstării poporului. **„Noi considerăm C.A.E.R. — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca un organism important în realizarea colaborării dintre țările socialiste membre ale acestei organizații. Considerăm că această colaborare trebuie să contribuie la dezvoltarea economiei fiecărei țări, la întărirea bazei tehnico-materiale a socialismului din fiecare țară, la crearea în fiecare stat membru al organizației a condițiilor pentru făurirea societății comuniste".**

O trăsătură caracteristică a procesului de adîncire și perfecționare în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste este faptul că acestea au rolul de a contribui la apropierea și egalizarea treptată a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor membre ale C.A.E.R. Desfășurarea acestui proces constituie, de altfel, unul din principalele țeluri prevăzute în Statutul C.A.E.R., ca o cerință firească care izvorăște din esența noii orînduiri sociale a acestor țări, din principiile relațiilor de tip nou dintre țările socialiste.

Partidul și guvernul țării noastre consideră că adîncirea și perfecționarea în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R. trebuie să aibă loc **în conformitate cu principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist, pe baza respectării suveranității de stat, independenței și intereselor naționale, a neamestecului în treburile interne, egalității depline în drepturi, avantajului reciproc și intrajutorării tovărășești.** Experiența istorică a confirmat pe deplin forța vitală a acestor principii, singurele care corespund cerințelor obiective ale consolidării construcției socialiste în fiecare țară, ale dezvoltării sistemului mondial socialist, intereselor creării unei baze trainice pentru o colaborare internațională largă și fructuoasă.

Viața a demonstrat și demonstrează că **suveranitatea și independența națională constituie atribute inalienabile ale fiecărei țări și că respectarea lor reprezintă condiția esențială pentru dezvoltarea unor relații de colaborare cu adevărat rodnice, pentru asigurarea unei coeziuni și unități trainice a țărilor socialiste.** Este pe deplin evident faptul că problemele cardinale ale dezvoltării social-economice a unei țări socialiste — stabilirea principalelor proporții și ritmuri de creștere economică, repartizarea venitului național, politica de investiții, comercială și valutară externă ș.a. — pot fi rezolvate cu succes, în funcție de cerințele și necesitățile țării respective, numai dacă partidul și guvernul acestei țări dețin toate pîrghiile conducerii economice, politice și sociale și își exercită pe deplin atribuțiile cu care sînt investite de popor. Dreptul de a hotărî în mod liber și suveran, fără nici un amestec din afară, asupra destinelor proprii, asupra căilor sale de dezvoltare constituie un drept sfînt al fiecărui popor, un drept căruia socialismul este menit să-i asigure condițiile cele mai favorabile pentru deplina sa afirmare și respectare.

În Programul complex se prevede în mod clar că **integrarea economică socialistă constituie o activitate liber consimțită a țărilor participante.** Reafirmînd principiile cuprinse în statutul C.A.E.R. — a căror valabilitate deplină a fost și este dovedită de practică — documentul subliniază, totodată, că integrarea economică socialistă nu este însoțită de crearea de organe supranaționale, nu afectează problemele planificării interne ale activității financiare și de gestiune economică a organizațiilor țărilor participante. În acest document se arată, de asemenea, că o condiție indispensabilă pentru desfășurarea unei conlucrări rodnice o constituie promovarea unor asemenea forme și me-

tode de colaborare, care să permită participarea la aceasta a tuturor țărilor membre ale C.A.E.R., în condițiile liberului consimțămînt deplin și ale dreptului fiecărei țări de a-și declara interesul pentru oricare acțiune de colaborare și cooperare, în orice moment al desfășurării ei. Documentul subliniază că orice țară are dreptul să-și declare interesul de a participa la acțiunile de colaborare și cooperare pentru care inițial s-a declarat neinteresată, în orice moment în care consideră că această participare este oportună pentru ea, și că neparticiparea uneia sau mai multor state la anumite acțiuni de colaborare nu trebuie să influențeze colaborarea și cooperarea reciprocă în celelalte domenii de activitate.

Partidul nostru apreciază că **extinderea și diversificarea legăturilor economice dintre țările membre ale C.A.E.R. trebuie să fie realizate în condițiile lărgirii continue a relațiilor cu toate celelalte țări socialiste, precum și cu celelalte țări ale lumii,** pornindu-se de la considerentul că dezvoltarea legăturilor economice și tehnico-științifice dintre toate țările socialiste constituie un factor de prim ordin al dezvoltării cu succes a fiecăreia dintre ele și a sistemului socialist mondial, în ansamblu ; totodată, este necesar să se aibă în vedere faptul că diviziunea internațională socialistă a muncii se formează cu luarea în considerare a diviziunii mondiale a muncii, că participarea activă la circuitul mondial de valori materiale și spirituale este o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări, o condiție esențială a dezvoltării unor relații de colaborare și înțelegere rodnică între popoare. În acest sens, documentul adoptat prevede că țările membre ale C.A.E.R. vor continua să dezvolte legăturile economice și tehnico-științifice cu celelalte țări ale lumii, indiferent de orînduirea lor socială și de stat, pe baza principiilor egalității în drepturi, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne și respectării suveranității.

Încă de la crearea sa, C.A.E.R.-ul a fost conceput ca o organizație deschisă, atît colaborării cu celelalte țări socialiste, cît și cu alte state care doresc acest lucru. În acest sens, în Programul complex se arată că la înfăptuirea acțiunilor prevăzute în cadrul său, poate participa, total sau parțial, în forme diferite, orice țară nemembră a C.A.E.R., care apreciază că acțiunile de colaborare din Program prezintă interes pentru ea. Aceste prevederi au în vedere să creeze posibilitatea și pentru alte țări socialiste sau nesocialiste de a participa la activitatea de colaborare desfășurată în cadrul C.A.E.R.

■

In marea lor majoritate, formele și metodele preconizate a fi folosite pentru înfăptuirea procesului de adîncire și perfecționare în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R. sînt acelea care și-au dovedit viabilitatea în practica colaborării desfășurate pînă în prezent în cadrul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Totodată, în documentul adoptat de Sesiunea a XXV-a a C.A.E.R. modalitățile respective de colaborare apar cu un conținut îmbogățit și diversificat, ca urmare a necesității adaptării lor la noile cerințe ale creșterii economice a acestor țări. Documentul prevede, de asemenea, promovarea unor forme noi considerate de țări că corespund actualei etape de desfășurare a construcției socialiste.

În procesul **coordonării planurilor de dezvoltare economică a țărilor** — care va constitui în continuare principalul mijloc de realizare a diviziunii internaționale socialiste a muncii și care se va desfășura și în viitor pe cale bilaterală, nemijlocit între țările membre ale C.A.E.R., și pe cale multilaterală în cadrul organelor Consiliului de Ajutor Economic Reciproc — vor fi soluționate probleme economice ale dezvoltării țărilor care vor necesita, după părerea acestora, o conjugare a eforturilor lor, în scopul satisfacerii mai depline a necesarului țărilor interesate, pe o perspectivă îndelungată, în combustibil, energie și materii prime, utilaje moderne, produse agricole, alimentare și mărfuri de larg consum, pe baza unei largi cooperări în producție, știință și tehnologie și a specializării în producția utilajelor perfecționate.

Colaborarea în domeniul activității de planificare, care se va înfăptui în mod sistematic și neîntrerupt, va cuprinde perfecționarea în continuare a coordonării planurilor cincinale, schimbul de experiență în elaborarea prognozelor naționale și elaborarea de prognoze comune în baza datelor țărilor interesate, extinderea coordonării planurilor pentru problemele și obiectivele de colaborare care decurg din programele previzionale ale țărilor pe o perioadă de 15—20 ani, pentru a căror soluționare țările consideră oportună coordonarea eforturilor lor. O nouă formă de colaborare în domeniul activității de planificare o va constitui și planificarea comună de către țările interesate membre ale C.A.E.R. a unor ramuri industriale și tipuri de produse, activitate ce se va desfășura în condițiile dreptului de decizie al organelor competente din fiecare țară asupra participării, ale menținerii caracterului independent al planificării interne, a propriilor lor naționale asupra capacităților de producție și a resurselor respective.

În relevarea problematicii care va face obiectul **colaborării în diferite domenii ale economiei, științei și tehnicii** un rol important va reveni consultațiilor reciproce în principalele probleme ale politicii economice — în cadrul cărora țările membre ale C.A.E.R. vor face schimb de informări și de păreri asupra problemelor care prezintă importanță în relațiile reciproce ale acestor țări și, îndeosebi, asupra acelora pentru a căror soluționare țările nu dispun, fiecare în parte, de suficiente mijloace.

Un loc important în dezvoltarea relațiilor dintre țările membre ale C.A.E.R. îl ocupă colaborarea în domeniul științei și tehnicii. Concentrarea eforturilor în acest important domeniu pentru economia națională a fiecărei țări devine necesară pentru soluționarea unor probleme științifice fundamentale care au o mare însemnătate pentru dezvoltarea în perspectivă a economiilor naționale, precum și a unor probleme științifice cu caracter aplicativ, îndeosebi a celor legate de realizarea specializării și cooperării reciproce.

În mod deosebit se prevăd în Programul complex măsuri care să favorizeze **extinderea cooperării în producție, știință și tehnologie și dezvoltarea specializării în producție.** Un accent sporit se pune pe problemele asigurării prin cooperare a nevoilor țărilor de combustibil, energie, materii prime pentru siderurgie și metalurgie neferoasă, precum și realizarea unor utilaje de înaltă tehnicitate și competitivitate. În acordurile și convențiile de cooperare și specializare, care se preconizează a se încheia între organizațiile economice sau tehnico-științifice ale țărilor respective, urmează să se prevadă soluționarea întregului complex al problemelor pe care le ridică acțiunile respective de colaborare în domeniile producției, comercial, valutar-financiar etc.

Programul complex prevede o serie de acțiuni în domeniul **dezvoltării relațiilor de comerț exterior,** dezvoltare care în ultimă instanță, oglindește rezultatele obținute în diferite domenii de colaborare. La baza relațiilor comerciale dintre țările membre ale C.A.E.R. va sta în continuare monopolul de stat asupra comerțului exterior. Atenție deosebită se va acorda întăririi rolului acordurilor comerciale de lungă durată și protocoalelor anuale în scopul asigurării în continuare a caracterului planic al schimburilor reciproce de mărfuri. În același scop s-a convenit ca acordurile comerciale să conțină în continuare contingente cantitative ferme la acele mărfuri care prezintă o însemnătate deosebită pentru economia țărilor, iar pentru alte mărfuri importante — în privința cărora părțile contractante își asumă de asemenea obligații ferme de livrare — să se prevadă contingente valorice. Acțiunile prevăzute în Programul complex referitoare la comerțul exterior sînt menite să contribuie la lărgirea necontenită a volumului livrărilor reciproce, un loc tot mai important urmînd să se acorde creșterii livrărilor ca rezultat al acțiunilor de cooperare din domeniul producției materiale.

În domeniul valutar-financiar se are în vedere perfecționarea, îndeosebi, a instrumentelor valutar-financiare care deservesc schimburile de mărfuri și activitatea de cooperare și specializare. În acest sens se preconizează un sistem de măsuri care să ducă la îmbunătățirea folosirii rublei transferabile în decontările bilaterale și multilaterale în cadrul schimburilor de mărfuri. Se au în vedere studierea lărgirii sferei de aplicare a decontărilor multilaterale și stabilirea de către țări de cursuri și coeficienți fundamentați economic între valutele lor naționale.

Pentru înfăptuirea Programului complex se va acorda o atenție sporită măsurilor îndreptate spre **lărgirea legăturilor directe** dintre organele și organizațiile economice și tehnico-științifice ale țărilor membre ale C.A.E.R. pentru ca acestea să participe nemijlocit, în funcție de împuternicirile de care dispun prin legislația internă, de la efectuarea unui larg schimb de experiență și informații pînă la realizarea unor obiective și acțiuni concrete de cooperare în producție, în cercetarea științifică și tehnică, obiective și acțiuni care vor decurge, îndeosebi, din coordonarea planurilor economice.

■

Partidul și guvernul țării noastre apreciază că adoptarea Programului complex al adîncirii și perfecționării în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R. creează o bază bună pentru dezvoltarea colaborării multilaterale dintre țările membre. Totodată, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„adoptarea acestui program este numai începutul, pentru că este necesar ca prevederile lui să fie realizate în viață. Noi sperăm că în spiritul în care s-a lucrat la definitivarea și la adoptarea lui se va acționa pentru a găsi căile de realizare în practică a programului în toate domeniile de activitate".** Ca și pînă acum, România socialistă va milita și în viitor, cu toată hotărîrea, pentru dezvoltarea colaborării, atît cu țările membre ale C.A.E.R., cît și cu toate celelalte țări socialiste, în interesul înfloririi și progresului continuu al țării noastre, al tuturor țărilor socialiste, în interesul unității și coeziunii sistemului mondial socialist, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Constantin MANOLIU

ORIENTUL APROPIAT

CONSULTĂRI ȘI CONTACTE

Concentrată asupra unor probleme cunoscute, actualitatea politică din această săptămînă poartă în continuare pecetea unei faze de consultări și contacte diplomatice, ceea ce demonstrează atît importanța chestiunilor abordate cît — mai ales — încercarea ca acestea să fie rezolvate.

Cairo. După ce, sîmbătă, președintele Sadat a avut o întîlnire cu reprezentanții oamenilor muncii egipteni, în cadrul căreia a analizat situația militară și politică a R.A.U. și a prezentat sarcinile care stau în fața populației țării, a doua zi, tot sub președinția șefului statului, s-a desfășurat prima reuniune a Comitetului Central al Uniunii Socialiste Arabe, care a fost ales la recentul Congres național al partidului. Atenția observatorilor politici s-a îndreptat spre luările de cuvînt ale președintelui Sadat în cadrul cărora s-au făcut mai multe referiri atît la actuala situație internă egipteană cît și la problemele internaționale în care este direct interesată R.A.U. Asupra acestui ultim aspect e de notat că Anwar Sadat a reafirmat poziția R.A.U. în problema crizei arabo-israeliene, așa cum el o definise deja la 4 februarie a.c., fapt care a fost interpretat și ca o aluzie implicită la misiunea și contactele lui Sisco în Israel. Arătînd că R.A.U. rămîne în continuare dispusă să redeschidă Canalul de Suez, președintele Sadat reamintea că acesta trebuie să fie preludiul unei reglementări generale care să ducă la evacuarea tuturor teritoriilor arabe ocupate în urmă cu patru ani și că — deci — nu se poate pune problema acceptării unui acord parțial referitor la canal. În acest context — la împlinirea, la 7 august, a unui an de la încetarea focului — prima etapă prevăzută de planul Rogers — Anwar Sadat sublinia că „țara sa refuză să accepte o încetare a focului pe timp nelimitat atîta timp cît teritoriile arabe continuă să fie ocupate" și reamintea de declarația făcută la 23 iulie — potrivit căreia anul 1971 va fi hotărîtor pentru criza din Orientul Mijlociu.

Tel-Aviv. „Misiunea Sisco", care a reținut și ea atenția observatorilor, pare la sfîrșitul ei să nu fi atins obiectivul propus. Acesta consta — după cum sublinia „Le Monde" — „în a convinge, în măsura posibilului, guvernul israelian să fie mai conciliant în ce privește condițiile pentru redeschiderea Canalului de Suez". La sfîrșitul vizitei lui Sisco, într-un bilanț al acesteia, agenția France Presse, după ce nota că premierul israelian a respins categoric propunerile lui Joseph Sisco, sublinia că „totuși dialogul cu părțile interesate va continua". De altfel, și secretarul de stat adjunct american arătase cu puțin înainte că își propune să revină în mai multe rînduri în Orientul Apropiat. Cît privește detaliile propunerilor lui Sisco, prezentate de presa din Israel — se pare că ele sugerează retragerea trupelor israeliene la o distanță de 35—40 km de malul oriental al canalului și o încetare a focului care să nu depășească mai mult de 18 luni, retragerea efectuîndu-se în două etape, prima de 6 luni, a doua de un an. Dar, după cum s-a arătat în declarații oficiale, Israelul nu a fost de acord cu aceste propuneri și reuniunea de duminică a guvernului israelian a fost consacrată poziției adoptate față de misiunea Sisco, aspect asupra căruia „membrii cabinetului au manifestat o perfectă unanimitate", arăta secretarul guvernului.

Amman. Examinarea raporturilor dintre fedaini și iordanieni continuă să se afle în centrul atenției nu numai în capitala regatului hașemit. Cele două misiuni — prima saudito-egipteană, a doua a ministrului tunisian de externe — nu par să fi ajuns la un acord în privința reglementării crizei iordaniano-palestinene. După lungul său turneu prin șapte țări arabe, Masmoudi declara la revenirea sa la Tunis că este necesar să se pregătească serios o întîlnire la nivel înalt în cadrul căreia „fiecare țară arabă să-și definească în mod clar poziția față de rezistența palestineană.". După părerea observatorilor, declarația de mai sus conține implicit ideea că, în cursul misiunii sale, ministrul tunisian n-a obținut toate clarificările necesare.

O anume schimbare de ton a putut fi constatată și în timpul misiunii Sakkaf-Kholi — ministrul de externe saudit și, respectiv, reprezentantul personal al președintelui egiptean. După ce, la sosirea sa la Amman, Sakkaf anunțase „pentru viitoarele 48 de ore noutăți liniștitoare pentru toți arabii", după două zile de convorbiri (înainte de a pleca spre Djeddah) declara : „eu nu mă aștept ca misiunea mea să eșueze. Dar, dacă totuși eforturile noastre de mediere rămîn fără rezultat va trebui să transferăm problema unei întruniri a șefilor statelor arabe".

Între timp, ziarul „Al Ahram" anunță că R.A.U. și Arabia Saudită au elaborat un plan, bazat pe prevederile acordului de la Cairo, pentru aplanarea crizei dintre iordanieni și palestinieni.

Dumitru CONSTANTIN

NEW DELHI

TRATATUL SOVIETO-INDIAN

După cum se știe, cu ocazia recentei vizite la New Delhi a ministrului de externe sovietic, Andrei Gromiko, a fost semnat Tratatul de pace, prietenie și colaborare dintre U.R.S.S. și India, încheiat pe termen de 20 de ani. Documentul consemnează dorința celor două părți de a-și diversifica și aprofunda relațiile bilaterale. În articolul 1 al Tratatului se subliniază, în această ordine de idei, principiile care stau la baza legăturilor dintre U.R.S.S. și India : „Înaltele părți semnatare declară în mod solemn că între cele două țări și popoare vor exista o pace trainică și prietenie. Fiecare din părți va respecta independența, suveranitatea și integritatea teritorială a celeilalte părți și se va abține de la amestecul în treburile interne ale celeilalte părți. Înaltele părți semnatare vor continua să dezvolte și să întărească relațiile de prietenie sinceră, bună vecinătate și colaborare multilaterală existente între ele, pe baza principiilor sus amintite, precum și pe baza principiilor egalității și avantajului reciproc".

În acest cadru, se prevede amplificarea relațiilor tehnico-economice dintre U.R.S.S. și India. Articolul 6 din Tratat consemnează direcțiile de dezvoltare și

Andrei Gromiko și Swaran Singh pe aeroportul din New Delhi

natura acestor legături : „Dînd o mare importanță colaborării economice, științifice și tehnice dintre ele, înaltele părți semnatare vor continua să întărească și să adîncească colaborarea reciproc avantajoasă și multilaterală în aceste domenii, precum și să extindă colaborarea în domeniul comerțului, transportului și comunicațiilor dintre ele, pe baza principiilor egalității, avantajului reciproc și a clauzei națiunii celei mai favorizate, cu respectarea acordurilor existente și a acordurilor speciale cu țările vecine, așa cum este prevăzut în acordul comercial dintre U.R.S.S. și India din 26 decembrie 1970".

Tratatul de prietenie, pace și colaborare sovieto-indian subliniază că U.R.S.S. respectă politica de nealiniere a Indiei, considerînd că aceasta constituie un factor important în realizarea păcii generale și a securității internaționale ; India — se consemnează totodată în Tratat — respectă politica externă a U.R.S.S., orientată în direcția întăririi prieteniei și colaborării cu toate popoarele.

Ambele state și-au afirmat — în Tratat — hotărîrea de a contribui la asigurarea și întărirea păcii în Asia și în întreaga lume, pentru a se pune capăt cursei înarmărilor, în vederea realizării dezarmării generale și totale, care să cuprindă atît înarmarea nucleară cît și cea obișnuită, sub un control internațional efectiv. Exprimînd pozițiile celor două părți în raport cu lupta împotriva colonialismului, articolul 3 precizează : „Conducîndu-se după credința lor față de înaltul ideal al egalității tuturor popoarelor și statelor, indiferent de rasă și credință, înaltele părți semnatare condamnă colonialismul și rasismul — sub toate formele și manifestările lui — și confirmă din nou hotărîrea lor de a le lichida definitiv și total..."

Referindu-se, în cuvîntarea ținută după semnarea Tratatului, la evoluția relațiilor sovieto-indiene, ministrul afacerilor externe al Indiei, Swaran Singh, sublinia : „Semnarea tratatului de pace, prietenie și colaborare dintre U.R.S.S. și India constituie un moment important pe calea dezvoltării relațiilor sovieto-indiene, care din timpul vizitei lui Jawaharlal Nehru în Uniunea Sovietică, în anul 1955, au devenit treptat tot mai strînse... Acest tratat reflectă scopurile pe care le urmărește prietenia noastră și anume : pace, colaborare și dezvoltarea unor relații bilaterale largi în toate domeniile". Cu același prilej, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko, a remarcat : „În toate timpurile — și grele și bune — noi am fost împreună. Aceasta a fost înainte, are loc și în prezent, pentru că fundamentul prieteniei și colaborării dintre Uniunea Sovietică și India îl constituie nu factorii vremelnici, ci interesele vitale pe termen lung ale popoarelor și statelor noastre, cointeresarea lor în asigurarea păcii."

Eugen CALINESCU

FOTOCRONICA

La 15 august, India celebrează ziua proclamării independenței (1947). Imaginea înfățișează unul din principalele monumente ale capitalei, New Delhi

PEKIN

DIN AGENDA DIPLOMATICĂ

Agenda diplomatică a ultimei săptămîni consemnează o serie de momente ce au reținut atenția observatorilor politici, a opiniei publice internaționale. Astfel, s-a anunțat hotărîrea guvernelor Republicii Populare Chineze și Republicii Turcia de a stabili relații diplomatice, la nivel de ambasadă, pe baza respectării principiilor independenței, suveranității, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și interesului reciproc. În legătură cu aceasta ziarul „Jenminjibao" sublinia, printre altele, în cadrul unui editorial : „Între popoarele chinez și turc există legături tradiționale de prietenie... Relațiile de prietenie dintre China și Turcia au fost întrerupte numai din cauza obstrucțiilor imperialismului și colonialismului. Acum, anunțarea stabilirii de relații diplomatice între China și Turcia este în deplină concordanță cu aspirațiile comune ale celor două popoare, și cu interesele comune ale celor două părți... Guvernul Republicii Populare Chineze este singurul guvern legal care reprezintă întregul popor chinez, iar provincia Taivan este o parte inalienabilă a teritoriului Chinei. Orice încercare de a separa Taivanul de China, exprimată prin formulele „două Chine" sau „o Chină, un Taivan", „Taivanul independent" sau „titulatura Taivanului urmează să fie stabilită", nu va fi urmată niciodată... Guvernul chinez afirmă cu fermitate că toate țările, indiferent de mărimea lor și de deosebirile de sistem social, trebuie să fie egale și să trăiască în pace. Noi am căutat cu consecvență să stabilim și să dezvoltăm relații prietenești cu toate țările pe baza egalității și avantajului reciproc, a respectului reciproc pentru suveranitatea și integritatea teritorială. Prezentul acord realizat între guvernele Chinei și Turciei cu privire la stabilirea de relații diplomatice este rezultatul eforturilor comune ale celor două părți. Stabilirea de relații diplomatice între China și Turcia a deschis o cale de perspectivă pentru prietenie și cooperare între cele două țări. Noi sîntem ferm convinși că prietenia dintre popoarele chinez și turc se va dezvolta continuu".

Tot în această săptămînă, Pekinul a fost gazda președintelui Consiliului Revoluționar și prim-ministru al guvernului birmanez, Ne Win. După cum anunță agenția China Nouă, șeful statului birmanez a fost primit de președintele Mao Tzedun cu care a avut o discuție prietenească.

Agenda politică a săptămînii a mai înregistrat publicarea declarației guvernului R.P. Chineze cu privire la dezarmarea nucleară, în legătură cu Declarația guvernului sovietic din 15 iunie 1971, în care se propunea convocarea unei conferințe a celor cinci puteri posesoare de arme nucleare (U.R.S.S., S.U.A., R.P. Chineză, Anglia, Franța) la care să fie examinate problemele dezarmării nucleare în ansamblu. În declarația sa guvernul R.P. Chineze arată : Toate țările din lume, mari sau mici, trebuie să fie egale. Problemele care afectează diferitele țări ale lumii trebuie discutate în comun și reglementate de toate aceste țări, fără a se permite monopolul cîtorva mari puteri. Acesta este un principiu care stă la baza relațiilor internaționale și pe care toate țările trebuie să-l respecte. Împiedicarea unui război nuclear, eliminarea amenințărilor nucleare, interzicerea completă și distrugerea totală a armelor nucleare sînt probleme care privesc pacea și securitatea tuturor țărilor din lume.

China, se spune în declarație, dezvoltă armamentul nuclear, deoarece este obligată să facă aceasta în fața amenințărilor nucleare imperialiste și ea face acest lucru exclusiv în scopul apărării, pentru desființarea monopolului nuclear imperialist și în vederea eliminării, în final, a armelor nucleare. Armele nucleare ale Chinei sînt încă în stadiul experimental și, în prezent, ea nu este încă o putere nucleară.

Expunînd poziția guvernului chinez în problema armelor nucleare, declarația subliniază : în primul rînd, gu-

vernul chinez s-a pronunțat consecvent pentru interzicerea completă și distrugerea totală a armelor nucleare ; în al doilea rînd, guvernul chinez a declarat în numeroase ocazii că niciodată și în nici o împrejurare China nu va fi prima care să folosească armele nucleare ; în al treilea rînd, guvernul chinez s-a pronunțat în mod consecvent pentru convocarea unei conferințe la nivel înalt a tuturor țărilor din lume, care să discute problema interzicerii complete și distrugerii totale a armelor nucleare și, ca primă etapă, să realizeze un acord asupra nefolosirii armelor nucleare. Prin această declarație, guvernul chinez reafirmă, încă o dată, în mod solemn, poziția sa, menționată mai sus.

R. B.

SAIGON

PRELIMINARII LA O FARSĂ ELECTORALĂ

Pînă la 4 august, în fața Curții Supreme din Vietnamul de sud, au trebuit prezentate candidaturile pentru postul de președinte în vederea alegerilor care vor avea loc anul acesta la 3 octombrie. Față de alegerile precedente, anul acesta s-au produs unele modificări în ce privește condițiile desemnării candidaților. Sprijinitorii șefului actualei administrații, Nguyen Van Thieu, au obținut ratificarea unei legi care stabilește că desemnarea candidaților se face numai în condițiile în care fiecare este propus de cel puțin 40 din cei 197 de membri ai Adunării Naționale, sau de cel puțin 100 din cei 554 de consilieri provinciali și orășenești. Potrivit aceleiași legi, candidatul la președinție își alege vicepreședintele. Substratul real al acestei proceduri este precedentul electoral din 1967 cînd Thieu și-a considerat autoritatea știrbită ca urmare a procentului de numai 35 la sută din voturi pe care l-a obținut împotriva unui alt grup de 10 candidați.

Înainte de a se ști care dintre cei intrați în competiție a întrunit condițiile stabilite de Thieu, erau cunoscute patru nume de posibili candidați. Bineînțeles, mai întîi, acela al lui Thieu care și-a ales pentru postul de vicepreședinte pe Tran Van Huong, budhist, fost prim-ministru în 1965 și între 1968 și 1969. Alegerea aceasta a provocat nedumerire pentru că în 1969 Thieu l-a preferat lui Huong, pentru postul de prim-ministru pe Tran Thiem Khiem, pe atunci ministru de interne. Mai mult, Huong este bolnav și și-a manifestat de mai multe ori dorința de a se retrage din viața politică activă. Dar ralierea lui Huong înseamnă pentru Thieu o încercare de apropiere de clanul moderat și budhist, cu o clientelă electorală situată în Saigon și în regiunea Deltei, foarte dens populată.

Un alt nume intrat în competiția electorală este acela al generalului Duong Van Minh, cunoscut mai ales după rolul, de altfel foarte controversat, jucat în lovitura de stat din 1963 împotriva lui Diem. Minh, care beneficiază de un anume sprijin din partea opoziției budhiste și catolice, l-a desemnat pe Ho Van Minh, catolic sudist, vicepreședinte al Adunării Naționale, pentru postul de vicepreședinte.

Ceilalți doi candidați prezumtivi erau Nguyen Cao Ky, actualul vicepreședinte, și Tran Tam, un fost director de cabinet al ministrului informațiilor acum mai bine de 10 ani, fără o activitate politică deosebită în ultima vreme. Pînă la 4 august doar primii doi candidați, adică Thieu și generalul Minh au putut să întrunească numărul de semnături necesare susținerii candidaturii.

Potrivit știrilor difuzate de agențiile de presă, generalul Ky n-a putut să prezinte decît 80 de semnături ale consilierilor, și acelea îndoielnic de... autentice, situație care i-a infirmat candidatura. Se pare însă că 19 consilieri au depus, după anunțarea listei, un recurs în fața Curții Supreme pentru a obține anularea sprijinului acordat lui Thieu și transferul opțiunii lor în favoarea lui Ky. Ky a declarat că va face apel la Curtea Supremă, pentru că, potrivit unor articole ale legii electorale, numai adunarea plenară a judecătorilor Curții poate să ia o decizie definitivă.

DUONG VAN MINH
Un rol controversat

Pe de altă parte, pățania lui Ky l-a determinat pe generalul Minh să declare că „el consideră necesar ca în fața acestei situații grave să-și reexamineze problema propriei sale candidaturi întrucît, a adăugat el, fără candidatura generalului Ky, alegerile nu mai au valoare". În felul acesta, Minh se arată afectat și îngrijorat de manevrele prin care Thieu împiedică pe fostul său acolit să-și depună candidatura.

Confuzia creată și pericolul ca parodia electorală să atingă dimensiuni „intolerabile" l-au determinat pe ambasadorul american Bunker să-l întîlnească pe generalul Minh, pentru a-i sonda intențiile și a-l convinge să rămînă în cursă, asigurîndu-l că are „multe șanse". Dar evenimentele în jurul depunerii candidaturilor nu par să se fi epuizat și se așteaptă un nou apel al lui Ky, care să fie examinat de Curtea Supremă. Între timp, cel de-al patrulea candidat, Tran Tam, și-a anunțat retragerea candidaturii.

În lipsa unor platforme electorale care să exprime altceva decît binecunoscutele lozinci războinice și antipopulare, candidații își desfășoară din plin activitatea pe terenul luptei de culise. Astfel, Thieu a numit la sfîrșitul anului trecut noi guvernatori în 18 din cele 44 de provincii ale Vietnamului de sud care sînt acum, în mod practic, conduse de militari fideli lui Thieu. Mai mult, el a instalat pe unul din acoliții săi în funcția de ministru al justiției și se crede că acesta va fi desemnat automat și în calitate de președinte al comisiei electorale, atît în campania prezidențială, cît și în alegerile pentru Camera Inferioară.

În ce privește situația socială economică a regiunilor administrate de clica de la Saigon, aceasta n-ar putea deveni, în nici un caz, un argument favorabil pentru campania electorală a lui Thieu. Vietnamul de sud este menținut în continuare într-un război nedrept și păgubitor, provocînd profunda nemulțumire a populației, situația economică este dezastruoasă. „The Wall Street Journal" publica recent cîteva date foarte elocvente : „O inflație în continuă creștere, prețuri în spirală, condiții mizerabile de locuit, 70—80 la sută din populația din Saigon, Da Nang și alte orașe trăiește în mizerie". Acesta este tabloul pe care, acum, la sfîrșitul „guvernării" îl aduce în fața alegătorilor clica lui Thieu. De aceea, „președintele" și-a luat măsuri de prevedere pentru a-și asigura realegerea. Manevrele sale sînt atît de grosolane că au provocat neliniște și printre sprijinitori. Chiar și la Washington s-a manifestat insatisfacție și rezervă asupra „onestității" alegerilor și s-au auzit critici față de procedura de înlăturare brutală a adversarilor. Încercînd să evite criticile cu privire la validitatea alegerilor, președintele Nixon studiază posibilitatea (în cazul rămînerii candidaturii unice a lui Thieu) trimiterii unor observatori americani la fața locului, remarcă agenția Associated Press.

Toate manevrele preelectorale care au loc acum la Saigon și Washington și cu atît mai puțin parodia unor alegeri al căror rezultat poate fi ușor întrevăzut prin țesătura transparentă de intrigi și teroare polițienească nu pot înșela însă în nici un caz adevăratele opțiuni ale poporului din Vietnamul de sud — înlăturarea clicii de marionete a lui Thieu, încetarea agresiunii americane, dezvoltarea pașnică a Vietnamului de sud.

După cum se știe, singura soluție viabilă pentru Vietnamul de sud este cuprinsă în recenta propunere în 7 puncte prezentată de Guvernul Revoluționar Provizoriu la Conferința de la Paris. În această propunere se arăta la punctul 2 că Statele Unite trebuie „să înceteze să susțină grupul războinic aflat actualmente la putere la Saigon, condus de Nguyen Van Thieu" și mai departe că „dacă forțele politice, sociale și religioase din Vietnamul de sud, care aspiră spre pace și înțelegere națională, vor forma la Saigon o nouă administrație care să se pronunțe pentru pace, independență, neutralitate și democrație, Guvernul Revoluționar Provizoriu va angaja deîndată convorbiri cu susnumita administrație".

Ștefan NICOLAE

LONDRA

TENSIUNE LA „UPPER CLYDE"

Hotărîrea guvernului britanic, din 14 iunie, de a refuza orice ajutor financiar consorțiului „Upper Clyde Shipbuilders", declarat falimentar, a determinat dispute aprinse în Camera Comunelor, dispute în care, fără a se limita la măsura în sine preconizată de conservatori, opoziția a găsit un prilej extrem de nimerit de atac al politicii economice guvernamentale. „Upper Clyde Shipbuilders" a fost constituit în perioada guvernării laburiste, la sfîrșitul anului 1967, prin fuzionarea a cinci șantiere navale scoțiene care, datorită dificultăților cu care erau confruntate, se aflau în pragul

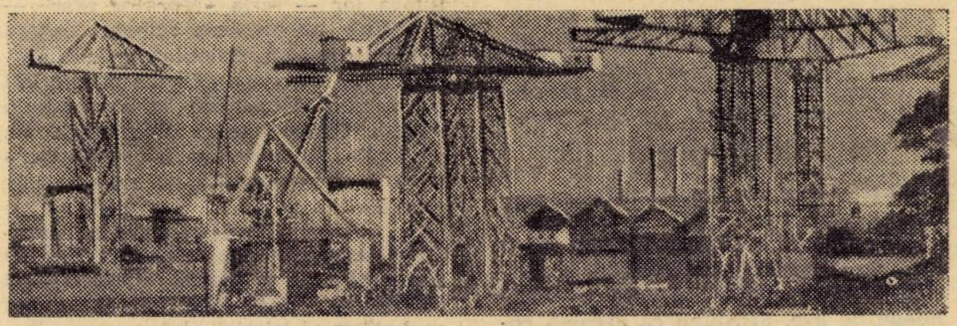

ȘANTIERELE „UPPER CLYDE"
O victimă a concurenței și a inflației

NOU PUSEU FEBRIL PE PIEȚELE DE DEVIZE

Există pe piețele valutare occidentale o importantă masă de capitaluri, pe care termenul englezesc „hot-money" — „bani fierbinți" — îi codifică într-un mod deosebit de sugestiv. Aceștia sînt, într-adevăr, „bani fierbinți" pentru că, ori de cîte ori neîncrederea într-o monedă este manifestă, se întrevăd schimbări în paritatea unei monede sau se produc modificări importante în nivelul dobînzilor din diferite țări, aceste capitaluri, într-o febrilitate permanentă, evadează dinspre o monedă spre alta. Simple ordine telefonice transferă fonduri dinspre monedele în derută spre cele stabile, accentuînd dezechilibrul monetar. Deși estimațiile vorbesc despre 10—15 miliarde dolari, cuantumul lor nu a putut — și de fapt nici nu ar putea — fi stabilit cu precizie întrucît acest cuantum diferă substanțial de la o perioadă la alta, de la un moment la altul, depinzînd aproape simetric de tensiunile existente pe piețele valutare occidentale, de amploarea dezechilibrului dintre diversele balanțe de plăți, de evoluțiile diferite ale unora sau altora dintre monedele occidentale.

Unii economiști occidentali numesc aceste capitaluri „speculative", acordîndu-le un rol aproape decisiv în crearea dezechilibrului monetar. În realitate, nu e tocmai astfel. Ele contribuie doar la accentuarea dezechilibrului monetar, dar nu sînt cauza acestuia. Ele devin speculative în chiar momentul în care acest dezechilibru există și tocmai în măsura dimensiunilor acestuia.

Este exact conținutul actualei febre monetare occidentale. Capitalurile speculative au evadat masiv dinspre monedele în derută și s-au „adăpostit", transferîndu-se în acelea care, în actualul moment, prezintă o mai mare stabilitate. Neîncrezătoare în actuala situație a dolarului și în perspectivele acestuia, ele s-au refugiat în mărci vest-germane, franci elvețieni, franci francezi, florini olandezi, franci belgieni și chiar în lire sterline. Ofertă mare de dolari, dar cerere mică. În schimb, cerere importantă de alte valute. Ca urmare, cursul dolarului pe piețele de devize occidentale a înregistrat scăderi sensibile. În R.F.G., de exemplu, dolarul s-a situat la cel mai coborît nivel din ultimii 22 de ani, ajungînd la un curs — față de cel al mărcii vest-germane — comparabil cu o devalorizare de 7,4 la sută. Pentru a „scăpa" de dolari, banca centrală a R.F.G. a vîndut pe piață importante cantități. Franța a introdus măsuri de ordin tehnic pentru a se apăra de posibilitatea supraîncărcării seifurilor sale cu dolari. În aceleași scopuri, în Elveția, banca centrală a ordonat celorlalte bănci blocări de fonduri în franci elvețieni.

Ar fi greșită însă ideea că „banii fierbinți" au determinat reiterarea febrei monetare. Ei nu au făcut decît să sancționeze, să pună în evidență, să reflecte un dezechilibru monetar existent, — la rîndu-i oglinda unui anumit context economic. Neîncrederea în dolar este consecința directă a menținerii stării inflaționiste în S.U.A. și a deficitului balanței de plăți americane, care aruncă astfel peste hotare dolari depreciați, capabili să disemineze virusul inflaționist pe piețele altor țări occidentale. De aici și acțiunile de stăvilire a achizițiilor de dolari. De aici, încă o dată și mai marcate, presiunile exercitate de autoritățile monetare vest-europene asupra celor americane spre a le determina pe acestea din urmă să adopte măsuri ferme și energice în vederea combaterii inflației din țară și a eliminării deficitului balanței de plăți. În context, s-ar putea spune că prezentele mișcări speculative de capitaluri nu fac altceva decît să evidențieze inegalitățile evoluțiilor economice ale țărilor occidentale, contradicțiile de ordin economic și politic dintre aceste țări.

Și pentru că s-ar putea ca nici actualele monede forte, stabile să nu se mențină un timp prea îndelungat într-o atare situație, capitalurile speculative și-au căutat un adăpost mai puțin rentabil, dar mai sigur — aurul. Acesta nu mai este un „ban viu", care poate fi împrumutat cu dobîndă și, deci, aduce beneficii. Dar, în prezentul context, pare oricum a oferi mai multă siguranță. Ca urmare a solicitărilor sporite de aur, cursul unciei pe piața liberă a depășit cu peste nouă dolari pe cel oficial. Redevine foarte actuală o apreciere făcută nu demult de consilierii economici ai gigantului bancar american „First National City Bank of New York": „Într-o lume inflaționistă guvernele și băncile centrale din cea mai mare parte a țărilor occidentale acționează tot mai mult ca și cum ar considera aurul drept etalon monetar mondial și ca un instrument monetar internațional atrăgător".

I. Ș.

falimentului. Dotate cu un utilaj modern în anii dinaintea ultimului război mondial şi în cei imediat după, cînd au construit o serie de nave oceanice apreciate (între ele, firma Clyde a lansat la apă transoceanicul „Queen Mary"), şantierele navale scoţiene au fost în deceniile cinci şi şase victima concurenţei constructorilor de vase din alte părţi ale lumii, în special din Japonia şi nordul Europei, zone în care dotarea tehnică de ultimă oră o depăşea pe cea britanică. Şantierele scoţiene, deşi şi-au menţinut consideraţia de care se bucurau, şi-au redus simţitor producţia, intrînd în cele din urmă în fazele critice care au dus la constituirea consorţiului „Upper Clyde Shipbuilders". Totuşi o mare parte din dificultăţile anterioare au persistat datorită, pe de o parte — aşa cum afirmau unii comentatori — proastei gospodăriri, iar pe de altă parte, inflaţiei. Statul a finanţat şantierele cu peste douăzeci de milioane de lire, deţinînd, în momentul în care s-a hotărît sistarea ajutorului, 48,4 la sută din acţiuni. Conducerea şantierelor „Upper Clyde" aflate din nou în pragul falimentului, a solicitat un nou ajutor de cinci-şase milioane de lire, afirmînd că această cerere ar fi ultima pentru o redresare definitivă a consorţiului. Într-adevăr, în ultima vreme, productivitatea şantierelor crescuse şi se înregistra un anume reviriment. Dar guvernul conservator, pe linia politicii sale de denaţionalizare, a refuzat în cazul de faţă acordarea unui sprijin pe care în urmă cu cîteva luni îl dăduse unei alte firme falimentare, Rolls-Royce, deşi în toate dezbaterile din Parlament opoziţia s-a pronunţat insistent pentru naţionalizarea şantierelor (Wedgvood Benn, fost ministru laburist al tehnologiei, afirma chiar că guvernul conservator pare a fi „animat de consideraţii pur comerciale şi lipsite de orice umanism").

La sfîrşitul lunii iulie, John Davies, ministrul industriei şi comerţului, anunţa planul guvernamental în legătură cu şantierele „Upper Clyde", plan care consta în închiderea celei mai mari părţi a lor, concedierea a şase mii de muncitori din cei opt mii cinci sute şi invitaţia adresată investitorilor particulari, chiar şi străini, pentru reorganizarea şi concentrarea şantierelor. Situaţia devenea extrem de critică : în această regiune a Marii Britanii cu şomajul cel mai ridicat (procentul depăşeşte şase la sută, atingînd, în zona Clyde, cincisprezece la sută), noile măsuri ar obliga aproximativ 25 000 de persoane să-şi părăsească lucrul (În acelaşi timp se anunţase că un alt mare şantier, Scotstown, îşi încetează activitatea pînă la sfîrşitul anului).

Ca răspuns la intenţiile guvernului, în ziua de vineri 30 iulie, muncitorii au ocupat şantierele navale „Upper Clyde Shipbuilders", anunţîndu-şi hotărîrea de a continua lucrul şi a asigura desfăşurarea activităţii normale prin sistemul rotaţiei echipelor. Sprijinul primit de personalul şantierelor a fost prompt şi înregistrat în întreaga Mare Britanie. Fostul premier, Harold Wilson, a declarat că „hotărîrea guvernului este o crimă faţă de Glasgow şi Scoţia, faţă de întreaga situaţie industrială a acestei regiuni" cerînd, în cadrul conferinţei de presă din timpul vizitei sale la Glasgow ca nici unul din şantierele „Upper Clyde Shipbuilders" să nu fie închis înainte ca primul ministru şi alţi membri ai guvernului să se ocupe personal de această problemă. Wilson a afirmat că, după părerea sa, şantierele ar trebui finanţate şi în următorii cinci ani.

Toate sindicatele britanice şi-au exprimat solidaritatea cu muncitorii de la „Upper Clyde Shipbuilders". „Acţiunea lor — scria «Morning Star» — constituie un puternic imbold pentru toţi cei care sînt ameninţaţi cu concedierea ca urmare a politicii guvernului conservator. Muncitorii de la şantierele «Upper Clyde» cer să se renunţe la planurile de închidere a acestor şantiere. Datoria noastră, a tuturor, este de a-i ajuta să obţină o victorie, de pe urma căreia va beneficia fiecare muncitor englez". Au fost deschise liste de subscripţie, mai multe întreprinderi din diferite regiuni ale Marii Britanii au hotărît să trimită ajutoare muncitorilor de la şantierele navale scoţiene, iar secretarul Comitetului londonez de acţiune împotriva închiderii fabricilor şi creşterii şomajului a declarat că orice măsură din partea guvernului în sensul împiedicării muncitorilor să-şi desfăşoare activitatea, va declanşa o grevă generală în întreaga ţară. În tot acest timp, la „Upper Clyde Shipbuilders" munca se desfăşoară în ritm susţinut cu hotărîrea de a determina guvernul să renunţe la măsurile anunţate. Pe şantiere se află acum în construcţie zece nave, valorînd aproximativ 30 milioane de lire. Deşi, la plata săptămînală, muncitorii au primit o primă de randament superioară celor anterioare în medie cu 4 pence pentru ora de lucru, un purtător de cuvînt al contabilităţii a subliniat că au fost calculate după aceleaşi criterii ca în trecut.

Stelian ŢURLEA

DETECTOR

Zurbagiii

Zilele trecute, domnul Poitevin, primarul orăşelului Villeneuve-les-Maguelone, a făcut ce a făcut şi a intrat în graţiile concetăţenilor săi. Cu aprobarea prefectului departamentului Hérault, el a trimis o companie de jandarmi să cumînţească o adunătură de hippies care periclita liniştea locuitorilor din localitate : vreo 500 de tineri certaţi cu higiena, lăţoşi şi bătăioşi. Ei au fost somaţi să-şi ia calabalicul şi împiedicaţi să se „fortifice" într-unul din faimoasele „sate sălbatice", după cum se intitulează (pe drept cuvînt) „cantonamentele hippy".

Ciocnirea între jandarmi şi zurbagii s-a produs după toate regulile artei. În timp ce trimişii ordinii publice intrau umăr la umăr drept în miezul „cantonamentului", sutele de derbedei, intonînd cîntece bizare şi dansînd anapoda, zvîrleau cu pietre în căşti şi epoleţi. După scurtă vreme, apetitul lor războinic a scăzut simţitor, nedoriţii oaspeţi „regrupîndu-se" după metoda eficace a spălării putinei.

Cu o oarecare neliniştе abisală în suflete, pletoşii au devenit în retragerea lor precipitată vindicativi. Încît, întîlnind în drum un camping, au făcut zob tot ce se afla acolo, lăsînd năuciţi şi fără adăpost cîteva sute de parizieni veniţi în vacanţă, care astfel s-au putut informa pe viu asupra principalelor tendinţe manifestate în gîndirea hippy.

După acest episod, în micul orăşel francez s-a făcut liniştе. Gospodinele au putut ieşi iarăşi după cumpărături, copiii la joacă, mă rog fiecare la ale sale. Numai că, în timp ce la Villeneuve-les-Maguelone atmosfera s-a îmblînzit, în alte părţi ea se înflamează în funcţie de itinerarul sperietorilor cu pricina.

În Franţa, R.F.G., Italia, ca şi în alte ţări vest-europene, ca să nu mai vorbim de S.U.A., cetele de tineri cu pletele pînă în briu, cu pomeţii vopsiţi şi cu fiare bălăngănindu-le prin urechi şi în vîrful nasului, îşi dau în petic. Tot evoluînd pe scara pitorescului nomad, „copiii teribili" ai modului de viaţă occidental au cam întrecut măsura.

R. B.

FOTOCRONICA

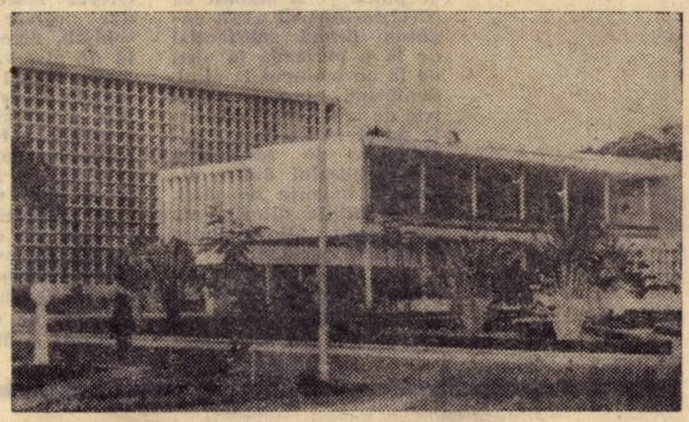

15 august este ziua naţională a Republicii Congo-Brazzaville. În imagine : clădirea Adunării Naţionale

DIN SURSE...

Federaţia

Din Damasc se anunţă că a început pregătirea referendumului asupra constituirii Federaţiei Republicilor Arabe, ce va avea loc concomitent (1 septembrie) în R.A.U, Siria şi Libia.

Haiti

Observatori ai vieţii politice haitiene nu exclud posibilitatea unei iminente „remanieri ministeriale". Neînţelegerile dintre Marie-Denise Duvalier (sora actualului preşedinte Jean-Claude Duvalier) şi actualul ministru de interne şi al apărării, Luckner Cambronne, ar sta la baza acestor supoziţii.

U Thant

La sfatul medicilor, secretarul general al O.N.U., U Thant, şi-a anulat — scrie „Le Monde" — călătoriile pe care urma să le facă la sfîrşitul lui august şi începutul lui septembrie în Europa şi Africa.

Pelerinul

Plecat din India cu cinci luni în urmă, Rafrahay Bedrohi, pelerinul indian, care predică „pacea, nu bomba", s-a oprit duminică la Bagdad, după ce a traversat pe jos Pakistanul, Afganistanul şi Iranul. Îşi va continua drumul prin Siria, Liban, Italia, Franţa, Marea Britanie. Ultima etapă : Statele Unite. Mai precis : sediul Naţiunilor Unite din New York, unde va prezenta mesajul său de pace.

Surzenie

O dată cu creşterea zgomotelor traumatizante din mediul înconjurător, problema surzeniei capătă o tot mai mare acuitate în lumea întreagă. Recent, un congres al surzilor a avut loc la Palatul UNESCO din Paris. S-a constatat cu acest prilej că, în ultimii zece ani, pe glob, numărul surzilor s-a dublat, ajungîndu-se la cifra de 35 milioane de persoane. Printre ţările cele mai bine dotate pentru reeducarea celor „deveniţi surzi" se află U.R.S.S. şi ţările scandinave.

Diplomatul

Hervé Alphand (64 de ani), secretar general la Quai d'Orsay, urmează să iasă la pensie în mai 1972, după doisprezece ani de activitate sub trei miniştri. „Scăpat de constrîngerile înaltei sale funcţii — scrie «Paris Match» — Hervé Alphand, umorist rafinat şi imitator irezistibil, nu se va mai feri să-şi facă prietenii să rîdă. Cu diplomaţie dar fără protocol".

Baraje

După Cabora Bassa (Mozambic), autorităţile coloniale portugheze intenţionează — scrie „Jeune Afrique" — să construiască alte două baraje : la Massingir (Mozambic) şi Tundavala (Angola). Se ridică cel puţin două întrebări : vor avea şi acestea dispozitive de securitate, cum are barajul de la Cabora Bassa ? Şi, avînd în vedere amploarea mişcării de eliberare, cine va folosi pînă la urmă barajele, cu dispozitive de securitate cu tot ?

După...

...ce-şi va fi petrecut vacanţa în Europa, premierul canadian Pierre-Elliott Trudeau urmează a se întîlni la Londra — anunţă agenţiile de presă — între 5 şi 6 septembrie cu Edward Heath.

ANTI-POLUARE

Un grup de locuitori din Bruxelles au alcătuit o asociaţie denumită „Spirale", care organizează şi asemenea demonstraţii menite să atragă atenţia asupra primejdiei poluării marilor centre urbane

INCONJURUL LUMII...

...pe jos. Acesta este obiectivul pe care şi l-au propus doi americani din localitatea Waseca (Minnesota) : fraţii Dave (31 de ani) şi John (24 de ani) Kunst. Companionul lor de călătorie ...un asin. Cei doi globe-trotters au declarat că voiajul lor va dura 3—4 ani şi că în acest răstimp intenţionează să facă propagandă în favoarea U.N.I.C.E.F. (Fondul Naţiunilor Unite pentru copii). Imaginea îi înfăţişează pe fraţii Kunst în Piaţa Domului din Milano

Întrevederi

După ce, la 12 septembrie, il va fi întîlnit la Cairo pe colegul său Mahmud Riad, şeful Foreign-Office-ului, Alec Douglas Home, urmează să se întreţină în noiembrie la Londra cu ministrul israelian al afacerilor externe, Abba Eban. Va fi prima vizită oficială a şefului diplomaţiei israeliene în Marea Britanie de la instalarea guvernului conservator.

Picasso

Nu este exclus — considerau zilele trecute publicaţiile pariziene — ca, în eventualitatea în care s-ar decide să-şi prezinte candidatura, Pablo Phcasso să devină membru al Academiei franceze. Ulterior, preşedintele Pompidou a declarat unui ziarist de la „Le Monde" că nu crede într-o asemenea eventualitate. „De altfel — a subliniat el — Picasso însuşi ar refuza-o".

Selenară

În cursul unei întîlniri cu ziariştii la Clubul presei din Tokio, astronautul american Neil Armstrong, primul pămîntean care a pus piciorul pe Lună (1969), a afirmat că o legătură comercială Pămînt—Lună va fi posibilă înainte de sfîrşitul acestui secol.

Scuze

Intrînd în sala în care erau depuse cele 162 de corpuri neînsufleţite ale victimelor catastrofei aeriene produse între un Boeing-727 aparţinînd companiei „All Nipon Airways" şi un reactor militar japonez al forţelor aeriene de autoapărare, trei generali japonezi au fost obligaţi de familiile îndoliate prezente la ceremonie să îngenuncheze şi să-şi ceară scuze deoarece intraseră, contrar tradiţiei, încălţaţi.

Speculaţii

Harold Wilson se va pronunţa, în cele din urmă, în favoarea aderării Angliei la Piaţa Comună, scrie „Sunday Mirror". Publicaţia britanică nu face însă decît speculaţii asupra faptului că, înainte de a pleca în vacanţă, liderul laburist n-a aderat în mod public la „campania antieuropeană" organizată de partidul său.

'76

Avionului prezidenţial „Air Force one", Richard Nixon i-a schimbat de curînd numele. Se va numi — scrie „Corriere della Sera" — „Spiritul lui '76" în onoarea bicentenarului Statelor Unite care urmează a fi celebrat peste cinci ani.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

CELE DOUĂ SIMBOLURI ALE HIROȘIMEI

Desfășurate la Tokio, Hiroșima și Nagasaki, lucrările celei de a 17-a Conferințe internaționale împotriva bombelor atomice și cu hidrogen — Gensuikyo — au luat sfîrșit.

Pentru a 17-a oară, în orașele care au cunoscut direct indescriptibila oroare a bombei atomice, în mijlocul supraviețuitorilor catastrofei dezlănțuite de cea mai ucigașă armă, zeci de mii de oameni au făcut legămînt solemn să lupte cu toate puterile pentru a împiedica „o nouă Hiroșima".

În fața delegaților veniți din toate colțurile insularei Japonii, a reprezentanților din numeroase țări de pe toate continentele, Hiroșima de astăzi, la 26 de ani după primul bombardament atomic din lume, se înfățișează ca o stranie și impresionantă întruchipare a două din capacitățile fundamentale ale omului : a distruge și a crea.

Clădirile în ruină, păstrate simbolic, cenotaful și monumentele, spitalul cu aparițiile de coșmar ale unora dintre supraviețuitori, slums-urile mizere locuite de cei cărora nu li se recunoaște însă nici astăzi originea atomică a neputinței lor fizice și a dezechilibrului lor moral, muzeele cu imaginile și probele vii ale efectelor holocaustului, întîlnirile cu victimele bombardamentului al căror refuz de a muri se datorează numai și numai stăruinței lor tenace și aproape de neînțeles de a se oferi ca exemple tragice a ceea ce nu trebuie să se mai întîmple niciodată.

Toate aceste prezențe, toate aceste prelungiri ale unei drame de proporții unice primesc astăzi o semnificație ale cărei dimensiuni, ale cărei grave semnale de avertisment cuprind și pătrund adînc în conștiința tuturora. Sentimentul pe care îl încerci este zguduitor. Te copleșește oroarea și rușinea, nedumerirea și indignarea.

Dar mai e și cealaltă Hiroșima. Generații de tineri, născuți aici după ani de zile de la acel 6 august 1945, sau veniți din alte părți ale țării, mii și mii de alți oameni, din sudul și din nordul țării, din insule sau de pe coastele mărilor ce înconjoară hotarele nipone, bulevardele cu buildinguri și neon, parcurile cu statui și copii, fabrici multe cu coșurile în perpetuă fumegare, brațele de apă ale deltei în care s-a așezat orașul, linia crenelată a munților ce se pleacă peste oraș ca un scut protejîndu-l, ritmul viu, alert, zgomotul automobilelor — într-un cuvînt viața în deplina și atît de dinamica ei desfășurare, aceasta este Hiroșima reală, palpabilă, vie de astăzi.

Spunea un participant la conferință că aceste două imagini ale Hiroșimei îi par ca două picături suprapuse pe aceeași pînză. Peste culorile sumbre ale primului tablou, artistul, omul a pictat în tonuri strălucitoare viața în triumfala ei desfășurare de tinerețe și activitate. Ai putea accepta metafora, dacă ai vrea să uiți, dacă n-ai avea niciun motiv de indignare, dacă prezentul ți-ar deschide fără șovăieli, fără obstacole, perspectiva certă, clară a viitorului. Dar bomba atomică și cu hidrogen și alte arme există. Ele stau în depozite, se încheagă în fabrici, existența lor își întinde umbra ca o imensă pată întunecată peste pămînturi și ape, peste orașe și oameni. Și atunci e mai bine să nu se uite. E mai bine ca tablourile să fie paralele, spre comparație deschisă și nu suprapuse. De fapt, conferința tocmai aceasta a vrut : să atragă atenția asupra primejdiei nucleare, să contribuie la strîngerea rîndurilor tuturor acelora pe care îi apropie idealul cooperării pașnice și constructive între popoare și țări, să întărească frontul celor ce se opun cu fermitate cursei înarmărilor nucleare și să exprime solidaritatea largă a tuturor popoarelor în lupta pentru interzicerea totală și definitivă a armei nucleare.

În mesajele adresate conferinței de șefi de state și guverne, de personalități de răspundere și prestigiu, în intervențiile rostite la lucrările conferinței sau la zecile de mitinguri și întruniri avute cu acest prilej la Tokio, Hiroșima și Nagasaki — aceste imperative au apărut ca una din preocupările majore, arzătoare, ale vieții internaționale contemporane.

„Cursa înarmărilor, acumularea stocurilor de arme nucleare și de alte mijloace de distrugere în masă apasă greu pe umerii popoarelor și reprezintă un grav pericol pentru pacea lumii, pentru viitorul omenirii — se spune în mesajul adresat conferinței de președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu. *De aceea, România consideră că este necesar să se facă totul pentru a se pune capăt cursei înarmărilor. Popoarele trebuie să impună scoaterea în afara legii și lichidarea armei nucleare. Trebuie interzisă folosirea, producerea și amenințarea cu arma nucleară".*

În poziția militantă, fermă împotriva primejdiei nucleare manifestată unanim la conferință, participanții au găsit convingătoare argumente pentru chemarea la luptă împotriva acțiunilor imperialiste de agresiune și dictat, de presiune și ingerințe, împotriva politicii de forță, de ignorare și desconsiderare a soartei și drepturilor popoarelor de a-și hotărî singure destinul. Un capitol important al ordinei de zi a conferinței și dezbaterilor l-a constituit de altfel condamnarea agresiunii americane în Vietnam, exprimarea solidarității depline cu lupta poporului vietnamez, ca și cu celelalte popoare din Indochina, pentru libertate și independență, pentru dreptul de a-și rezolva singure problemele și de a-și construi viitorul în conformitate cu propriile interese și năzuințe.

Conferința a adoptat două documente principale : primul este *apelul de la Hiroșima* pentru o acțiune internațională comună, vizînd ca obiective principale, printre altele : încetarea agresiunii Statelor Unite în Vietnam și întreaga Indochină și retragerea trupelor americane pînă la sfîrșitul anului, sprijinirea programului în șapte puncte prezentat de delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Vietnamului de Sud la conferința de la Paris, sprijinirea programului guvernului Republicii Populare Democrate Coreene pentru reunificarea pașnică a Coreei, restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. și respingerea politicii celor două Chine, prevenirea unui război nuclear, interzicerea completă a armelor nucleare și încheierea imediată a unui acord de interzicere a folosirii acestei arme, desființarea bazelor militare de pe teritorii străine, abolirea blocurilor militare, realizarea unui acord de dezarmare generală și instituirea unui sistem de securitate colectivă.

HIROȘIMA
Potrivit unei tradiții statornicite în anii postbelici, vizitatorii impodobesc unul din monumentele ridicate în memoria victimelor bombardamentului atomic

Celălalt document, *rezoluția cu privire la intensificarea mișcării de solidaritate internațională cu popoarele din Indochina*, pentru victoria lor totală, exprimă poziția participanților în favoarea dreptului la autodeterminare al popoarelor din Vietnam, Laos și Cambodgia, cere retragerea trupelor americane și recomandă ca toate forțele antiimperialiste devotate păcii să-și intensifice acțiunile, politice și morale, pentru sprijinirea popoarelor din peninsula indochineză.

Conferința împotriva bombelor atomice și cu hidrogen a luat sfîrșit. Sentimentul solidarității internaționale în favoarea păcii s-a manifestat cu vigoare. Pregnant, cu o impresionantă forță de convingere s-a impus în fața participanților ferma hotărîre exprimată prin reprezentanții săi de poporul japonez de a contribui din toate puterile la înlăturarea spectrului războiului atomic, de a asigura țării sale o dezvoltare pașnică și constructivă, de a se încadra cu toată energia și capacitatea sa creatoare în frontul mondial al luptei antiimperialiste, pentru un climat internațional de pace și securitate.

Și nu este loc în lume în care vocile în favoarea păcii să se facă auzite cu mai multă forță de pătrundere decît la Hiroșima, al cărei simbol al capacității distructive a omului a fost transformat într-un simbol al solidarității umane.

George SERAFIN

Tokio, august

STATELE MICI ȘI MIJLOCII ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Pe marginea unor teorii în contradicție cu realitatea

„Una din trăsăturile epocii pe care o trăim este participarea tot mai intensă la rezolvarea problemelor vieții internaționale a țărilor mici și mijlocii... În zilele noastre, tot mai multe state mici și mijlocii pășesc cu vigoare și perseverență în arena politicii mondiale, refuză să mai joace rolul de masă de manevră în slujba intereselor marilor puteri imperialiste, se ridică împotriva oricăror forme de dominație, promovează o politică de sine stătătoare. Acționînd cu energie și combativitate pentru apărarea intereselor și drepturilor lor legitime, țările mijlocii și mici pot juca un rol remarcabil în viața internațională, pot influența în măsură considerabilă evoluția evenimentelor, contribuind la salvgardarea păcii și securității în lume.“ Aceste cuvinte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu subliniază una din direcțiile fundamentale ale evoluției actuale a relațiilor internaționale : creșterea rolului țărilor mici și mijlocii, sporirea aportului lor la dezbaterea și rezolvarea problemelor majore ale lumii contemporane, la promovarea unor relații noi, democratice, între națiuni și popoare.

Într-adevăr, ceea ce caracterizează epoca noastră, pe acest plan, este restringerea continuă a posibilității cercurilor imperialiste, reacționare de a promova o politică de forță, dictat și imixtiuni în treburile interne ale statelor, afirmarea cu tot mai multă putere, ca tendință prevalentă, a normelor și principiilor fundamentale ale dreptului internațional, singurele în măsură să asigure o dezvoltare sănătoasă a raporturilor interstatale în concordanță deplină cu aspirațiile vitale ale tuturor popoarelor lumii. Este absolut firesc, ca la desfășurarea cu succes a acestui proces, să-și aducă contribuția activă toate statele lumii, indiferent de mărimea populației și a teritoriului, de potențialul material sau apartenența la un anumit sistem social-politic, popoarele din întreaga lume fiind vital interesate în triumful idealurilor de pace și securitate, cooperare și progres social. Se impune, totodată, ca o componentă legică a acestei evoluții progresiste, sporirea continuă a rolului statelor mici și mijlocii, definitiva lor transformare din *obiecte* ale relațiilor internaționale, ale aranjamentelor și planurilor unor mari puteri imperialiste, în *subiecte active* ale vieții internaționale, participante egale în drepturi la rezolvarea problemelor majore ale lumii contemporane.

O FALSA ALTERNATIVA

Problema rolului țărilor mici și mijlocii constituie în zilele noastre obiectul unor confruntări de păreri și în planul tratării sale teoretice. Ea este abordată, în literatura din unele țări occidentale, într-o serie de studii și lucrări, mai vechi și mai noi : ne propunem să ne oprim asupra citorva dintre ele, mai recente, ale căror idei constituie suportul „spiritual“ al unor concepții și practici aplicate de anumite cercuri politice reacționare din Occident, concepții ostile statornicirii în viața internațională a unui climat de reală egalitate în drepturi între toate statele lumii.

Unii politologi, juriști, sociologi — tributari unor concepții anacronice — încearcă, de pildă, să acrediteze ideea „neviabilității“ statelor mici și mijlocii în epoca noastră, condamnîndu-le — în numele „realismului“ — la alternativa de a cădea victimele agresiunii sau de a se integra, „de bună voie“, unor mari puteri. Exprimînd o atare idee, David Vital scrie, printre altele în cartea sa *„Inegalitatea statelor“ („The inequality of states“)* : „Cu cît mai mici sînt resursele umane și materiale ale unui stat cu atît mai mari sînt greutățile pe care trebuie să le depășească dacă vrea să mențină în general vreo opțiune politică valabilă și, în consecință, cu cît statul este mai mic, cu atît mai puțin viabil este el ca un membru cu adevărat independent al comunității internaționale“. Este, aceasta, o expresie a acelei concepții potrivit căreia, de vreme ce forța creează dreptul și statutul statelor, cauza țărilor mici și mijlocii ar fi pierdută ; într-un fel sau altul, acestea ar fi „sortite pieirii“, viabile fiind, chipurile, numai marile imperii, marile puteri.

Ce le rămîne de făcut, în aceste condiții, statelor mici și mijlocii ? Cu mai multă franchețe sau, poate, cu mai puțină experiență în a disimula substratul politic concret al ideilor exprimate, David Vital o spune, deși nu prea lămurit : „În general, se pare că contradicțiile între urmărirea independenței politice și a securității naționale, pe de o parte, și consecințele resurselor umane și materiale limitate, pe de altă parte, pot fi rezolvate numai în două moduri. Unul este reducerea valorii atribuite independenței politice și statului național ca atare ; celălalt este aplicarea de către marile puteri a unei forțe covîrșitoare împotriva oponenților lor mai slabi, izolați“. Redată mai simplu, gîndirea autorului este : ori statul mic renunță să mai existe ca atare — adică se integrează în marea putere —ori marea putere îl anexează.

Pornind de la premise similare, Adolf A. Berle ajunge, în cartea sa, intitulată *„Putere“ („Power“)*, la concluzii aproape identice. „Așa cum stau lucrurile — afirmă acesta — nu sînt în măsură să spun că aș crede în posibilitatea de a evita crearea sau intrarea într-un imperiu, într-o formă oarecare cel puțin pînă nu se ivește un guvern mondial cu minimum de eficiență“.

Renunțarea la independența și suveranitatea națională apare, deci, în concepția acestor autori, drept consecință inexorabilă a evoluției raporturilor internaționale. Modurile în care statele mici pot să facă acest lucru diferă, după David Vital, foarte mult. Sînt examinate în lucrare, rînd pe rînd, implicațiile și consecințele intrării în alianțe, în federații, ale nealinierii și neutralității, ale înarmării nucleare și chiar ale renunțării la înarmări nucleare sau convenționale. „Constatările“ rămîn întotdeauna și în mod invariabil dezastruoase pentru statul mic. Dacă autorul are grijă să spună pe alocuri că „nu rezultă de aci că statul mic și nealiniat este un anacronism“, el afirmă însă că „vulnerabilitatea statului mic față de presiunile care exploatează marea sa dependență de comerțul exterior și de sursele externe de furnituri strategice este o consecință ineluctabilă a resurselor sale economice limitate“. Cititorului i se sugerează în mod permanent concluzia că statele mici nu pot subzista, că „dacă statul mic își pierde identitatea politică prin reunirea cu alte state, problemele sale, ca atare, sînt rezolvate“. În rezumat, lucrarea lui David Vital se poate subsuma ideii de „sinucidere prin persuasiune“.

Același fond de idei se regăsește — într-o formulă, poate, mai subtilă — în lucrarea lui Robert L. Rothstein, *„Alianțe și puteri mici“ („Alliances and small powers“)*. Folosind o terminologie mai „savantă“ și o argumentare mai greu de rezumat, autorul își construiește întregul sistem de judecăți pornind, de asemenea — ceea ce constituie linia comună cu lucrările înainte citate — de la afirmarea existenței unui statut de inegalitate, de drept și de fapt, între statele mari, pe de o parte, și statele mijlocii și mici, pe de altă parte. Din această perspectivă sînt analizate diferitele posibilități sau opțiuni ale statelor mijlocii și mici în vederea menținerii suveranității și independenței lor naționale, cu „grija“ permanentă de a pune în lumină greutățile, pericolele și eșecurile implicate de una sau alta din formulele date. Se face totul pentru a sugera cititorului că „s-au dus timpurile“ cînd existența statelor mici era posibilă și cînd ele puteau chiar înflori. Singura posibilitate de „salvare“ este identificată de Robert L. Rothstein în domeniul alianțelor cu marile puteri, cu toate tarele pe care sancționarea unui sistem de inechitate în raporturile dintre membrii acestora le presupune în sistemul capitalist.

Perspective la fel de pesimiste anticipează, în fond, și lucrarea *„Puteri mijlocii în politica mondială“ („Mittlere Mächte in der Weltpolitik“)*, editată sub egida Institutului de cercetare al Societății germane pentru politică externă din Bonn. Tezele la care ajunge redactorul lucrării, Wolfgang Wagner, interpretînd răspunsurile mai multor specialiști la un chestionar difuzat de menționata societate, sînt de natură a sugera cititorului ideea că, de vreme ce chiar și pentru puterile mijlocii se pune problema de a ști dacă vor putea să-și amelioreze situația în viața internațională, statele mici „nu au nici o șansă“.

Asemenea aprecieri revin obsesiv și în alte lucrări occidentale care, considerînd drept aprioric inegalitatea *de jure* și *de facto* între state, pun în centrul analizei posibilitățile de „supraviețuire“ a țărilor mici. Menționăm în acest sens pe George Liska, Robert Edincott Osgood, Richard N. Cooper și alții.

Ce este comun tuturor acestor studii și lucrări sub raportul concluziilor explicite sau numai sugerate ? Sintetic exprimat, punctele comune ar fi : afirmarea inegalității statelor în viața internațională ; negarea viabilității statelor mici și, uneori, punerea sub semnul întrebării a însăși perspectivei statelor mijlocii ; contestarea, în general, a unui rol de sine stătător al statelor mici și mijlocii în viața internațională, considerarea acestor state drept *obiecte pasive* ale relațiilor internaționale ; acreditarea ideii „necesității" de a renunța la identitatea lor politică, de a-și reconsidera „în lumina realităților" opțiunile politice și de a se integra în ansamblul unor mari puteri.

Inspirîndu-se din realitățile societății capitaliste, în care inechitatea se extinde din sfera vieții interne asupra conținutului relațiilor interstatale, caracteristice acestui sistem, autorii citați ajung, firește, la aprecieri și concluzii cărora, din perspectiva acestor realități nu li se poate nega o anumită veridicitate. Dincolo de diverse păreri subiective, de aprecieri mai mult sau mai puțin fondate în legătură cu conținutul sau sensul de dezvoltare a unor fenomene sesizabile la nivelul relațiilor din cadrul orînduirii capitaliste, cărțile amintite cuprind, în mod incontestabil, o serie de elemente de adevăr, specifice tipului de raporturi internaționale creat și promovat de imperialism. Evident, acestui tip de raporturi îi sînt organic caracteristice inegalitatea și inechitatea, subordonarea celor mai slabi de către cei mai puternici, presiunile și dictatul marilor puteri imperialiste, imixtiunea în treburile interne ale statelor suverane, încălcarea independenței naționale a țărilor mici și mijlocii, recurgerea la forță și la amenințarea cu forța. De existența capitalismului, a imperialismului, se leagă apariția, dezvoltarea și promovarea „politicii de mare putere", politică a cărei esență o constituie încălcarea brutală a dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta, conform propriei voințe și propriilor aspirații, tendința de a impune, prin forță, celor „slabi" soluțiile „marii puteri", nesocotindu-se interesele naționale legitime ale statelor suverane.

DIVORȚ ÎNTRE CONCLUZII ȘI REALITĂȚI

Dar, în tendința lor de a absolutiza, de a prezenta aceste caracteristici drept note definitorii ale evoluției actuale a întregului sistem al relațiilor internaționale, lucrările amintite suferă de vicii esențiale vizînd conținutul acestor relații cît și sensul evoluției lor în lumea contemporană. Există în aceste lucrări un divorț vădit între concluziile avansate, pe de o parte, datele și fenomenele lumii contemporane, tendințele actuale ale dezvoltării vieții internaționale, pe de altă parte. Apare greu de înțeles ce „realism politic" se are în vedere atunci cînd se ignorează tendința irezistibilă a tot mai numeroase țări mici și mijlocii, pînă mai deunăzi supuse asupririi și exploatării imperialiste, spre libertate și independență națională, afirmarea viguroasă de către aceste țări a hotărîrii lor de a se dezvolta și manifesta activ pe plan internațional la adăpost de orice imixtiuni.

Afirmații ca cele ale lui David Vital potrivit cărora „proliferarea postbelică de state mici" s-a întîmplat „într-o atmosferă deosebit de propice să ducă la *iluzii cu privire la țăria națională* (subl. ns.) și la o accentuare corespunzătoare și o încredere în egalitatea formală, *juridică* (sublinierea lui David Vital —n. n.) a statelor", sînt contrazise în mod flagrant de realitățile postbelice și apar cu atît mai curioase cu cît ele au fost făcute la atîția ani după împlinirea lor, după intrarea lor în suita datelor consemnate de istorie. Asemenea afirmații ignoră forța impetuoasă cu care s-au afirmat în ultimele decenii și se afirmă și în prezent ideile libertății și independenței naționale, voința popoarelor de a-și hotărî singure destinele, nu țin seamă de faptul elocvent că sute și sute de milioane de oameni de pe întreg globul s-au ridicat în ultimele decenii, însuflețiți de aceste idei, la creația istorică conștientă, că pe ruinele imperiilor coloniale au apărut zeci și zeci de state noi, suverane, care au pășit pe calea afirmării și dezvoltării lor independente.

Formarea a aproape 80 de state noi, — în marea lor majoritate state mici și mijlocii — dezvoltarea cu succes în anii postbelici a marii majorități a acestor state pe calea progresului și democrației, manifestarea lor tot mai activă în arena mondială demonstrează întreaga falsitate a teoriilor despre așa-zisa „neviabilitate" a statelor mici și mijlocii. Formarea noilor state suverane a constituit expresia și, totodată, rezultatul unui *proces revoluționar, progresist*, care a dat o puternică și grea lovitură pozițiilor imperialismului, slăbindu-i substanțial influența în lume și contribuind astfel, într-o măsură importantă, la schimbarea raporturilor de forțe pe arena mondială în favoarea forțelor progresului și păcii. Acțiunea hotărîtă a acestor state pentru cucerirea și consolidarea independenței naționale are un evident *caracter de clasă, antiimperialist*.

D. Vital, L. Rothstein și ceilalți autori amintiți par, de asemenea, să ignore faptul că dificultățile cărora noile state independente au trebuit sau trebuie încă să le facă față se datoresc nu vreunor slăbiciuni „inerente" statelor mici și mijlocii, „neviabilității" lor, ci grelei și dureroasei moșteniri coloniale, numeroaselor încercări ale imperialismului de a atenta la atributele esențiale ale existenței lor independente, metodelor sale colonialiste și neocolonialiste. În ciuda acestor dificultăți, a unor zig-zaguri în dezvoltarea lor, tinerele state din Asia, Africa și din alte părți ale lumii nu au putut și nu vor putea fi abătute de pe calea pe care au ales-o — calea libertății, a afirmării propriilor interese naționale. Realizările lor în domeniile economic, social și cultural, în consolidarea și apărarea independenței politice, în cîștigarea independenței economice, contribuția lor tot mai activă la dezbaterea și rezolvarea problemelor complexe ale lumii contemporane nu pot fi nicidecum trecute cu vederea. Înfăptuite în complexe condiții istorice și internaționale, aceste transformări structurale, ce dau un nou chip lumii contemporane, nu pot și nici nu trebuie să fie privite ca expresii accidentale ale unor evoluții conjuncturale ; în ele se identifică una din direcțiile principale de dezvoltare a lumii actuale, al cărei sens de evoluție este marcat de adînci prefaceri revoluționare, progresiste, democratice în structurile interne și în raporturile internaționale.

O POLITICĂ SORTITĂ EȘECULUI

Afirmării țărilor mici și mijlocii pe arena internațională, dezvoltării lor de sine stătătoare, li se opun cercurile reacționare imperialiste, care văd în suveranitatea și independența națională a acestor state, în pozițiile adoptate de ele în problemele actuale, un obstacol serios în calea realizării politicii de dominație, dictat și agresiune. Dar, în condițiile lumii contemporane, în care forțele socialismului, păcii și progresului exercită o influență tot mai mare asupra dezvoltării omenirii, acționînd tot mai mult ca un factor cu înrîurire decisivă asupra cursului vieții internaționale, o asemenea politică este sortită eșecului ; împotriva ei se ridică cu hotărîre uriașul front antiimperialist al forțelor progresiste și democratice de pretutindeni, al tuturor popoarelor și statelor lumii iubitoare de pace și progres social.

Exemplul poporului vietnamez, al celorlalte popoare din Indochina, care luptă cu fermitate împotriva agresiunii imperialiste americane, ilustrează în mod clar incapacitatea imperialismului de a impune rezolvări în contradicție cu drepturile, aspirațiile și interesele acestor popoare, pune în lumină în mod convingător rolul și capacitatea statelor mici și mijlocii, a popoarelor lor de a se ridica cu succes în apărarea independenței naționale, în afirmarea idealurilor de libertate, echitate, pace, securitate și progres. Sfera exemplelor poate fi lărgită, numeroase evenimente și evoluții din ultimii ani concurînd la aceeași apreciere realistă a rolului statelor mici și mijlocii. Pozițiile mai recente adoptate de o serie de state ca Malta, Islanda în raport cu N.A.T.O., cu bazele militare străine de pe teritoriul lor, ca și evoluțiile progresiste care se constată în politica externă a numeroase alte state mici și mijlocii, ce refuză să mai joace rolul de masă de manevră a puterilor imperialiste, susținîndu-și cu vigoare drepturile lor firești de independență și suveranitate în tot ceea ce ține de treburile lor interne și internaționale, constituie certificări importante și de neeludat în favoarea tezei creșterii rolului statelor mici și mijlocii în viața internațională contemporană.

Un alt viciu fundamental al lucrărilor amintite este acela că autorii lor ignorează sau subapreciază în mod vădit schimbările radicale, profund înnoitoare petrecute în lume în ultima jumătate de secol, principiile și elementele calitativ noi pe care socialismul le aduce în sfera relațiilor internaționale. Lichidînd exploatarea și asuprirea omului de către om, noua orînduire socială creează, totodată, premisele obiectiv necesare afirmării unui *nou tip de relații*, complet opus celui statornicit de imperialism, și anume a unor raporturi bazate, în mod consecvent, pe respectarea suveranității și independenței naționale, pe egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne, întrajutorarea tovărășească în spiritul internaționalismului socialist. Menirea acestor relații este de a favoriza și stimula progresul multilateral al fiecărei țări socialiste în parte, de a asigura afirmarea tot mai puternică a specificului și forței creatoare a fiecărui popor, înflorirea tuturor statelor socialiste — mari, mijlocii sau mici —, de a contribui la dezvoltarea prieteniei și colaborării reciproce dintre toate țările socialiste în interesul creșterii forței și influenței întregului sistem socialist mondial. Succesele obținute de România, de celelalte țări socialiste în dezvoltarea lor pe calea construirii noii societăți atestă, în mod convingător, marea forță vitală a socialismului, uriașele și inepuizabilele sale resurse și capacități creatoare, posibilitățile nelimitate de progres pe care noul sistem social le deschide în fața *tuturor* țărilor ce pășesc pe această cale. Constituie o sarcină istorică și, în același timp, o răspundere de mare cinste a socialismului aceea de a acționa cu hotărîre în avangarda forțelor care luptă pentru statornicirea unui climat nou în viața internațională, pentru afirmarea egalității în drepturi între toate statele

lumii, indiferent de criteriile mărimii sau puterii, pentru democratizarea reală a raporturilor internaționale, pentru materializarea năzuințelor de dreptate și echitate ale tuturor popoarelor lumii.

Dezvoltarea evenimentelor internaționale demonstrează cu pregnanță necesitatea de a se pune cu desăvîrșire capăt politicii imperialiste de forță, de dictat și de amestec în treburile altor state, evidențiază ca o concluzie obligatorie necesitatea instaurării ferme și a respectării riguroase a normelor și principiilor dreptului internațional contemporan. Impuse de viață, de o îndelungată experiență istorică, care le-au ridicat la rangul de norme obligatorii ale conviețuirii și conlucrării pașnice internaționale, aceste principii se bucură astăzi de o recunoaștere și de un sprijin tot mai larg. Această recunoaștere pornește de la realitățile obiective ale epocii noastre, în care dreptul și viața internațională nu pot refuza nici unui stat dezvoltarea liberă, participarea egală și contribuția activă la soluționarea problemelor de interes general ale epocii actuale.

Recunoscînd responsabilitatea aparte pe care statele mari o au în asigurarea păcii și securității internaționale, dreptul internațional contemporan consacră un statut de egalitate pentru toate țările, ca purtători de drepturi și obligații în viața internațională. Ignorarea sau încălcarea acestor principii de către cercurile imperialiste — prin agresiuni, dictat, presiuni, imixtiuni — nu pot fi nicidecum invocate drept argumente în sensul „neviabilității" acestor principii și nici pentru statuarea pe planul dreptului, în mod unilateral, a unor norme și principii care să consacre un regim de inegalitate. Dimpotrivă, aceste situații — evocate uneori în lucrările amintite pentru a susține tezele autorilor lor — pledează nu pentru renunțarea la aceste principii, ci pentru respectarea de către toate statele a legalității internaționale, pentru transformarea acestor principii în norme de conduită generală, forța neputînd nicidecum desființa drepturi sau crea un nou drept.

Este de natura evidenței că soluționarea problemelor internaționale actuale nu se poate realiza în epoca noastră decît prin participarea activă și egală în drepturi a tuturor statelor, mari, mijlocii sau mici. Au apus de mult vremurile cînd făurirea relațiilor internaționale era apanajul cîtorva mari puteri „civilizate", care dețineau monopolul tuturor „soluțiilor" problemelor mondiale. În acest context, ce valoare pot avea acele teze și teorii care ignoră realitățile actuale și principiile care se impun tot mai mult în relațiile dintre state, afirmațiile unor ideologi burghezi despre așa-zisa „inevitabilitate" a formării unui „stat mondial" sau a unui „guvern mondial" ?

O analiză obiectivă, științifică a fenomenelor și proceselor care au loc în lume, a actualului stadiu de dezvoltare a societății omenești, dovedește cu puterea evidenței că națiunea, statul național au și vor continua să aibă un rol important încă vreme îndelungată de aici înainte. Națiunea, ca formă de organizare socială evoluată, oferă cadrul de afirmare plenară a potențelor existente în interiorul acesteia, descătușează toate energiile vieții materiale și spirituale, deschizînd calea afirmării lor multilaterale și depline.

Ori de cîte ori în trecut s-a încercat, nesocotind această realitate obiectivă, să se creeze organisme și structuri suprastatale sau supra-naționale ele au fost repudiate de viață, ca fiind contrare aspirațiilor de libertate și independență ale popoarelor. În totală distonanță cu legile evoluției sociale, cu normele și principiile fundamentale ale eticii și dreptului internațional, asemenea încercări și expresiile lor „teoretice" s-au dovedit a fi niște rebuturi sociale cu adevărat neviabile.

OPINII REALISTE

Este elocvent faptul că imensa majoritate a statelor lumii, cercuri tot mai largi ale opiniei publice internaționale, oameni politici, conducători de state se pronunță cu hotărîre pentru dreptul egal al tuturor statelor de a participa la rezolvarea treburilor internaționale, se ridică împotriva abordărilor și a soluțiilor politice care nesocotesc principiul egalității suverane, condamnîndu-le ca anacronice, ca profund dăunătoare intereselor păcii și cooperării internaționale. „În condițiile actuale toate statele, din toate continentele, indiferent de forța lor politică, economică sau militară, de numărul populației lor, de sistemul lor social sau politic, — spunea Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, șahinșahul Iranului — trebuie nu numai să coexiste, ci să participe și să coopereze activ, atît pe plan general, cît și în cadrul mai restrîns al relațiilor bilaterale și, ori de cîte ori este necesar, să conlucreze pentru reglementarea marilor probleme ale vieții internaționale contemporane, în vederea salvgardării păcii, pentru un climat de securitate desăvîrșit". Acelorași idei le dădea expresie, într-una din cuvîntările sale, și președintele Zambiei, Kenneth David Kaunda : „Noi respingem conceptul de națiune bogată sau săracă, puternică sau slabă, deoarece aceasta duce la exploatarea omului de către om. Într-o lume de națiuni egale, cu drepturi egale, așa cum prevede Carta O.N.U., și bazată pe ordinea legii, nu trebuie să existe «rechini și sardine», deoarece aceasta subminează libertatea, suveranitatea și independența națională a acelor națiuni slab echipate pentru propria lor apărare". La rîndul său, reprezentantul permanent al Uruguayului la O.N.U. releva că „pacea și securitatea nu pot fi realizate decît cu concursul tuturor statelor, indiferent de mărimea lor".

Opinii realiste, bazate pe o strictă și atentă observare a fenomenelor internaționale curente, a proceselor complexe ce se desfășoară în lumea noastră, ca și a tendințelor pe care evoluția social-politică contemporană le evidențiază, sînt exprimate deopotrivă și în unele cercuri științifice din Occident din partea acelor specialiști în domeniul relațiilor internaționale, care subliniază importanța suveranității naționale, necesitatea statornicirii unor relații de egalitate reală în drepturi între toate statele mari, mijlocii sau mici, se ridică împotriva ideii unui „stat mondial". De pildă, pentru autorul lucrării *„Suveranitatea statului și dreptul internațional"* (*„Soberania del Estado y derecho internacional"*), Juan Antonio Carrillo Salcedo, suveranitatea constituie „un principiu al dreptului internațional, simbol al faptului că acesta din urmă acționează pe baza coordonării între state, iar nu a subordonării între ele, iar esența sa constă în dreptul de a exercita funcțiile statului pe un plan de independență și egalitate față de alte state". În recenta sa carte *„Viitorul neposesorilor de arme nucleare"* (*„Die Zukunft der Nichtatomaren"*), Arnold Cranish remarcă : Poate că astăzi este mai aproape decît oricînd pînă acum sfîrșitul unei ere în care comportarea statelor a fost determinată de teama distrugerii... și începutul unor timpuri noi, în care comunitatea statelor își reglementează relațiile în înțelegere reciprocă". În studiul său, *Dreptul internațional și dreptul mării* (*„International law and law of the sea"*), Myres S. McDougal scrie: „Cei mai mulți dintre noi continuă să creadă într-o lume pluralistică, compusă dintr-un număr mare de comunități teritoriale, cu acces egal spre autoritate. Noi nu vrem un suprastat, monolit, centralizat".

Înscriindu-se pe coordonatele aplicării efective a egalității suverane a tuturor statelor, a dreptului fiecărui stat de a participa activ la soluționarea problemelor care frămîntă omenirea, sporirea rolului statelor mici și mijlocii pe arena internațională constituie o cerință imperioasă a epocii noastre. Este o cerință ale cărei resorturi adînci rezidă în actualul stadiu de evoluție a relațiilor internaționale, în caracterul indivizibil și universal al marilor probleme ce frămîntă lumea contemporană și în a căror rezolvare reală sînt interesate toate popoarele. Interesele reale ale luptei victorioase pentru pace, democrație și progres necesită în mod *obiectiv* ca la soluționarea acestor probleme, la lupta împotriva imperialismului, pentru restrîngerea sferei sale de acțiune și pentru zădărnicirea politicii sale agresive să participe toate forțele sociale progresiste, toate cercurile politice lucide, toate statele iubitoare de pace. Iată de ce afirmarea și creșterea rolului țărilor mici și mijlocii în viața internațională, stimularea și sprijinirea activității lor, asigurarea condițiilor necesare liberei lor manifestări țin de esența și de necesitățile luptei antiimperialiste în epoca noastră, sînt în interesul acestei lupte, al acțiunii militante pentru o evoluție democratică, pașnică și progresistă a relațiilor dintre state, în interesul întăririi frontului antiimperialist mondial al păcii și progresului.

Tocmai privind de pe poziții de clasă evoluția și tendințele vieții internaționale contemporane, analizînd pe baza marxism-leninismului aceste tendințe și fenomene, pornind de la necesitatea unirii tuturor forțelor progresiste ale lumii contemporane împotriva politicii imperialiste, partidul și guvernul țării noastre subliniază consecvent faptul că găsirea unor soluții acceptabile pentru problemele majore care confruntă azi omenirea este de neconceput fără participarea intensă la viața internațională, la lupta pentru securitate și pace a tuturor statelor. Fiecare țară, mare, mijlocie sau mică, poate și are datoria de a-și aduce contribuția la rezolvarea constructivă a acestor probleme. Așa cum sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, *„Considerăm că toate statele — fie ele mari sau mici — trebuie să ia parte activă la soluționarea problemelor ; considerăm că nici o problemă, indiferent de ce natură ar fi ea, nu poate fi soluționată numai de unele state sau de anumite grupe de state, că problemele care privesc soarta tuturor statelor trebuie rezolvate cu participarea tuturor popoarelor"*.

România, întregul nostru popor au militat și militează neabătut pentru deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor lumii, pentru pace și colaborare între popoare. Țara noastră se pronunță pentru o largă colaborare cu țările mici și mijlocii, acționează împreună cu țările socialiste, cu toate statele, fără deosebire de orînduire, pentru pacea și securitatea lumii, nu a precupețit și nu precupețește nimic pentru a-și aduce contribuția la cauza prieteniei și înțelegerii dintre popoare.

Prof. dr. docent
Edwin GLASER

Din activitatea partidelor comuniste şi muncitoreşti

OBIECTIVE ACTUALE ÎN LUPTA COMUNIŞTILOR SPANIOLI

Recent a fost dată publicităţii DECLARAŢIA COMITETULUI EXECUTIV AL PARTIDULUI COMUNIST DIN SPANIA privind actualul moment politic spaniol. Reproducem mai jos extrase din Declaraţie :

Situaţia din Spania s-a caracterizat în decursul ultimelor şase luni prin eşecul încercărilor guvernului mişcării Opus Dei de a paraliza, prin intermediul intensificării represiunii, mişcarea maselor populare şi adîncirea unui larg proces de unificare. Guvernul intensifică pregătirile în vederea impunerii succesiunii lui Juan Carlos, accentuînd trăsăturile cele mai negative ale politicii sale. Situaţia economică şi socială se înrăutăţeşte din ce în ce mai mult, nemulţumirea şi indignarea oamenilor muncii, a întregului popor, se radicalizează, accentuîndu-şi caracterul politic. Mărturii ale acestui fapt au fost succesul înregistrat de comisiile muncitoreşti în alegerile sindicale, greva muncitorilor de la întreprinderea SEAT şi apariţia altor conflicte sociale în cursul verii : integrarea în luptă a medicilor, profesorilor, avocaţilor şi a reprezentanţilor altor sectoare...

În actualul moment politic problema esenţială este revendicarea libertăţii, împotrivirea faţă de operaţiunea succesorială, este să cerem ca — oricare ar fi regimul politic care se va instaura în Spania — acesta să fie stabilit şi structurat în funcţie de voinţa spaniolilor, voinţă exprimată în mod liber...

Pe plan economic o puternică şi crescîndă tendinţă inflaţionistă, însoţită de o alarmantă creştere a preţurilor, se întrepătrunde cu o serie de puternice fenomene depresive, creînd probleme îngrijorătoare în numeroase regiuni ale ţări. De asemenea, se reflectă pe plan economic faptul că importante sectoare capitaliste refuză să mai facă investiţii, exprimîndu-şi astfel neîncrederea în planurile politice ale mişcării Opus Dei şi în viitorul economiei naţionale...

Agravarea acestor contradicţii determină o pierdere a coeziunii, o dislocare în sistemul puterii. Între timp, opoziţia polarizează din ce în ce mai mult simţămintele ţării, iar mişcarea maselor demonstrează o forţă crescîndă.

Experienţa celor şase luni de stare excepţională a confirmat faptul că represiunea nu mai poate frîna mersul Spaniei către libertate. Adresăm o chemare tuturor forţelor opoziţiei, tuturor spaniolilor animaţi de sentimente umane, cerîndu-le să acţioneze într-o manieră mai hotărîtă în apărarea deţinuţilor politici. Trebuie să zguduim apatia şi indiferenţa care se mai menţin şi să ridicăm la o treaptă superioară de vigoare şi eficienţă lupta împotriva represiunii, campania pentru amnistie.

În continuare, analizîndu-se ce ar însemna pentru Spania instaurarea monarhiei lui Juan Carlos, se spune :

Politica actuală a mişcării Opus Dei conturează cu claritate ceea ce va fi monarhia lui Juan Carlos pe care încearcă să o impună cu forţa Spaniei. Nu va fi altceva decît continuarea dictaturii franchiste, cu toate racilele sale, agravate şi mai mult în anumite aspecte, ca urmare a degradării suferite de actualul sistem al puterii. A-l aşeza pe tron pe Juan Carlos va însemna a împinge Spania spre aventură şi poate chiar spre războiul civil. Acest fapt trebuie să dea de gîndit grupurilor burgheziei şi sectoarelor din armată care doresc o evoluţie viitoare a Spaniei fără noi masacre şi noi vărsări de sînge.

Momentul politic actual cere ca toate forţele opoziţiei să se pronunţe fără echivoc împotriva manevrei succesoriale. Poporul Spaniei este singurul care făcînd uz de suveranitatea sa are dreptul să hotărască asupra regimului viitor al ţării.

Partidul comunist, partizan hotărît al republicii, va accepta în această problemă voinţa liber manifestată de către popor, fără a renunţa însă la apărarea în continuare a poziţiei sale în cazul în care nu va predomina.

■

Trecînd la analizarea condiţiilor de realizare a unei alternative democratice faţă de regimul actual din Spania, Declaraţia subliniază că în cursul ultimelor luni au fost înregistrate importante progrese în procesul de apropiere şi unificare a forţelor muncitoreşti, democratice şi antifranchiste. Impresionanta mişcare care a concentrat într-o acţiune convergentă împotriva monstruoaselor sentinţe de la Burgos cele mai largi sectoare ale opiniei publice a lăsat urme durabile.

În Declaraţie urmează apoi o analiză a paşilor importanţi ce trebuie făcuţi pentru realizarea Pactului pentru libertate :

Partidul comunist înregistrează cu satisfacţie îmbunătăţirea relaţiilor sale cu Partidul Socialist, mai ales pe planul politicii interne, în pofida persistenţei unor puncte de dezacord. Stabilirea de relaţii bune între cele două partide muncitoreşti reprezintă astăzi un element esenţial în lupta pentru democraţie ; aceeaşi importanţă o va prezenta mîine pentru apărarea clasei muncitoare, pentru înaintarea către socialism...

Şi mai departe Declaraţia constată : Se maturizează condiţiile pentru ca în vederea unei astfel de alternative să conveargă un larg evantai de forţe politice, incluzînd de la carlişti pînă la comunişti, trecînd prin socialişti, democrat-creştini de diferite tendinţe, liberali, forţele din Catalonia, Euzkadi şi Galicia ; de asemenea sectoare reprezentative ale bisericii şi armatei.

Partidul comunist îşi reafirmă poziţia potrivit căreia condiţiile fundamentale în vederea stabilirii unui acord democratic sînt formulate în următoarele patru puncte :

— Un guvern provizoriu de largă coaliţie.

— Amnistie totală pentru deţinuţii şi exilaţii politici.

— Libertăţi politice fără nici un fel de discriminare.

— Alegerea liberă a unor Adunări Constituante (Cortes) care să hotărască asupra viitorului regim politic din Spania.

Cristalizarea Pactului pentru libertate, prezentarea unei alternative democratice pe scară naţională va transforma profund raportul de forţe. Deplasarea societăţii spaniole către stînga, către democraţie, care se manifestă în momentul de faţă se va materializa într-o formă mai clară şi mai accelerată.

În acest sens, mişcării de masă, şi în primul rînd clasei muncitoare — *subliniază Declaraţia* — îi revine un rol de neînlocuit ca motor al înaintării democratice. Noi, comuniştii, luptăm cu entuziasm revoluţionar şi fără nici o rezervă ideologică pentru înfăptuirea alternativei democratice. Proclamăm că, o dată cucerită democraţia, o vom apăra cu toate puterile noastre.

Adoptînd această poziţie slujim obiectivele noastre socialiste. Sîntem convinşi că cucerirea libertăţii politice va reprezenta în Spania un pas hotărîtor pentru înaintarea către socialism, lărgind şi adîncind democraţia în sferele politică, economică şi socială.

Trecînd la examinarea situaţiei şi perspectivelor mişcării muncitoreşti, Declaraţia subliniază : Capătă o importanţă deosebită în perspectiva imediată problemele dezvoltării şi întăririi mişcării muncitoreşti. Evoluţia situaţiei actuale intră din ce în ce mai mult sub influenţa clasei muncitoare şi a conducătorilor acesteia, a capacităţii clasei muncitoare de a juca rolul care îi revine ca forţă politică şi socială fundamentală a ţării...

Elementul important în momentul de faţă este să ştim să folosim în mod inteligent posibilităţile legale cucerite, să le utilizăm în vederea unei lărgiri radicale a contactului cu masele, extinzînd şi generalizînd adunările, elaborînd platformele de acţiune cu participarea directă a oamenilor muncii... Este ne-

voie să se extindă constituirea comisiilor muncitoreşti la toate locurile de muncă, să fie consolidate, să fie lărgit conţinutul lor de masă, depăşind obstacolele care împiedică activitatea lor deschisă, ieşirea lor la suprafaţă.

Unitatea muncitorească este astăzi mai necesară decît oricînd. De ea depinde în mare măsură ca lupta oamenilor muncii să atingă întreaga sa amploare şi ca organizaţia sa să se extindă şi să se consolideze ; de ea depinde ca clasa muncitoare să poată juca rolul său conducător în întregul proces revoluţionar, pentru cucerirea libertăţilor, pentru instaurarea republicii şi pentru dezvoltarea democraţiei şi a socialismului... Trebuie să fim capabili să folosim cu curaj orice conjunctură pentru ca gigantica pondere a clasei muncitoare să se facă simţită în soluţionarea problemelor naţionale majore.

Trebuie întărită în continuare solidaritatea clasei muncitoare şi a tuturor forţelor din domeniul muncii şi al culturii cu ţărănimea. Ţăranii reprezintă a doua forţă motrice a revoluţiei spaniole. Integrarea lor masivă în luptă este absolut necesară pentru cucerirea libertăţii şi instaurarea republicii. Iar această integrare se va înfăptui pe măsură ce ţăranii vor înţelege că soarta lor este legată de triumful democraţiei.

În continuare, analizîndu-se rolul forţelor din domeniul culturii, acţiunile întreprinse de acestea în ultimele luni, Declaraţia constată că o trăsătură comună a acestor acţiuni constă în faptul că ele se apropie, prin formă şi conţinut, de cele ale clasei muncitoare. Revendicările profesionale ale studenţilor, profesorilor, medicilor etc. se îndreaptă spre o profundă transformare a învăţămîntului şi a condiţiilor sanitare care să pună aceste sectoare în slujba întregii societăţi şi, în primul rînd, în folosul oamenilor muncii care vor cîştiga cel mai mult de pe urma acestor transformări.

În cursul ultimelor şase luni de grele încercări au început să se cristalizeze — *remarcă în continuare Declaraţia* — transformări fundamentale în rîndul forţelor armate. Un exemplu al acestora — chiar dacă nu singurul — îl reprezintă înfruntarea publică între generalii de extremă dreaptă şi cei care, în pofida faptului că au fost numiţi de Franco, adoptă poziţii liberale. Ideile şi preocupările care circulă în interiorul societăţii spaniole şi în interiorul păturilor sociale din care se recrutează militarii ajung şi la cadrele armatei. Oamenii cei mai inteligenţi şi mai deschişi din cadrul forţelor armate resping intenţia regimului de a considera armata doar ca o forţă represivă şi ca un element auxiliar al militarilor nord-americani. Evenimentele de pe plan mondial — scăderea din ce în ce mai accentuată a prestigiului Statelor Unite, avîntul socialismului şi al mişcărilor de eliberare naţională, rolul jucat de forţele armate în Peru şi în alte ţări — stimulează curentele de opinie care favorizează apropierea dintre popor şi armată.

Procesul de la Burgos a intensificat brusc încordarea existentă în rîndurile forţelor armate şi a confirmat prevederile partidului nostru referitoare la transformările aflate în curs de desfăşurare. În interiorul armatei cîştigă teren curentele de opinie care resping rolul de forţă de represiune şi cer o organizare şi o dotare corespunzătoare cu necesităţile apărării naţionale ; a luat un nou avînt mişcarea de respingere a bazelor militare străine pe teritoriul spaniol.. Unele personalităţi militare au exprimat în mod public necesitatea existenţei partidelor politice, a sindicatelor muncitoreşti, a unui parlament şi a unui guvern alese şi controlate în mod democratic. Militarii credincioşi interesului naţional — *se subliniază în Declaraţie* — îşi au locul în cadrul Pactului pentru Libertate, alături de diferitele forţe care se străduiesc să ofere ţării o alternativă democratică apţă să încheie definitiv pagina sinistră a fascismului.

■

Un capital important din Declaraţie se ocupă de problema rolului şi mijloacelor de întărire a Partidului Comunist din Spania, subliniindu-se între altele ideea că, în aceste momente, comuniştii trebuie să fie tribuni populari capabili de a explica maselor sarcinile politice, de a discuta cu masele, de a înmănunchea iniţiativele acestora pentru a le utiliza şi sintetiza în cadrul unui proces viu de aplicare creatoare a politicii partidului. Nu putem porni de la ideea greşită — *se arată în Declaraţie* — că a fi comunişti ne asigură infailibilitatea. Devine însă din ce în ce mai clar că ideile marxist-leniniste, ceea ce am putea defini drept coloana lor vertebrală — dincolo de greşelile comise în soluţiile conjuncturale şi istorice — exercită o influenţă ideologică considerabilă asupra unor largi pături ale poporului nostru şi mai ales asupra tineretului.

Partidul Comunist din Spania are nevoie ca în activitatea sa politică şi teoretică să integreze bogăţia şi diversitatea experienţei şi a cuceririlor dobîndite de revoluţia socialistă în ţările în care aceasta a triumfat. Ne proclamăm solidaritatea de clasă organică cu toate ţările în care clasa muncitoare a preluat puterea. Totodată, însuşindu-ne în mod critic învăţămintele acestor victorii şi pornind de la realităţile concrete ale ţării noastre, trebuie să ne elaborăm propriul nostru drum pe care să înaintăm către socialism.

Intitulînd ultimul capitol al declaraţiei — Pentru aplicarea consecventă a internaţionalismului proletar, documentul subliniază că Partidul Comunist din Spania, credincios tradiţiei sale internaţionaliste, îşi afirmă solidaritatea cu popoarele care luptă împotriva imperialismului şi colonialismului, pentru pace, democraţie şi socialism. Aflaţi în plină bătălie împotriva fascismului, călîţi în focul necruţător al unei lupte grele şi îndelungate, încununate de jertfe, noi, comuniştii spanioli, simţim ca ale noastre proprii succesele şi izbînzile altor popoare.

Salutăm victoriile înregistrate de popoarele din Vietnam, Laos şi Cambodgia, care pecetluiesc înfrîngerea planurilor imperialiste. Sprijinim programul în şapte puncte al Guvernului Revoluţionar Provizoriu din Vietnamul de Sud, program care deschide calea pentru încetarea imediată a războiului cu retragerea totală a trupelor nord-americane..

Cu mînie şi indignare noi, comuniştii spanioli, condamnăm valul de barbarii dezlănţuit de către guvernul din Sudan împotriva comuniştilor, sindicaliştilor şi personalităţilor democratice şi antiimperialiste.

Credincios hotărîrii sale de a contribui la unitatea mişcării comuniste internaţionale şi de a menţine relaţii cu toate partidele comuniste şi muncitoreşti, pe baza internaţionalismului proletar şi a neamestecului în treburile interne, Partidul Comunist din Spania a luat parte în această perioadă la diferite reuniuni internaţionale, congrese ale partidelor frăţeşti, întîlniri bilaterale şi schimburi de experienţă.

Putem anunţa cu bucurie rezultatul pozitiv al demersurilor înfăptuite de Comitetul Executiv, îndeplinind hotărîrea plenarei lărgite a Comitetului Central, privind stabilirea de relaţii cu Partidul Comunist Chinez.

Partidul Comunist din Spania îşi afirmă prietenia şi solidaritatea cu partidele care îşi conduc popoarele în opera de construire a socialismului înaintînd pe calea deschisă de glorioasa Revoluţie Socialistă din Octombrie.

Sîntem alături de Cuba frăţească, care, sub presiunile şi ameninţările Statelor Unite, construieşte socialismul. *În continuare sînt salutate succesele poporului chilian, condus de guvernul Frontului Unităţii Populare ; ale poporului peruvian, care luptă pentru dezvoltare economică şi pentru apărarea independenţei sale ; ale Boliviei, ale poporului uruguayan. De asemenea, se exprimă solidaritatea cu R.P.D. Coreeană.* Sprijinim dreptul R.P. Chineze de a-şi ocupa locul în Organizaţia Naţiunilor Unite, de a-şi afirma suveranitatea asupra Taivanului şi de a înfăptui rolul care-i revine în lumea contemporană.

Cerem să fie puşi în libertate Angela Davis şi conducătorii negri şi portoricani, victime ale persecuţiei imperialismului nord-american.

Ne reafirmăm sprijinul faţă de proiectata conferinţă pentru securitatea europeană, chemată să mobilizeze opinia publică în favoarea desfiinţării simultane a N.A.T.O. şi a Tratatului de la Varşovia, în favoarea recunoaşterii R.D. Germane.

Toate evenimentele care au loc în lumea contemporană pun pe primul plan necesitatea ca mişcarea comunistă internaţională să înfăptuiască o unitate nouă, corespunzătoare condiţiilor acutale ; o unitate care să recunoască diversitatea situaţiilor concrete, independenţa fiecărui partid şi să elimine amestecul în treburile interne ; care să promoveze o discuţie frăţească, fără rupturi şi fără excomunicări ; care să stimuleze dezvoltarea teoriei marxist-leniniste prin intermediul unei analize curajoase şi profunde, fără veto-uri şi fără dogme, a problemelor contemporane ; o unitate care să cuprindă toate partidele comuniste şi muncitoreşti fără excluderi, şi care să poată contribui astfel în mod eficient la cimentarea unui front comun al tuturor forţelor antiimperialiste.

De această unitate este nevoie pentru a da un caracter ofensiv luptei antiimperialiste şi pentru a înclina definitiv balanţa forţelor în lumea contemporană în favoarea popoarelor. De această unitate are nevoie mişcarea comunistă internaţională pentru a pune în mişcare uriaşul potenţial revoluţionar al lumii contemporane, *se arată în încheierea Declaraţiei.*

IRAN

DIALOGURI DESPRE PROGRES

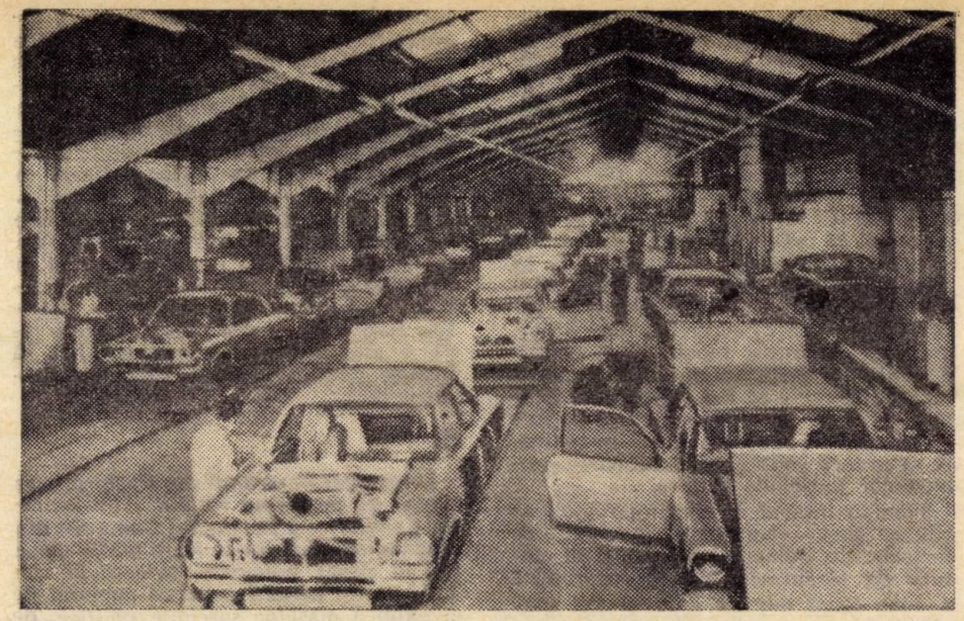

ARYA şi SHAHIN
Autoturisme produse de industria iraniană de automobile

Oriunde te duc paşii în Iran, fie că parcurgi marile oraşe din centrul ţării, fie că atingi, în sud, coasta Golfului Persic sau, în nord, litoralul Mării Caspice, poţi observa eforturile intense îndreptate spre modernizarea ţării, dezvoltarea industriei şi agriculturii, crearea pentru populaţie a unor condiţii corespunzătoare de viaţă. Desigur, o atare preocupare a întregii ţări presupune o complexitate de măsuri şi cheltuirea unei uriaşe cantităţi de energie.

Primele decenii ale secolului XX au trecut peste Persia (denumire menţinută pînă în 1935) fără a aduce ecoul efervescenţei tehnologice care în alte ţări ale lumii devenise un loc comun. Structura socială rigidă, feudalismul omnipotent cu întregul său cortegiu de avataruri (sărăcie, foamete, analfabetism), lipsa aproape completă a unei industrii naţionale — iată cîteva din coordonatele acelei perioade. Fără a avea o clasă muncitoare dezvoltată, ca urmare a lipsei unei industrii naţionale şi cu o populaţie preponderent rurală, dar şi aceasta fărîmiţată datorită dependenţei ei directe de feudalii care „patronau" regiuni întregi, ca nişte regi locali, se poate afirma că Persia se instalase într-un declin ce părea iremediabil.

Şi totuşi, desprinderea Iranului de acest trecut s-a produs, ultima perioadă reflectînd hotărîrea poporului iranian de a trece la modernizarea şi dezvoltarea tuturor sectoarelor de activitate ale ţării (industria, agricultura, cultura, învăţămîntul, reţeaua sanitară etc.). Aceste elemente reprezintă nu numai un subiect de discuţie între orice ziarist străin şi orice personalitate a vieţii social-economice iraniene, ci o realitate care se vede cu ochii. Realitate concretizată de munca tenace şi hotărîtă a unui popor dornic să-şi demonstreze resursele sale creatoare cu adevărat remarcabile.

Întrucît populaţia rurală reprezintă o pondere importantă din populaţia Iranului, în discuţiile pe care le-am avut la Teheran cu reprezentanţi ai vieţii economice, am fost interesat să aflu care este actualul cadru al prefacerilor social-economice la sate. **Ministrul adjunct la Ministerul Cooperării Rurale, ALI NAGH PARAST,** aprecia în cadrul unei convorbiri : „Înaintea reformei agrare, nivelul de viaţă al ţăranilor era sub orice critică*. Împărţirea marilor latifundii şi apoi formarea de cooperative agricole şi de corporaţii agricole (care cuprind în cadrul aceleiaşi întreprinderi mai multe cooperative) au oferit cadrul necesar pentru trecerea la practicarea unei agriculturi mecanizate pe mari terenuri. Astăzi 8 000 de cooperative au creat o nouă dinamică o vieţii în 27 000 de sate. Reforma agrară a constituit în acest context nu numai o redistribuire, pe baze echitabile, a unor suprafeţe de pămînt, ci eliberarea economică şi socială a unei mari populaţii".

Subliniind coordonatele noi ale vieţii rurale, **MANOUTEHEHRE ESTAKHRE, directorul general al relaţiilor publice din acelaşi minister,** îmi spunea : „Activitatea ţăranilor în cooperative a implicat metode noi de muncă. Vechea agricultură, pe terenuri minuscule şi cu mijloace primitive, a cedat locul producţiei agricole mari, cu mijloace tehnice moderne. Aceasta a determinat necesitatea formării de tehnicieni, mecanizatori şi specialişti şi, în acelaşi timp, educarea după criterii noi a masei de agricultori. Şi «orarul» satelor s-a schimbat. În perioadele nesezoniere, ţăranii sînt angrenaţi în cadrul atelierelor sătesti, al caselor de cultură, în efectuarea de prestaţii în mica industrie artizanală şi meşteşugărească".

Referindu-ne la obiectivele principale ale dezvoltării agriculturii, **IRAJ VAHIDI, ministrul agriculturii,** remarca într-o discuţie : „În cel de al patrulea plan cincinal, noi ne-am propus o mai intensă dezvoltare a ritmului de creştere a producţiei agricole, în vederea sporirii produselor alimentare necesare populaţiei, cît şi a extinderii materiilor prime solicitate de industrie. În legătură cu aceasta avem în vedere, în primul rînd, amplificarea unui sector, de altfel tradiţional pentru ţara noastră : industria textilă. În contextul mai larg al prefacerilor vieţii de la sate, şi în acest cincinal rămîne în atenţia noastră promovarea veniturilor personale ale agricultorilor. Vom atinge obiectivele incluse în plan prin extinderea mecanizării, diversificarea sistemelor de irigaţii, utilizarea de îngrăşăminte chimice. Noi nu avem frontiere cînd este vorba să învăţăm de la alţii metodele cele mai eficace pentru dezvoltarea agriculturii. De aceea doresc să subliniez că între Iran şi România există o excelentă cooperare. Tractoarele produse în colaborare cu ţara dv. la Tabriz, prezenţa specialiştilor români în domeniul protejării plantelor şi a vaccinării animalelor sînt cîteva repere ale muncii noastre în comun, pe drumul progresului tehnic şi economic".

Într-o ţară cu un climat arid, care determină o anume adversitate a pămîntului în faţa omului, schimbarea prin mijloace moderne a peisajului agricol reprezintă un important pas înainte. O eficace gospodărire a zonelor vegetale, a apelor etc. înseamnă, la fel, deschiderea unor noi posibilităţi în domeniul exploatării cu un randament mai înalt a bogăţiilor naturale. Lupta omului împotriva deşertului şi a terenurilor considerate pînă nu de mult „pierdute", este un element cu implicaţii economice dintre cele mai ample. În legătură cu aceasta, **NASSER GOLESSORKHI, ministrul resurselor naturale,** aprecia în cadrul unei convorbiri avute cu domnia-sa : „Se poate afirma că ministerul nostru lucrează pentru viitor. După naţionalizarea pădurilor, apelor, păşunilor etc., s-a deschis posibilitatea de a aplica o politică a dezvoltării zonelor vegetale, atît de importante şi preţioase în cadrul peisajului nostru extrem de arid. O exploatare raţională, după criterii ştiinţifice, a apelor, pădurilor şi păşunilor reprezintă pentru noi «piatra de încercare» a capacităţii noastre de a modifica peisajul

*) După cum rezultă din datele publicate în volumul „Revoluţia Socială a Iranului", de Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, venitul mediu anual al unei familii de ţărani era de aproximativ 10—15 000 riali. Avînd în vedere că majoritatea absolută a familiilor cuprind 5—7 membri, venitul anual al unui membru era de 2 500 riali (33 dolari).